

การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ "QPAR"
เพื่อพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561
โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า อำเภอลำทะเมนชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

วิไลพร ยิ้มเยาะ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย
จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ในโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมแลกเปลี่ยน สพฐ. ปีงบประมาณ 2561

บทคัดย่อ

เรื่อง การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ "QPAR" เพื่อพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า อำเภอเขาค้อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

ผู้วิจัย วิไลพร ยิ้มเยาะ
ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะ ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า อำเภอเขาค้อ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

ปี พ.ศ. 2562

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ "QPAR" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 เล่ม หาค่าดัชนีความสอดคล้องจากแบบการประเมินความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญ นำไปทดลองกับกลุ่มทดลอง จนได้ค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.57 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.43 - 0.87 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.7029 และแบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรมของนักเรียน 7 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

ผลการศึกษาพบว่า

1. เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 83.03/85.81$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ $E_1/E_2 = 80/80$
2. นักเรียนที่ใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

3. การประเมินพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย, ความขยัน อดทน อดกลั้น, ความเมตตากรุณา, ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, ความซื่อสัตย์สุจริต, ความกตัญญูกตเวที, ความรับผิดชอบ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80
อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ

กิตติกรรมประกาศ

การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยกำลังใจจากผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนร่วมงาน โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า อำเภอกะลา จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ให้คำแนะนำ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ทำให้วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นางพิชญ์อนงค์ ผดุงศิลป์ไพโรจน์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 นางรุจิเรข เหมลา ข้าราชการบำนาญ ครูชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 นางกชนันท์ โนรินทร์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 นางเบญจมาศ รัตนประภา ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 และนางอารีย์ ทองคำ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านวังรุ (เฉลิมรัฐวิทยาคาร) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า นายบำรุง ดั่งโต ที่ได้อนุญาตให้ทดลองใช้เครื่องมือในการพัฒนาครั้งนี้ ขอขอบคุณคณะครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คณะครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ให้ความช่วยเหลือในการทดลองใช้เครื่องมือจนประสบความสำเร็จ และเพื่อนครูอีกหลาย ๆ ท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้าทุกคน ที่เอาใจใส่ ตั้งใจทำกิจกรรม และให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี เป็นอย่างดี

คุณค่าของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อบูชาพระคุณบิดา มารดา บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้ชีวิตและสติปัญญาแก่ผู้วิจัย จนประสบผลสำเร็จในหน้าที่การงาน

วิไลพร ยิ้มเยาะ

โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อ		ก
กิตติกรรมประกาศ.....		ค
สารบัญ		ง
สารบัญตาราง		ช
สารบัญภาพ.....		ซ
สารบัญตาราง ภาคผนวก.....		ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....		
	ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
	ขอบเขตของ โครงการวิจัย.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
	หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	8
	เอกสารประกอบการเรียน.....	15
	ความหมายของคุณธรรม.....	28
	องค์ประกอบของคุณธรรมที่พัฒนา 7 ประการ.....	29
	กระบวนการ QPAR.....	34
	การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	35
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....		
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
	การสร้างและหาคุนภาพเครื่องมือ.....	52
	การเก็บข้อมูล / ทดลอง.....	57
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	70
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	71
ผลการดำเนินการทดลอง.....	71
อภิปรายผล.....	72
ข้อเสนอแนะ.....	75
บรรณานุกรม.....	77
ภาคผนวก.....	84
ภาคผนวก ก	
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	85
ภาคผนวก ข	
แบบตรวจสอบคุณภาพของเอกสารประกอบการเรียน (ผู้เชี่ยวชาญ).....	87
ตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบเอกสารประกอบการเรียน ชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ).....	88
แบบตรวจสอบคุณภาพแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเอกสารประกอบการเรียน ชุดสอนหนูเป็นเด็กดี (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ).....	91
ภาคผนวก ค	
ผลวิเคราะห์ค่า IOC ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	101
การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	102
การหาประสิทธิภาพทดลองรายบุคคล 1 : 1.....	108

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บันทึกข้อมูลการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่ม 1 : 1.....	110
การหาประสิทธิภาพกลุ่มเล็ก (10 คน).....	110
การหาประสิทธิภาพกลุ่มใหญ่ (ภาคสนาม).....	112
การหาประสิทธิภาพกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง.....	115
เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนหลังเรียน.....	118
ภาคผนวก ง	
แบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (ค่า IOC) แบบตรวจสอบคุณภาพแบบสังเกต พฤติกรรมนักเรียนของเอกสารประกอบการเรียน ชุดสอนหนูเป็นเด็กดีสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ).....	123
ภาคผนวก จ	
ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้.....	133
ภาคผนวก ฉ	
ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน.....	152
ภาคผนวก ช	
ตัวอย่างเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี.....	160
ภาคผนวก ซ	
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	168
ประวัติวิจัย	175

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
2.1	โครงสร้างรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	10
2.2	วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี.....	13
3	ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรม 7 ด้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน.....	127
4.1	แสดงผลการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 31 คน.....	65
4.2	ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2.....	66
4.3	แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2 โดยใช้ t - test (Dependent Simple)..	68
4.4	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย, ความขยัน อดทน อดกลั้น, ความเมตตากรุณา, ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, ความซื่อสัตย์สุจริต, ความกตัญญูกตเวที , ความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2.....	68

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	50

สารบัญตาราง ภาคผนวก

ตาราง		หน้า
1	ผลการประเมินเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 1 - 7 ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน	90
2	ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ) จำนวน 5 ท่าน.....	93
3	ผลการประเมินแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน	97
4	ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารประกอบการเรียน ชุดสอนหนูเป็นเด็กดี (ของผู้เชี่ยวชาญ) จำนวน 30 ข้อ.....	99
5	ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี (ของผู้เชี่ยวชาญ) จำนวน 20 ข้อ.....	101
6	แสดงการหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR-20 จากการนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า จำนวน 30 คน.....	102
7	แสดงค่า X และ X^2 เพื่อนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า จำนวน 30 คน.....	105

สารบัญตาราง ภาคผนวก (ต่อ)

ตาราง		หน้า
8	ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี.....	107
9	คะแนนกิจกรรมแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และคะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 (กลุ่มทดลองรายบุคคล 1 : 1 จำนวน 3 คน).....	108
10	คะแนนกิจกรรมแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และคะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 (กลุ่มทดลอง 10 คน).....	110
11	คะแนนกิจกรรมแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และคะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 การทดลองภาคสนาม จำนวน 30 คน.....	112
12	คะแนนกิจกรรมแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และคะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 31 คน.....	115
13	เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างในการทดลองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 31 คน.....	119
14	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561.....	122
15	ผลการประเมินแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน.....	126

สารบัญตาราง ภาคผนวก (ต่อ)

ตาราง		หน้า
16	แสดงค่าประเมินการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561.....	130
17	แสดงค่าประเมินพฤติกรรมนักเรียนด้านคุณธรรมของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2.....	132

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

คุณธรรมเป็นสิ่งละเอียดอ่อนอยู่ในจิตใจของแต่ละคน ซึ่งไม่สามารถวัดหรือควบคุมได้ด้วยกฎหมายหรือข้อบังคับใด ๆ แต่จะควบคุมได้ด้วยจิตสำนึกของตนเอง ผู้ที่มีจิตสำนึกในคุณธรรมสามารถห้ามความคิดที่ไม่ถูกต้องของตนเองได้ และสามารถยับยั้งการกระทำที่ไม่สมควรและสามารถควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ดีได้ จึงจะได้รับการยกย่องนับถือว่าเป็นคนดีอย่างแท้จริง (พระมหาจิตรตนรสี, 2550 : 226) ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลางว่า “ลักษณะความสามารถและลักษณะความดีของตนและผู้อื่น ได้แก่ ความกตัญญูกตเวที, ความมีระเบียบวินัย, ความรับผิดชอบ, ความขยันอดทน อดกลั้น, การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการช่วยเหลือผู้อื่น, ความซื่อสัตย์ สุจริต และความเมตตา กรุณา” (สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2555 : พิเศษ 8) และเนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม มาตรฐาน ส 2.1 ความว่า... “เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรม ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข” ซึ่งคุณธรรมเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และเป็นมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อสังคมในอนาคตได้นั้น นักเรียนต้องได้รับการปลูกฝังฝึกฝนอบรมตั้งแต่เยาว์วัย ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ดังพุทธพจน์ที่ว่า ผู้ที่ฝึกตนดีแล้วถือว่าเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 เป็นโรงเรียนที่ดำเนินการสอนในระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาศึกษาปีที่ 6 นักเรียนร้อยละ 90 เป็นเด็กชาวเขาเผ่าม้ง จากการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนรอบที่ผ่านมา ปีการศึกษา 2559 - 2560 พบว่า มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน “ผู้เรียนทุกคนมีความรับผิดชอบ มีวินัย มีภาวะผู้นำ มีจิตอาสา อยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น ไม่มี ความขัดแย้งกับผู้อื่น” ได้ผลการประเมินอยู่ในระดับ พอใช้ (การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า) และจากการที่ผู้วิจัยได้สัมผัสและใกล้ชิดจากการจัดการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มาเป็นเวลา 5 ปี สังเกต พบว่า นักเรียนส่วนมากยังขาดคุณธรรม เช่น การแบ่งปัน การช่วยเหลือเกื้อกูล ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย วางรองเท้าไม่เป็นระเบียบ

ทำลายต้นไม้ในสวนหย่อม ทะเลาะเบาะแว้ง หยิบของของเพื่อน โดยไม่ขออนุญาต แม้ว่าในปัจจุบัน เขาเขาเผ่ามั่งจะปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตตามแบบคนพื้นราบบ้างแล้วก็ตาม ในด้านการอบรม เลี้ยงบุตรหลาน การปลูกฝังด้านคุณธรรม ค่านิยม สิ่งแวดล้อม ก็จะเป็นไปตามความเชื่อของเผ่ามั่ง ได้แก่ การนับถือผีฟ้า ผีป่า ผีบ้าน การมีครอบครัวตั้งแต่เยาว์วัย การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ผู้ชาย สามารถมีภรรยาได้หลายคน เมื่อออกเรือนไปแล้วฝ่ายหญิงจะถูกตัดขาดจากครอบครัว ฉะนั้น คุณธรรมด้านต่าง ๆ ที่ผู้ปกครองปลูกฝังให้บุตรหลาน จึงอาจเป็นคนละแนวทางและไม่ครบถ้วน ตามมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเน้นคุณธรรมพื้นฐาน ได้แก่ ความกตัญญู กตเวทิตะ, ความมีระเบียบวินัย, ความรับผิดชอบ, ความขยัน อดทน อดกลั้น, การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือผู้อื่น, ความซื่อสัตย์ สุจริต และความเมตตา กรุณา

กระบวนการ QPAR เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1. Q - Question ขึ้นตั้งคำถาม การตั้งคำถามครูจะต้องกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้ในเรื่องที่เรียน ให้นักเรียนตั้งคำถามกับตนเองในลักษณะ เช่น เรื่องนี้คืออะไร มีกระบวนการอย่างไร นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร ฯลฯ แล้วแต่เรื่องที่เรียน ซึ่งคำถามจะเปลี่ยนแปลงไปตามความอยากรู้ของนักเรียน ซึ่งคำถามควรเป็นคำถามที่นักเรียนต้องใช้เวลา และใช้กระบวนการค้นหาความรู้ที่ซับซ้อนบ้าง เมื่อนักเรียนมีคำถามกับตนเองแล้ว ขั้นตอนที่ 2 คือ 2. P - Plan ขึ้นวางแผนค้นหา คำตอบ ครูต้องซักถามนักเรียน หรือให้เพื่อนนักเรียนช่วยกันซักถามว่า เรื่องดังกล่าว (คำถามของนักเรียน) เจ้าของเรื่องมีกระบวนการ / ขั้นตอนการทำงาน / กระบวนการหาคำตอบอย่างไร เพื่อจะได้อะไรบ้าง ให้นักเรียนให้ข้อเสนอแนะให้เจ้าของเรื่องค้นหาคำตอบได้อย่างถูกต้อง เพียงพอ และครบถ้วน เมื่อนักเรียนได้วิธีค้นหาคำตอบที่ดีแล้ว ครูจึงให้นักเรียนดำเนินการค้นหาคำตอบตามวิธีที่นำเสนอในขั้นตอนที่ 3 คือ 3. A - Activity ขึ้นดำเนิน การค้นหาคำตอบ ครูควรย้ำให้นักเรียนทำการตรวจสอบ คำตอบ / ข้อมูลที่ค้นคว้ามาได้ว่า มีความถูกต้องตามหลักวิชาการหรือไม่ มีความเพียงพอ ครบถ้วนหรือไม่ พอที่จะเป็นคำตอบที่ต้องการ และครูควรสอบถามนักเรียนเป็นระยะ ๆ หรือให้นักเรียนได้นำเสนอผลงานเป็นระยะ ๆ กรณีที่งานนั้นต้องใช้เวลาในการค้นหาคำตอบ เมื่อนักเรียนค้นคว้าหาคำตอบและตรวจสอบข้อมูลเป็นอย่างดี ครบถ้วนแล้ว จึงให้นักเรียนดำเนินการขั้นตอนที่ 4 คือ 4. R - Report ขึ้นสรุปและนำเสนอผลการค้นคว้า ครูควรหารือกับนักเรียนว่าจะสรุปและนำเสนอผลการค้นหาคำตอบในลักษณะใด รูปแบบใด ที่จะทำให้อื่นๆ ได้เห็นแล้วมีความเข้าใจได้โดยง่าย บางครั้งครูอาจจะมีตัวอย่างให้นักเรียนดูการนำเสนอข้อมูลของผู้อื่น อาจจะเป็นวีซีดี หรือภาพนิ่งแล้วแต่ความเหมาะสม การจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ครูต้องไม่เป็นผู้บอกความรู้ให้กับนักเรียน แต่ครูต้องตั้งคำถามชี้แนะให้นักเรียนเดินตามทางที่ควรจะเป็นดังกล่าว และครูต้องเป็นผู้รอบรู้มาก ๆ พอสมควร ซึ่งการวิจัย เป็นกระบวนการในการแสวงหาความรู้ที่เป็นระบบที่น่าเชื่อถือ ฉะนั้น การ

จัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง จะสามารถสร้างเป็น วัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยของนักเรียนได้เป็นอย่างดี (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2554 : อัดสำเนา)

ผู้วิจัยเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 จึงมีความประสงค์ที่จะปลูกฝัง ส่งเสริมด้าน คุณธรรมแก่นักเรียน ให้เป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม เพื่อที่จะสร้างให้เยาวชนมีคุณธรรม อันจะนำพา ความสุข ความเจริญให้กับสังคมไทยในอนาคต โดยการจัดสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการ เรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ "QPAR" เพื่อพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1/1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 7 เล่ม ประกอบด้วย 1) ความมีระเบียบวินัย 2) ความขยัน อดทน อดกลั้น 3) ความเมตตากรุณา 4) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 5) ความซื่อสัตย์สุจริต 6) ความกตัญญู กตเวทิต 7) ความรับผิดชอบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR กลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

3.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบ การเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

3.3 เพื่อปลูกฝังและประเมินพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย, ความขยัน อดทน อดกลั้น, ความเมตตากรุณา, ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, ความซื่อสัตย์สุจริต, ความกตัญญูกตเวทิต และ ความ รับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

ขอบเขตของโครงการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 130 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 31 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

3. เนื้อหา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม หน่วยที่ 3 สอนหนูเป็นเด็กดี ด้วยคุณธรรม 7 ด้าน ได้แก่

3.1 ความมีระเบียบวินัย

3.2 ความขยัน อดทน อดกลั้น

3.3 ความเมตตากรุณา

3.4 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

3.5 ความซื่อสัตย์สุจริต

3.6 ความกตัญญูกตเวที

3.7 ความรับผิดชอบ

4. ระยะเวลา ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการทำวิจัย ตั้งแต่กุมภาพันธ์ 2561 ถึงเมษายน 2562

5. สถานที่ โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

6. ตัวแปร

6.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR

6.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

6.2.1 เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

6.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

6.2.3 นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นผู้มีคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย, ความขยัน อดทน อดกลั้น, ความเมตตากรุณา, ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, ความซื่อสัตย์สุจริต, ความกตัญญู กตเวทิตะ, ความรับผิดชอบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี หมายถึง เอกสารและสื่อที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 เล่ม ได้แก่

เล่มที่ 1 ความมีระเบียบวินัย เรื่อง เด็กชายเก่งกลับใจ

เล่มที่ 2 ความขยันอดทนอดกลั้น เรื่อง ผีเสื้อช่างฝัน

เล่มที่ 3 ความเมตตากรุณา เรื่อง แพะกับแกะในฤดูแล้ง

เล่มที่ 4 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เรื่อง กระจ่างกับลิง

เล่มที่ 5 ความซื่อสัตย์สุจริต เรื่อง เด็กหญิงหนูดี

เล่มที่ 6 ความกตัญญูกตเวทิตะ เรื่อง พรานกับหมาป่า

เล่มที่ 7 ความรับผิดชอบ เรื่อง กระจ่างสองพี่น้อง

ความมีระเบียบวินัย หมายถึง ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และข้อตกลงต่าง ๆ ของสถานศึกษา ได้แก่ การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ และข้อบังคับ ตรงต่อเวลา รักษาสาธารณสมบัติ สิ่งแวดล้อม และเข้าร่วมกิจกรรมที่ครูกำหนด และประพฤติตนถูกต้องตามศีลธรรมอันดีงาม

ความขยันอดทนอดกลั้น หมายถึง มีสติ และสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี ควบคุมกิริยามารยาทในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

ความเมตตากรุณา หมายถึง ความรัก ความปรารถนาดีอยากให้ผู้อื่นมีความสุข เช่น ช่วยเหลือ

ผู้ที่ย่อมแอกกว่า การบริจาคสิ่งของแก่คนยากจน

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หมายถึง การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความตั้งใจจริง โดยไม่มุ่งหวังสิ่งตอบแทน แบ่งปันสิ่งต่าง ๆ ให้แก่ผู้อื่น

ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การพูดความจริง ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นของตนเอง ไม่ทุจริตในการสอบ ไม่ลักขโมย เป็นต้น

ความกตัญญู หมายถึง การสร้างความตระหนักในพระคุณครูอาจารย์ มีสัมมาคารวะต่อครูอาจารย์อย่างสม่ำเสมอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง อาสาช่วยเหลืองานครูอาจารย์

ความรับผิดชอบ หมายถึง การเตรียมความพร้อมในการเรียนและการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่วางไว้ ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ ปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนด มีความเพียรพยายามในการเรียนและการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนเอง ยอมรับผลการกระทำของตนเอง ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยต่อตนเองและส่วนรวม

ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หมายถึง อัตราส่วนระหว่างค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่นักเรียนทำจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนได้ถูกต้อง ต่อค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่นักเรียนทำจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ หลังจากการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียน

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการวัดได้จากค่าร้อยละ 80 ของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากผลรวมของคะแนนตอบคำถาม ในเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีในแต่ละเล่ม กับคะแนนทดสอบหลังเรียนซึ่ง เป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ วัดได้จากค่าร้อยละ 80 ของคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ด้วยเอกสารประกอบการเรียน ชุดสอนหนูเป็นเด็กดี ซึ่งเป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของผู้เรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี

แบบทดสอบ หมายถึง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระ

ที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม หน่วยที่ 3 สอนหนูเป็นเด็กดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก ที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หมายถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 /1 เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

ทักษะการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ “QPAR” หมายถึง การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

Q - Question = ขึ้นตั้งคำถาม หมายถึง การกำหนดประเด็นปัญหาที่นำไปสู่การค้นหาคำตอบ

คำตอบ

P - Plan = ขึ้นวางแผนค้นหาคำตอบ หมายถึง การกำหนดวิธีดำเนินการหาคำตอบ

A - Activity = ขึ้นดำเนินการค้นหาคำตอบ หมายถึง การดำเนินงานเพื่อหาคำตอบตามวิธีที่กำหนดไว้ แล้วพิจารณาความถูกต้อง ครบถ้วนของการดำเนินงาน และคำตอบที่ได้รับตลอดช่วงการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ และปรับปรุงจนได้คำตอบที่สามารถจัดความขัดแย้งทางความคิดภายในตน ความขัดแย้งทางความคิดระหว่างบุคคล หรือความขัดแย้งระหว่างความคิดกับหลักฐานเชิงประจักษ์

R - Report = ขึ้นสรุปและนำเสนอผลการค้นคว้า หมายถึง การสรุปผลการดำเนินการค้นคว้า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้วิจัยได้นวัตกรรมเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ที่เรียนรู้โดยเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน

3. นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ QPAR ได้แก่ การตั้งคำถาม วางแผนค้นหาคำตอบ ดำเนินการค้นหาคำตอบ และนำเสนอผลการค้นหาคำตอบ

4. นักเรียนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นผู้มีคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย, ความขยันอดทน อดกลั้น, ความเมตตากรุณา, ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, ความซื่อสัตย์สุจริต, ความกตัญญูกตเวที, ความรับผิดชอบ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR เพื่อพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า อำเภอเขาค้อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 - 1.1 โครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 - 1.2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสาระหน้าที่พลเมือง ศาสนา และการดำรงชีวิตในสังคม
 - 1.3 โครงสร้างรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
 - 1.4 วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี
 2. เอกสารประกอบการเรียน
 3. ความหมายของคุณธรรม
 4. องค์ประกอบคุณธรรม 7 ประการ
 5. กระบวนการ QPAR
 6. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ
- 1. หลักสูตรกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**
- 1.1 โครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 - สาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการวิเคราะห์สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 2 - 4)

1.2 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระหน้าที่พลเมือง ศาสนา และการดำรงชีวิตในสังคม

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง ศาสนา และการดำรงชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตาราง 2.1 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และซำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
1. บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน	การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน ทำให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข	ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน
2. ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่นและบอกผลจากการกระทำนั้น	ความสามารถและความดีของตนเองและผู้อื่น	บอกผลการจากการกระทำ ความดีของตนเองและการกระทำความดีของผู้อื่นได้

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และซำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
1. ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่น และบอกผลจากการกระทำนั้น	การทำความดีทำให้ได้รับการชื่นชมยกย่อง เกิดความภาคภูมิใจ และมีความสุข	ยกตัวอย่างการทำความดีของตนเองหรือผู้อื่น และบอกผลที่เกิดจากการทำความดีของตนเองและผู้อื่น
2. บอกโครงสร้าง บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน	ความสัมพันธ์ของโครงสร้าง บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน	บอกโครงสร้าง บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน
3. ระบุบทบาทสิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน	อำนาจตามบทบาท สิทธิและหน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน	เล่าบทบาทหน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน
4. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย	การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามระบอบประชาธิปไตย	แสดงความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของครอบครัวและโรงเรียน

(วิชาการ : หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า)

1.3 โครงสร้างรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 2.1 โครงสร้างรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
1	เรามีศาสนา	ส 1.1 ป.1/1 ป.1/2 ป.1/3 ป.1/4	ศาสดาเป็นผู้ก่อตั้งศาสนา ศาสนิกชนทุกคนพึงปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ และแบบอย่างการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนตัวอย่าง แสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนา	16	20

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			พัฒนาจิตและปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา บำเพ็ญประโยชน์ต่อศาสนสถาน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินชีวิต ปกติสุข		
2.	มุ่งหาความดี	ส 1.2 ป.1/1, ป.1/2, ป.1/3	บุคคลย่อมมีความสามารถแตกต่างกัน แต่ก็สามารถทำความดีที่เป็น ประโยชน์ต่อสังคม ส่งผลให้ ผู้ปฏิบัติมีความภาคภูมิใจและ มีความสุข	14	17
3.	สอนหนู เป็นเด็กดี	ส 2.1 ป.1/1 ป.1/2	สมาชิกที่ดีของครอบครัวและ โรงเรียนย่อมปฏิบัติตนตาม ข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบของ ครอบครัวและโรงเรียน ส่งผลดี ต่อความสงบสุข ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยในครอบครัวและโรงเรียน ประกอบความมีระเบียบ ความ รับผิดชอบ ความเมตตากรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความกตัญญูกตเวที ความขยันอดทนอดกลั้น	14	18
4.	คิดก่อนจ่าย สบายวันหน้า	ส 3.1 ป.1/1, ป.1/2, ป.1/3	สินค้าและบริการที่ซื้อขายใน ชีวิตประจำวันนั้นมีจำนวนมาก และหลากหลาย ดังนั้น ทุกคน จึงควรเลือกใช้ในส่วนที่เป็น ประโยชน์อย่างคุ้มค่า การใช้จ่ายเงิน	16	20

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			ในชีวิตประจำวันเพื่อซื้อสินค้าและบริการที่ไม่เกินตัว และคุ้มค่า และรู้จักเก็บออมไว้ ข่อมส่งผลดีต่อสภาพความเป็นอยู่ในการดำเนินชีวิต		
5.	ช้อกินไม่หมด คดกินไม่นาน	ส 3.2 ป.1/1	การทำงานที่ก่อให้เกิดรายได้อย่าง สุจริตนั้น ข่อมส่งผลดีต่อความ สงบสุขของครอบครัวและสังคม	4	5
6.	ทิสบอกทาง แผนผังบอก ตำแหน่ง	ส 5.1 ป.1/1, ป.1/2, ป.1/3, ป.1/4, ป.1/5	การรู้จักตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรานั้น จะต้องรู้จักทิส หลัก และที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิสของสิ่งเหล่านั้น	16	20
รวม				80	100

ตาราง 2.2 วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี

เรื่อง	มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้
1. ความมี ระเบียบวินัย	ส 2.1 ป.1/1 ป.1/2	1. นักเรียนบอกประโยชน์ของการมีระเบียบวินัยได้ 2. นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีระเบียบวินัยได้เหมาะสม
2. ความ รับผิดชอบ	ส 2.1 ป.1/1, ป.1/2	1. นักเรียนบอกความหมายของความรับผิดชอบได้ 2. นักเรียนบอกประโยชน์ของความรับผิดชอบได้ 3. นักเรียนบอกผลเสียของการขาดความรับผิดชอบได้

ตาราง 2.2 (ต่อ)

เรื่อง	มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้
3. ความ เมตตากรณา	ส 2.1 ป.1/1, ป.1/2	1. นักเรียนบอกความหมายและผลของความมีเมตตากรณาได้ 2. นักเรียนบอกกิจกรรมที่แสดงออกถึงความเมตตากรณาได้ 3. นักเรียนนำหลักความเมตตากรณาใช้ในชีวิตประจำวันได้
4. ความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	ส 2.1 ป.1/1, ป.1/2	1. นักเรียนบอกความหมายของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ได้ 2. นักเรียนบอกกิจกรรมของการปฏิบัติที่แสดงถึงเป็นคนมีความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ได้ 3. นักเรียนนำหลักการของการปฏิบัติที่แสดงถึงเป็นผู้มีความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไปในชีวิตประจำวัน
5. ความ ซื่อสัตย์สุจริต	ส 2.1 ป.1/1, ป.1/2	1. นักเรียนบอกความหมายของคำว่า ซื่อสัตย์สุจริตได้ 2. นักเรียนบอกพฤติกรรมที่แสดงถึงการเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริตได้
6. ความกตัญญู กตเวทิต	ส 2.1 ป.1/1, ป.1/2	1. นักเรียนบอกความหมายของความกตัญญูกตเวทิตได้ 2. นักเรียนบอกพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงเป็นผู้มีความกตัญญู กตเวทิตได้ 3. นักเรียนประพฤติปฏิบัติเป็นผู้มีความกตัญญูกตเวทิตได้
7. ความขยัน อดทนอดกลั้น	ส 2.1 ป.1/1, ป.1/2	1. นักเรียนบอกความหมายของความขยัน อดทน อดกลั้นได้ 2. นักเรียนยกตัวอย่างกิจกรรมที่แสดงถึงความขยัน อดทน อดกลั้นได้ 3. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นบุคคลที่มีความขยัน อดทน อดกลั้นได้

(วิชาการ : หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า)

สรุปได้ว่า จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม สรุปได้ว่า ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ ได้แก่ สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม,
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม, สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์, สาระที่ 4
ประวัติศาสตร์ และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

จากสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม จะประกอบด้วย
มาตรฐานการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐาน ส.2.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต

และการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐาน ส.2.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก ซึ่งนำมาจัดทำโครงสร้างรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้จำนวน 6 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ เรามีศาสนา, มุ่งทำความดี สอนหนูเป็นเด็กดี, กิดก่อนจ่ายสบายวันหน้า, ซื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน, และทิสบอททาง แพนผังบอกตำแหน่ง ซึ่งหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สอนหนูเป็นเด็กดี ประกอบด้วยคุณธรรมพื้นฐาน 7 ประการ ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย, ความรับผิดชอบ, ความเมตตากรุณา, ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, ความซื่อสัตย์สุจริต, ความกตัญญู และความขยัน อดทน อดกลั้น

2. เอกสารประกอบการเรียน

2.1 ความหมายของเอกสารประกอบการเรียน

วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2546 : 31) กล่าวว่า เอกสารประกอบการเรียน หมายถึง เอกสารหรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง ตามหลักสูตรที่กำหนด มีลักษณะเป็นเอกสารหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในวิชาที่สอน ซึ่งจะประกอบไปด้วยแผนการสอน หัวข้อคำบรรยาย และอาจมีสิ่งต่อไปนี้อีกเพิ่มเติมก็ได้ คือ หนังสือประกอบบทเรียนเรียง บทคัดย่อ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เป็นต้น

นิรมล ศตวุฒิ และศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2546 : 10 - 11) กล่าวว่า เอกสารประกอบการสอน หมายถึง เอกสารวิชาการที่ผู้สอนวิชาใดวิชาหนึ่งเขียนและเรียบเรียงขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสอนหรือเป็นเอกสารเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติม ตัวอย่างเอกสารที่ใช้เป็นแนวทางในการสอน เช่น แผนการสอนระยะยาว แผนการสอนรายคาบเค้าโครงเนื้อหาวิชาทั้งวิชา เป็นต้น ตัวอย่างเอกสารที่จัดทำเป็นเอกสารเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติม เช่น สรุปสาระของเนื้อหาวิชาพร้อมทั้งแบบฝึกหัด เป็นต้น

สมบัติ กาญจนารักพงศ์ (2548 : 15 - 16) ได้กล่าวถึงเอกสารประกอบการเรียนว่าเป็นเอกสารที่ผู้สอนจัดทำขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตรที่สะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาวิชา และวิธีการสอนอย่างเป็นระบบ นักเรียนต้องเป็นผู้อ่านเอง อาจมีรูปภาพประกอบบ้าง ความสวยงามหรือความน่าสนใจน้อย ใช้สอนเนื้อหา ใช้อธิบายความคิดรวบยอดให้ถูกต้อง ใช้ภาษาวิชาการเหมาะกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2549 : 17) ได้กล่าวถึงเอกสารประกอบการเรียนการสอนคือเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนของครู หรือประกอบการเรียนของนักเรียนในวิชาใด

วิชาหนึ่ง ควรมีหัวข้อเรื่อง จุดประสงค์เนื้อหาสาระและกิจกรรม เพื่อจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการ เรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด สรุปได้ว่า เอกสารประกอบการเรียนเป็นสื่อการเรียนที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ ประกอบการเรียนของนักเรียนในวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเอกสารประกอบการ เรียนมักประกอบด้วยคำนำในแต่ละหน่วย จะมีจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียน สรุป และแบบฝึกหัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549 : 3) ได้ให้ความหมายของเอกสาร ประกอบการเรียน หมายถึง เอกสารที่ใช้ประกอบการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่ง ตามหลักสูตรที่ใช้ใน สถานศึกษา เอกสารประกอบการเรียนการสอนมีหลายประเภท เช่น แผนการสอน ชุดการสอน บทเรียนสำเร็จรูป

สนม ครูทเมืองกุล (2549 : 90) ได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการเรียน หมายถึง เป็นเอกสารหรือสื่อที่สร้าง และเขียนขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง ตาม หลักสูตรของสถาบันการศึกษา โดยศึกษาความมุ่งหมายและเนื้อหาสาระของหลักสูตร เพื่อนำมาจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างสอดคล้องกับสภาพการสอนจริง เอกสารประกอบการสอนต้องมี เนื้อหาสาระที่ถูกต้อง มีข้อมูลอ้างอิง มีระบบขั้นตอนในการเรียน การจัดทำรูปเล่มอาจตีพิมพ์หรือ ถ่ายสำเนาเย็บเล่มก็ได้

สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์ (2550 : 6) ได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการเรียนไว้ หมายถึง เอกสารที่ผู้สอนจัดทำขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นลักษณะเอกสารที่จัดทำเป็น รูปเล่ม มีเนื้อหาสาระที่ครอบคลุม ครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ มีคำอธิบายถึงรายละเอียด ของเนื้อหาที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และมีรูปภาพประกอบตามคำบรรยายอย่างเหมาะสม เนื้อหา มี การแยกย่อยและเรียงตามลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องกัน สาระถูกต้อง รูปแบบการพิมพ์ที่ดี มีความ ชัดเจน และเป็นสาระที่เขียนขึ้นด้วยความรู้ของผู้สอนเอง ไม่ได้ลอกของผู้อื่นมา

สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550 : 41) ได้ให้ความหมายของเอกสาร ประกอบการเรียน หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนของครู หรือประกอบการ เรียนของนักเรียนในวิชาใดวิชาหนึ่ง ควรมีหัวข้อเรื่อง จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ และกิจกรรม เพื่อจะ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด และการผลิตเอกสารประกอบการเรียน การสอน สามารถทำได้ในหลายรูปแบบ ตามความเหมาะสมของเนื้อหาและกิจกรรมในแต่ละวิชา

สรุปได้ว่า เอกสารประกอบการเรียน หมายถึง เอกสารที่ครูผู้สอนสร้างขึ้น เพื่อใช้ประกอบ การเรียนของนักเรียน และใช้เป็นเอกสารการสอนของครูในรายวิชาหนึ่ง ซึ่งมีจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระรายวิชา แบบประเมินผลการเรียนรู้ ครอบคลุม ครอบคลุมตามคำอธิบายรายวิชา ตรงตาม หลักสูตรกำหนด ประกอบกับการนำประสบการณ์การสอนของครูผู้สอนในรายวิชานั้น ๆ

สอดคล้องเนื้อหาสาระสำคัญที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียน รวบรวมเป็นเอกสารประกอบการเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.2 ประโยชน์และคุณค่าของเอกสารประกอบการสอน

ประโยชน์ของเอกสารประกอบการเรียน เอกสารประกอบการเรียนจะมุ่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ครูผู้สอนสามารถใช้เอกสารประกอบการเรียนที่สร้างขึ้นในการสอนผู้เรียนได้อย่างมั่นใจ และมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาอย่างแท้จริง มีผู้ให้ข้อมูลด้านประโยชน์ของเอกสารประกอบการเรียนไว้ ดังนี้

สมศักดิ์ ประชุมชนะ (2542 : 9) กล่าวว่า เอกสารประกอบการสอนมีประโยชน์ในการใช้เป็นคู่มือครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครู และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

อิสรา ชัยพันธ์วิริยาพร (2542 : 13) กล่าวว่า เอกสารประกอบการเรียนมีประโยชน์ ดังนี้

1. เอกสารประกอบการเรียนเปรียบเสมือนผู้ช่วยครู หรือตัวแทนครูที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนอย่างทั่วถึงทุกคนเป็นอย่างดี
2. เอกสารประกอบการเรียนเป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่ง ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นสนใจในการเรียน ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
3. ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความสามารถของตนเอง และสามารถเรียนได้ทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
4. เอกสารประกอบการเรียนใช้เสริมผู้เรียนที่เรียนช้าหรือขาดเรียน เพื่อให้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติม และทำความเข้าใจตามลำดับขั้นตอน
5. เอกสารประกอบการเรียนใช้เสริมผู้เรียนที่เรียนดี เนื่องจากเป็นเอกสารที่บรรจุเนื้อหาครบตามหลักสูตร และมีกิจกรรมหลากหลายที่ทำทลายความสามารถของผู้เรียน ทำให้นักเรียนที่เรียนดี ได้พัฒนาความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มที่ เป็นการเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้ต่อไป
6. เอกสารประกอบการเรียนใช้สำหรับผู้เรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ตลอดเวลา

รัชนิกร ทองสุคติ (2545 : 101) กล่าวว่า ประโยชน์ของการจัดเตรียมหรือผลิตเอกสารประกอบการเรียน มีดังนี้

1. ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษารายละเอียดแห่งวิชาตาม โครงสร้างที่หลักสูตรแห่งวิชานั้น กำหนดไว้ ตามคำอธิบายรายวิชา

2. ผู้เขียนได้ฝึกกำหนดขอบข่ายของเรื่องที่จะเขียนตามคำอธิบายรายวิชานั้น ๆ เช่น หัวเรื่อง (Topic) หรือรายบทเรียนและหัวข้อย่อย (Sub - Topics)

3. ผู้เขียนได้ฝึกในการค้นคว้าแหล่งวิชาต่าง ๆ ที่จะประกอบการเขียนตามรายบท และขอบข่ายที่ผู้เขียนได้กำหนดขอบข่ายไว้แล้วนั้น

4. ผู้เขียนได้ฝึกใช้เชิงอรรถจัดทำบรรณานุกรมอ้างอิง เพื่อให้การใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชานั้น มีความสมบูรณ์ขึ้น หรือสำหรับนักศึกษาที่สนใจค้นคว้าศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม

5. ผู้เขียนได้เตรียมกำหนดแนวการสอนตามลักษณะบทเรียน โดยคำนึงถึงกิจกรรมที่เหมาะสมที่จะช่วยให้ นักศึกษาสามารถเรียนรู้บทเรียนนั้น ๆ ได้ดี

6. ผู้เขียนได้มีโอกาสศึกษาโครงสร้างจากคำอธิบายรายวิชา เพื่อช่วยให้เข้าใจได้ว่า เนื้อหาตามคำอธิบายรายวิชานั้น อาจเป็นหัวเรื่องหรือหัวข้อย่อยที่อยู่ในหัวเรื่องใดหัวเรื่องหนึ่ง

7. ช่วยให้ผู้เขียนได้สังเกตเห็นลักษณะการจัดเนื้อหาวิชาจากคำอธิบายรายวิชานั้นว่า กว้าง แคลม มีข้อบกพร่อง หรือจุดดีเด่นที่ควรจะต้องดัดแปลง ปรับปรุงเพิ่มเติมหรือนำแล้วแต่กรณี การเขียนเอกสารประกอบการเรียนจะต้องยึดโครงสร้างตามคำอธิบายรายวิชา โดยถือหลักว่าเพิ่มเติม 20 บทเรียน หรือหัวข้อย่อยได้ แต่จะตัดทอนหัวข้อเรื่อง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งไม่ได้โดยเด็ดขาด จากประสบการณ์ในการเขียนเอกสารประกอบการเรียน ผู้เขียนจะได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าเกือบครบถ้วน ที่จะช่วยตำราวิชาการเพียงแต่จะหยิบยกหัวเรื่อง หรือส่วนใดส่วนหนึ่งมาเขียนเป็นตำราวิชาการได้ดี ทั้งนี้ ก็แล้วแต่ผู้เขียนจะสังเกตเห็นถึงประโยชน์

สุภาพร สิงห์ทอง (2550) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเอกสารประกอบการเรียนการสอนไว้ว่า ความสำคัญของเอกสารประกอบการเรียนมีหลายประการ ดังนี้

1. ช่วยขยายเนื้อหาในแบบเรียนให้กว้างขวางมากขึ้น เอกสารประกอบการเรียนจัดทำขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะส่วนย่อย ที่ช่วยเน้นขยายเนื้อหา และยังมีภาพประกอบทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจได้กว้างขวางขึ้น ดีขึ้น และง่ายขึ้น

2. สร้างเสริมนิสัยรักการศึกษาค้นคว้า และพัฒนาการอ่านเอกสารประกอบการเรียน ผู้เรียนสามารถอ่าน ได้อย่างมีอิสระ ไม่จำกัดสถานที่ เป็นการเสริมสร้างลักษณะนิสัยให้รักการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ฝึกทักษะในการอ่านอยู่เสมอ รวมทั้งยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ อีกด้วย

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านหนังสือ เอกสารประกอบการเรียนมีเรื่องราว เนื้อหาที่ สนุกสนานเพลิดเพลิน มีภาพประกอบและเหมาะสมกับช่วงวัย จึงสามารถสร้างความสนใจที่จะอ่าน มากกว่าแบบเรียน ซึ่งจะปลูกฝังให้เกิดนิสัยรักการอ่านในที่สุด

4. ช่วยขจัดความบกพร่องทางด้านจิตใจของเด็ก เอกสารประกอบการเรียนที่เป็นเรื่องราว สามารถขจัดความรู้สึกบกพร่องทางด้านจิตใจ เสริมสร้างคุณธรรมได้ดีกว่าแบบเรียนทั่วไป

5. ช่วยให้เด็กได้รับความเพลิดเพลินบันเทิงใจ ลับสมอง และส่งเสริมเชาวน์ปัญญา เอกสารประกอบการเรียนมีเนื้อหาสาระเป็นเรื่องราวที่สนุกสนาน แฝงไว้ด้วยความรู้ มีความเหมาะสมกับวัย จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สร้างความเพลิดเพลิน ส่งเสริมเชาวน์ปัญญาให้แก่เด็ก

สุชาติ ศิริสุขไพบุลย์ (2550 : 6) กล่าวประโยชน์ของเอกสารประกอบการเรียนไว้ ดังนี้

1. ให้นักศึกษานำไปใช้ในการศึกษาทบทวน ทั้งในระหว่างเรียนและหลังเรียน
2. ใช้เพื่อแสดงถึงความสามารถ หรือความเชี่ยวชาญทางวิชาการของผู้สอน (จึงต้องเป็นผลงานของตนเอง ไม่ได้ลอกใครมา)

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2550 หน้า 65) ได้กล่าวถึงประโยชน์และคุณค่าที่สำคัญของเอกสารประกอบการเรียน ดังนี้

- 1) เป็นเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาเด็กให้มีความรู้กว้างขวาง ฉลาด รอบรู้ มีเชาวน์ปัญญา ไหวพริบ ตลอดจนทั้งเกิดจินตนาการ แสดงความคิดสร้างสรรค์
- 2) เป็นอาหารสมองที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเส้นใยของสมองให้เจริญเติบโต ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาสติปัญญาให้ฉลาดหลักแหลม มีความอบอุ่นทางจิตใจ ไม่เครียด มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และอารมณ์ดี

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เอกสารประกอบการเรียนมีประโยชน์ในการฝึกจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นเครื่องมือและอาหารสมองที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเส้นใยของสมองให้เจริญเติบโต ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาสติปัญญาให้ฉลาด หลักแหลม มีความรู้กว้างขวาง มีเชาวน์ปัญญา ไหวพริบ มีความอบอุ่นทางจิตใจ ไม่เครียด มีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และอารมณ์ดี และมีประโยชน์ทั้งต่อนักเรียน ครู และผู้บริหาร ในการใช้เป็นคู่มือครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครู และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เอกสารประกอบการเรียนยังช่วยให้สามารถสอนให้นักเรียนเข้าใจรากฐานของวิชาบางชนิดได้ ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง เป็นการแบ่งเบาภาระของครูผู้สอน โดยเฉพาะในบางวิชาที่ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทาง นอกจากนี้ ยังทำให้ครูมีเวลาแก้ไขข้อบกพร่องในการจัดการเรียนการสอน

2.3 องค์ประกอบของเอกสารประกอบการเรียน

เอกสารประกอบการเรียนมีรูปแบบหลากหลาย ไม่จำเพาะเจาะจง ทั้งนี้ เป็นไปตามแนวคิดและวิธีการดำเนินการจัดสร้างเอกสารประกอบการเรียนของผู้สร้าง โดยจะคำนึงถึงลักษณะของการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ

ศุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550 : 42) ได้เสนอแนะในส่วนประกอบของเอกสารประกอบการเรียนไว้ดังนี้

1. ส่วนนำ ควรมีส่วนประกอบ ดังนี้

- 1.1 ปกนอก
- 1.2 ปกใน
- 1.3 คำนำ
- 1.4 สารบัญ
- 1.5 คำชี้แจงหรือคำแนะนำในการใช้
- 1.6 จุดประสงค์หลัก

2. ส่วนเนื้อหาอาจแบ่งเป็นเรื่องย่อย ๆ หรือเป็นตอน ตามลักษณะของเนื้อหาควรมีดังนี้

- 2.1 ชื่อบทหรือชื่อหน่วย หรือชื่อเรื่อง
- 2.2 หัวข้อเรื่องย่อย
- 2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้
- 2.4 กิจกรรมหลัก
- 2.5 เนื้อหาโดยละเอียด ใ้บความรู้
- 2.6 กิจกรรมฝึกปฏิบัติ หรือแบบฝึก หรือใบงาน
- 2.7 บทสรุป (ถ้ามี) ควรมีแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อใช้วัดผลและ

ประเมินผลการเรียนด้วย

3. ส่วนอ้างอิง อาจอยู่ส่วนท้ายของเนื้อหาในแต่ละตอน หรืออยู่ท้ายของเล่มเอกสารควรมีส่วนประกอบ ดังนี้

- 3.1 เอกสารอ้างอิงประจำบท
- 3.2 ภาคผนวก (ถ้ามี) เช่น ข้อทดสอบ เฉลย หรือแนวการตอบ ข้อควรพิจารณา

ในการผลิตเอกสารประกอบการเรียน

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2550, หน้า 82) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดี ดังนี้

1. มีองค์ประกอบที่สำคัญ ครบถ้วน ได้แก่ ปก คำนำ คำชี้แจง สารบัญ เนื้อเรื่อง และกิจกรรม เป็นต้น

1.1 ปก ควรเป็นสีสวยสด อาบพลาสติก หรืออาบมัน เด็กชอบกระดาษหนามากกว่ากระดาษบาง เล่มใหญ่ ความหนาของหนังสือประมาณ 10 - 15 หน้า สำหรับเด็กเล็ก ความหนาของ

หนังสือประมาณ 16 - 24 หน้า สำหรับเด็กโต แต่ถ้าเป็นระดับมัธยมศึกษาสามารถมีความหนาได้ตามความเหมาะสมของเนื้อเรื่องที่จะนำเสนอ

1.2 คำนำ ไม่ควรเขียนมากจนเกินไป นิยมเขียนประมาณหนึ่งหน้ากระดาษ จะดูเหมาะสมมากกว่า

1.3 คำชี้แจง เอกสารประกอบการเรียนจัดทำขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนรู้แนวปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง

1.4 สารบัญ เพื่อบอกเลขหน้าของหนังสือ

1.5 เนื้อเรื่อง มีความสำคัญมาก

1.6 กิจกรรมในเอกสารประกอบการเรียนสำหรับเด็กมีความสำคัญมากเช่นกัน

2. โครงสร้างของเอกสารประกอบการเรียน ผู้สอนควรให้ความสำคัญตั้งแต่การตั้งชื่อเรื่อง จุดเริ่มต้นของเรื่อง สารสำคัญของเรื่อง (แก่นของเรื่อง) ตลอดทั้งจุดจบของเรื่อง

2.1 การตั้งชื่อเรื่อง ควรคำนึงถึงความเข้าใจให้ผู้อ่านเรื่องราวภายในเล่ม มีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สั้น กระชับ มีความหมาย เหมาะสมกับยุคสมัย รู้จักเลือกคำที่อยู่ในความสนใจของเด็ก เช่น

1) ตั้งชื่อตามตัวเอกของเรื่อง

2) ตั้งชื่อตามจำนวนตัวละคร

3) ตั้งชื่อตามเนื้อเรื่อง

4) ตั้งชื่อตามพืชหรือสัตว์

5) ตั้งชื่อตามสถานที่

6) ตั้งชื่อตามชีวประวัติ

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 37) รูปเล่มที่สมบูรณ์ประกอบด้วย

1. ปกหน้า ปกใน

2. ใบรองปกหน้า และรองปกหลัง

3. คำนำ

4. สารบัญ

5. สารบัญตาราง และหน้าสารบัญรูป

6. บทนำ

7. เนื้อหา

8. บรรณานุกรม

9. ภาคผนวก

10. อภิธานศัพท์

11. ครรชนี

สรุปได้ว่า การสร้างเอกสารประกอบการเรียนนั้นมีหลายหลายรูปแบบ ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการของผู้สร้าง แต่ในรูปแบบของเอกสารประกอบการเรียน จะมีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน เนื้อหาสาระการเรียนรู้ของวิชาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมตามยุคสมัย โดยส่วนใหญ่เอกสารประกอบการเรียนจะมีส่วนประกอบสำคัญหลัก ๆ คือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา ส่วนสรุป และส่วนอ้างอิง

2.4 หลักการสร้างเอกสารประกอบการเรียน

ขั้นตอนการสร้างเอกสารประกอบการเรียนนั้น มีความสำคัญที่ผู้สร้างต้องวางแผนและเรียงลำดับขั้นตอน เพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารประกอบการเรียนที่สมบูรณ์ ตรงตามวัตถุประสงค์ มีผู้ให้ขั้นตอนการสร้างเอกสารประกอบการเรียนไว้ ดังนี้

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547, หน้า 45) กล่าวว่า เอกสารประกอบการเรียนจะต้องเขียนขึ้น โดยให้มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตร และเป็นหนังสือที่ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร หรือช่วยให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมแก่ความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล ส่วนเอกสารประกอบการเรียน เป็นการเขียน โดยนำเนื้อหาบางบางประเด็น แล้วแตกออกเป็นเรื่องราว เน้นที่ความสนุกสนานมากกว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม และมุ่งส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่าน ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก ประเด็นที่นำมาเขียนส่วนใหญ่จะเป็นคุณธรรมต่าง ๆ ที่หลักสูตรต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก หรือจุดเน้นในเนื้อหาวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งประเด็นที่นำมาแต่งนี้ ใน 1 เล่ม ควรมีประเด็นเดียว

หนังสือสำหรับเด็ก ทั้งเอกสารประกอบการเรียนนี้ อาจเขียนได้หลายลักษณะตามความถนัดของผู้เขียน หรือตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา เช่น

1. เขียนในลักษณะบันเทิงคดี เป็นการเขียนที่มุ่งให้ผู้อ่านเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน บันเทิงคดีสำหรับเด็กอาจเขียนได้หลายแนว เช่น นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย เรื่องแปลก การ์ตูน

2. เขียนในลักษณะสารคดี เป็นการเขียนที่มุ่งให้ผู้อ่านได้รับความรู้ และข้อเท็จจริงต่าง ๆ จากการอ่านสารคดีสำหรับเด็ก ก็คือการนำสาระ ความรู้ในเนื้อหาวิชามาเขียนตามแนวการเขียนหนังสือสำหรับเด็กนั่นเอง

3. เขียนในลักษณะร้อยกรอง ทั้งหนังสือที่เขียนในลักษณะบันเทิงคดี หรือสารคดี สามารถนำมาแต่งด้วยบทร้อยกรองด้วยเรื่องราวได้ทั้งนั้น และนอกจากจะแต่งเป็นบทร้อยกรองตามแนวของการเขียนสารคดีและบันเทิงคดีแล้ว ร้อยกรองสำหรับเด็ก โดยเฉพาะ อาจแต่งขึ้นเพื่อมุ่งให้เด็กได้รับ

รศไพเราะในการอ่าน สนุกสนาน และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านได้ เช่น เพลงป๊อปปี้ เพลงกล่อมเด็ก เพลงประกอบการเล่นปริศนาคำทาย บทกลอนสอนใจ เป็นต้น

ถวัลย์ มาศจรัส (2548 : 19) ได้ให้หลักในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนหรือเอกสารการจัดการเรียนรู้ว่ามีหลักง่าย ๆ ในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียน 5 ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักสูตรโดยละเอียด

ขั้นที่ 2 ศึกษาค้นคว้า รวบรวมเนื้อหาสาระจากตำราเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

ขั้นที่ 3 นำข้อมูลจากขั้นที่ 2 มาศึกษาเนื้อหาสาระ จัดแบ่งบทในแต่ละบทแต่ละตอนให้เหมาะสมกว่า ต้องการนำเสนออะไร มากน้อยแค่ไหน

ขั้นที่ 4 กำหนดเนื้อหาสาระในการจัดทำในแต่ละบทแต่ละตอนโดยละเอียด ซึ่ง อาจจะแบ่งเป็นหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยเป็นเรื่อง ๆ เช่น ความเป็นมาในการปลูกพืช ดิน เป็นต้น

ขั้นที่ 5 เขียนอธิบายเนื้อหาสาระของหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยให้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ และจำนวนคาบเวลาเรียนที่หลักสูตรกำหนด เอกสารประกอบการเรียน นอกจากมีเนื้อหาสาระแล้ว สิ่งที่ต้องจัดทำ คือ แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน

สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550 : 44) ได้เสนอแนะขั้นตอนการผลิตเอกสารประกอบการสอนไว้ดังนี้ วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุจากการเรียนการสอน ซึ่งอาจได้มาจาก

1. การสังเกตปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำการสอน
2. การบันทึกปัญหาและข้อมูลระหว่างการสอน
3. การศึกษาและวิเคราะห์ผลการเรียนของผู้เรียน
4. ศึกษารายละเอียดในหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หรือจุดประสงค์และกิจกรรมที่เป็นปัญหา
5. เลือกเนื้อหาที่เหมาะสมแบ่งเป็นบทเป็นตอน หรือเป็นเรื่องเพื่อแก้ปัญหาที่พบ
6. ศึกษารูปแบบของการเขียนเอกสารประกอบการเรียนการสอน และกำหนดส่วนประกอบภายในของเอกสารประกอบการสอน
7. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมากำหนดเป็นจุดประสงค์ เนื้อหา วิธีการและสื่อประกอบเอกสารในแต่ละบทหรือแต่ละตอน
8. เขียนเนื้อหาในแต่ละตอนรวมทั้งภาพประกอบ แผนภูมิ และข้อทดสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
9. ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
10. นำไปทดลองใช้ในห้องเรียนและเก็บบันทึกผลการใช้

11. นำผลที่ได้มาใช้พิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง (อาจทดลองใช้มากกว่า 1 ครั้งเพื่อปรับปรุงเอกสารประกอบการสอนนั้นให้สมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุด)

12. นำไปใช้จริงเพื่อแก้ปัญหาที่พบจากข้อ 1

สรุปได้ว่า ขั้นตอนของการสร้างเอกสารประกอบการเรียนมีลำดับขั้นตอนสำคัญ ๆ คล้ายกัน ซึ่งกระบวนการเริ่มต้นต้องมีการศึกษาจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา ให้เข้าใจอย่างละเอียด ครบถ้วน จึงจะนำไปสู่กระบวนการขั้นตอนการสร้างเอกสารได้อย่างถูกต้อง

2.5 การหาประสิทธิภาพเอกสารประกอบการเรียน

จินตนา ไบกาชุยี (2542 : 24) กล่าวว่า เมื่อใช้เอกสารประกอบการสอนไประยะหนึ่ง ประมาณ 1 - 3 ครั้ง ผู้สอนก็ควรรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินเอกสารประกอบการสอน อันจะใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงเอกสารประกอบการสอนนั้นต่อไป การประเมินมีเกณฑ์ที่สำคัญ ดังนี้

1. เอกสารประกอบการสอนนั้นสามารถใช้ศึกษาให้ได้รับความคิดรวบยอด หรือสาระสำคัญ เพียงใด

2. เอกสารประกอบการสอนนั้น สะดวกในการจัดหาและสะดวกในการใช้เพียงใด

3. เอกสารประกอบการสอนนั้น เอื้อประโยชน์ในการให้ข้อมูลพัฒนาความคิด คำนิยาม และคุณธรรมที่หลักสูตรต้องการเพียงใด

4. เอกสารประกอบการสอนนั้นมีประสิทธิภาพในการใช้หรือไม่ และจำเป็นต้องใช้สื่ออื่นช่วยมากน้อยเพียงใด

5. การใช้เอกสารประกอบการสอนนั้น เป็นไปอย่างเหมาะสมตามขั้นตอนหรือไม่

กิดานันท์ มลิทอง (2543 : 97 - 99) การหาประสิทธิภาพของสื่อเอกสารประกอบการสอน จะช่วยให้ผู้ใช้สื่อบังเกิดความมั่นใจต่อการใช้สื่อที่ว่า จะเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยต้องผ่านการตรวจสอบ วิเคราะห์คุณลักษณะที่เป็นเกณฑ์ประสิทธิภาพของสื่อการสอนแต่ละประเภท การประเมินประสิทธิภาพของสื่อการสอนมี 2 ลักษณะคือ

1. การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นการนำสื่อการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสื่อการสอน และผู้เชี่ยวชาญงานเนื้อหาสาระเป็นผู้ประเมิน ผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชา ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญในการวัดผลและประเมินผล ซึ่งการประเมินมักจะเป็นคุณลักษณะทางกายภาพ เช่น ความถูกต้องเชิงเนื้อหา คุณภาพทั่วไปของสื่อ การผลิต การใช้ การออกแบบ เป็นต้น

2. การประเมินประสิทธิภาพการเรียนรู้ สื่อการสอนจะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อนำไปสอนผู้เรียน แล้ว ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงขึ้นตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด ดังนั้น การประเมินประสิทธิภาพ

ลักษณะนี้ จึงต้องนำสื่อการสอนไปทดลองใช้กับผู้เรียน ซึ่งควรทำการทดลองหลาย ๆ ครั้ง และผู้เรียนควรมีจำนวนและสภาพแวดล้อมตามจริง จึงจะเกิดผลเป็นมาตรฐาน

การประเมินประสิทธิภาพสื่อการสอน ถ้าเป็นสื่อเดียว ผู้ผลิตสื่อการสอนนั้น ๆ จะต้องสร้างแบบทดสอบระหว่างเรียน (แบบฝึกปฏิบัติ) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อที่จะได้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบหาประสิทธิภาพด้วย ส่วนสื่อการสอนที่เป็นสื่อประสม ซึ่งมีแบบทดสอบอยู่แล้ว นำไปทดลองใช้ จะนำผลของการทำแบบทดสอบต่าง ๆ มาคำนวณหาประสิทธิภาพได้เลย

การหาประสิทธิภาพของสื่อการสอน ผู้ผลิตจำเป็นต้องกำหนดระดับประสิทธิภาพของสื่อการสอน ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้ผลิตสื่อการสอนจะพึงพอใจ หากเอกสารประกอบการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว ก็มีคุณค่าที่จะนำไปสอนผู้เรียน และคุ้มค่าแก่การลงทุนผลิต ออกมาเป็นจำนวนมาก

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ กระทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยมีค่าเป็น E_1 / E_2

E_1 คือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัด และการประกอบกิจกรรมระหว่างเรียนหรือระหว่างศึกษา

E_2 คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียนภายหลังเรียน) คิดเป็นร้อยละของคะแนนทดสอบหลังเรียน

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น แล้วแต่ผู้ผลิตสื่อจะพิจารณาตามความเหมาะสม โดยปกติสำหรับวิชาทฤษฎี ความรู้ ความจำ มักจะตั้งไว้ 80/80 ถึง 90/90 แต่สำหรับวิชาทักษะหรือเจตคติ อาจตั้งไว้ 75/75 แต่ไม่ควรตั้งเกณฑ์ต่ำเกินไป ส่วนขั้นตอนของการประเมินประสิทธิภาพสื่อการสอน เพื่อปรับปรุงการผลิตสื่อ นั้น ผู้ผลิตควรดำเนินการทดลองสื่อเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. แบบเดี่ยว (1 : 1) เป็นการนำสื่อการเรียนการสอนไปทดลองกับผู้เรียนรายบุคคล เพื่อหาข้อบกพร่อง การทดลองนี้ควรกระทำกับผู้เรียนที่มีระดับการเรียนรู้เก่ง ปานกลาง และอ่อนเพื่อค้นหาข้อมูลในการปรับปรุงสื่อการสอนให้ดียิ่งขึ้น

2. แบบกลุ่มย่อย (1 : 10) เป็นการนำสื่อการสอนที่ได้รับการปรับปรุงจากการทดลองครั้งแรกมาใช้ทดลองกับผู้เรียน 6 - 10 คน ที่มีความสามารถแตกต่างกัน เพื่อหาข้อมูลในการปรับปรุงสื่อการสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. แบบภาคสนาม (1 : 40) เป็นการนำสื่อการสอนที่ได้รับการปรับปรุงครั้งที่ 2 แล้วไปทดลองในชั้นเรียนที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 30 คนขึ้นไป และหาประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) ถ้าไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จะต้องดำเนินการปรับปรุงสื่อการสอนทดลองหาประสิทธิภาพซ้ำอีก

การหาประสิทธิภาพของสื่อการสอน อาจได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากมีตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ เช่น ความพร้อมของผู้เรียน สภาพห้องเรียน ฯลฯ อาจอนุโลมให้มีระดับความผิดพลาดได้เท่าที่กำหนดไว้ ประมาณร้อยละ 2.5 - 5 เราตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ 80/80 เป็นการทดลองแบบ 1 : 40 แล้วสื่อการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ 72.5 / 72.5 เราก็สามารถยอมรับได้ว่าสื่อการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ การยอมรับประสิทธิภาพของสื่อการสอนมี 3 ระดับคือ

1. สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของสื่อการสอนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้เกินร้อยละ 2.5 ขึ้นไป
2. เท่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของสื่อการสอนเท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่เกินร้อยละ 2.5 หรือไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5
3. ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของสื่อต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ถือว่าสื่อการสอนมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

4.1 วิธีการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม การคำนวณหาประสิทธิภาพ คือ การหาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ซึ่งมีแนวทางการคำนวณ ดังนี้

1. การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

$$\text{สูตร } E_1 = \frac{\sum x}{N} \times 100$$

เมื่อ E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรือของแบบทดสอบย่อยทุกชุดของผู้เรียนทั้งหมด
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้นรวมกัน
N	แทน	จำนวนผู้เรียน

2. การคำนวณหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

$$\text{สูตร } E_2 = \frac{\sum x}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด

B แทน คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียน

เกณฑ์ที่ยอมรับว่าสื่อการสอนมีประสิทธิภาพคือ ด้านพุทธิพิสัย E_1 / E_2 มีค่า 80/80 ขึ้นไป และด้านทักษะปฏิบัติ E_1 / E_2 มีค่า 70/70 ขึ้นไป โดยที่ E_1 / E_2 ต้องไม่แตกต่างกันเกินกว่าร้อยละ 5

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545 : 88) การสร้างเอกสารประกอบการเรียนการสอน ก่อนที่จะนำไปใช้ ควรมีการทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เอกสารประกอบการสอนได้มาตรฐานเสียก่อน เพื่อจะได้ทราบว่าเอกสารประกอบการสอนที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเพียงใด มีข้อบกพร่องใดที่สมควรแก้ไขปรับปรุง ดังนั้น การประเมินผลในขั้นนี้ เป็นการประเมินผลเพื่อหาประสิทธิภาพเอกสารประกอบการสอนโดยตรง เป็นการกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น 90/90 หรือ 80/80 หรือ 75/75 ตามลักษณะวิชาในการกำหนดว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนมิใช่ตั้งขึ้นตามความพอใจของผู้สร้าง แต่จะพิจารณาตามลักษณะวิชา ซึ่งโดยปกติวิชาที่เป็นความรู้ข้อเท็จจริงมักตั้งเกณฑ์ 90/90 หรือ 80/80 หากเป็นวิชาทักษะอาจตั้งต่ำกว่านี้ได้

พิสนุ ฟองศรี (2551 : 185) การหาประสิทธิภาพเอกสารประกอบการเรียนการสอน การวิจัยชั้นเรียนส่วนใหญ่ ครูต้องพัฒนานวัตกรรมมาใช้ในการทดลอง ถ้ามีประสงค์และอยู่ในวิสัยทำได้อาจหาประสิทธิภาพ (Efficiency) ของนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้น ซึ่งมี 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจโดยใช้วิธีการหา IOC ขั้นตอนที่สอง แบ่งย่อยเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย 1 - 3 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง
2. ทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย 5 - 10 คน เพื่อหาข้อบกพร่องอีกครั้งหนึ่ง
3. ทดลองกับกลุ่มใหญ่ประมาณ 30 คน ซึ่งในการวิจัยชั้นเรียนอาจทำได้ยาก จึงต้องพิจารณาตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่า ก่อนที่จะนำเอกสารประกอบการสอนไปใช้จัดการเรียนการสอน ต้องนำเอกสารประกอบการสอนไปหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยทำการทดลองใช้เบื้องต้น (Try out) นำผลการทดลองมาปรับปรุงเอกสารประกอบการสอน จนแน่ใจว่าเอกสารประกอบการสอน และแบบฝึกปฏิบัติแต่ละหน่วยนั้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ จึงนำเอกสารประกอบการสอนไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

3. ความหมายของคุณธรรม

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์ (2542 : 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม คือ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นเกณฑ์และมาตรฐานของการประพฤติปฏิบัติในสังคม และทำให้นุคคลมีการพัฒนา จนกระทั่งมี

ลักษณะพฤติกรรมเป็นของตนเอง มาตรฐานการตัดสินของสังคมจะเป็นเครื่องตัดสินว่า การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมเช่นนั้นเป็นเรื่องที่ผิดหรือถูก

ดวงเดือน พันธมนาวิน (2544 : 116) ได้กล่าวถึงคุณธรรมว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่คุณคลยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม มีประโยชน์มากและเป็นโทษน้อย สิ่งที่เป็นคุณธรรมในแต่ละสังคมอาจจะแตกต่างกัน เพราะการเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดีนั้น ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ศาสนา และการศึกษาของคนในสังคมนั้น

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 253) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ให้ความหมายคำว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี

จรัส แก้วเป็ง (2546 : 8) ได้กล่าวสรุปความหมายคุณธรรม หมายถึง หลักของความดีงาม ความถูกต้อง ในการแสดงออกทั้งทางกาย วาจาใจ ของแต่ละบุคคล ซึ่งยึดมั่นไว้เป็นหลักประจำใจ ในการประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย ซึ่งอาจส่งผลให้การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข จึงจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ทศนา แคมมณี (2546 : 4) ได้ให้ความหมายว่า คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะหรือ สภาพภายในจิตใจของมนุษย์ที่เป็นไปในทางที่ถูกต้อง ดีงาม ซึ่งเป็นภาวะนามธรรมอยู่ในจิตใจ

ธานินทร์ ทรัพย์วิเชียร (2548 : 1) กล่าวไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี เราอาจกล่าวได้ว่า การที่จะวินิจฉัยว่า บุคคลใดมีคุณธรรมดีเด่นมากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมต้องมีการพิจารณาโดยรวมว่าบุคคลนั้นมีอุปนิสัยและประพฤติปฏิบัติอย่างไร ดำรงตนอยู่ในกรอบของกฎหมายและศีลธรรมเพียงใด เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานและสังคมอย่างไร และเป็นผู้ที่ยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมเพียงใด

สิริวรรณ ศรีพหล (2550 : 90) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง ธรรมะที่เป็นคุณงามความดี สภาพที่เกื้อกูล สิ่งที่คุณคลยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม มีประโยชน์มาก และเป็นสิ่งที่เป็นคุณธรรมในแต่ละสังคมอาจจะแตกต่างกัน เพราะการเห็นในสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าเป็นสิ่งดีหรือไม่ดีนั้น ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ศาสนา และการศึกษาของคนในสังคม

วีระพงษ์ ถิ่นแสนดี (2550 : 22) ได้อธิบายความหมายไว้ว่า คุณธรรมเป็นความดีอันสูงสุดที่ปลูกฝังอยู่ในอุปนิสัยอันดีงามของคนทั่วไป ซึ่งวางอยู่ในจิตสำนึก ความรู้สึกรับผิดชอบของคนนั้น อันเป็นเครื่องควบคุมความประพฤติของบุคคลให้แสดงออกตามที่ตนปรารถนา

กิตติศักดิ์ สมอเขียว (2555 : 13) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพนึกคิดในทางที่ดีงาม เชื่อในความบริสุทธิ์ ยุติธรรม มีความจริงใจ และปรารถนาดีต่อผู้อื่น ความประพฤติอันดีงามเหล่านี้จะถูกบ่มเพาะ และกล่อมเกลามาเป็นเวลายาวนาน ทำให้เกิดเป็น

ความเคยชินที่อยู่ในจิตใจได้สำนึกของผู้ปฏิบัติ ทำให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติชอบด้วยกาย วาจา และใจ เป็นที่สบายใจต่อผู้พบเห็น

สรุป คุณธรรม หมายถึง หลักของความดีความงาม ความถูกต้อง ซึ่งจะแสดงออกมาโดยการกระทำทางกาย วาจา และจิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นหลักประจำใจในการประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม ให้เกิดความรักสามัคคี ความอบอุ่นมั่นคงในชีวิต

4. องค์ประกอบของคุณธรรมที่พัฒนา 7 ประการ

ประกอบด้วยคามมีระเบียบวินัย ความขยัน อดทน อดกลั้น ความเมตตา กรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญู กตเวที และความรับผิดชอบ

1. ความมีระเบียบวินัย

สุทธิมา สัจจานนท์ (2540 : 84 - 89) ได้กล่าวว่า การมีวินัยเป็นการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม นั้น วินัยเป็นสิ่งจำเป็น วินัยเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้เจริญด้านคุณธรรม ช่วยควบคุมจิตใจของตนให้อยู่ในระเบียบอันดี มีความสามัคคีพร้อมเพรียง และช่วยสร้างความเจริญให้ตนเองและสังคม

วินัย พัฒนรัฐ (2541 : 1) ได้ให้ความหมายของคำว่าระเบียบวินัยไว้ว่า ความมีระเบียบวินัย หมายถึง ความสามารถในการประพฤติ ปฏิบัติตนให้ถูกต้อง และเหมาะสมสอดคล้องกับจรรยา มารยาท ข้อบังคับ คำสั่ง ระเบียบ กฎ กติกาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้เป็นแนวทางปฏิบัติของผู้คนที่อยู่ในสังคมนั้น ๆ

ประพาศรี สีหอำไพ (2550 : 248) ให้ความหมายไว้ว่า ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การรู้จักปกครองตนเอง การกระทำตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจของผู้ปฏิบัติ

สุคนธา ชินศิริ (2554 : 35) สรุปไว้ว่า ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้อง เหมาะสมกับจรรยา มารยาท ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม ได้แก่ การรักษาระเบียบวินัยในการบริ โภคและอุป โภค การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ ทั้งภายในและภายนอก การแต่งกายและควบคุมท่วงที กิริยา วาจา และใจ และปรับปรุงกิริยาให้งดงาม เป็นระเบียบ มีกิริยาดี สุภาพอ่อนโยน ประพฤติปฏิบัติให้เหมาะสมแก่บุคคล โอกาส เวลา และสถานที่ อันนำไปสู่ความสงบสุขในชีวิตของตนเอง และความเป็นระเบียบในสังคม

สรุปได้ว่า ความมีวินัย หมายถึง การปฏิบัติตนในขอบเขต กฎ ระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน องค์กรและประเทศ โดยที่ตนยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจ และตั้งใจยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติ รวมถึงการมีวินัยทั้งต่อตนเอง และสังคม

2. ความขยันอดทนอดกลั้น

สุพัตรา สุภาพ (2525 : 25) ให้ความหมายของความขยันหมั่นเพียรไว้ว่า หมายถึง ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง ไม่ย่อท้อต่อความลำบาก และมีความมานะอดทน

ไสว มาลาทอง (2542 : 128) กล่าวว่า ผู้มีความขยันต่อหน้าที่การงาน มีความมุ่งมั่น เพื่อให้งานที่ทำประสบความสำเร็จ มีความพยายามทำงานนั้น ๆ ด้วยความตั้งใจจริง โดยมีได้คำนึงถึงความเหนื่อยยากลำบาก ความหิวกระหาย อุปสรรคต่าง ๆ หรือแม้แต่ดินฟ้าอากาศจะบีบบังคับด้วยความหนาว ความร้อน และฝนจะตก แดดจะกร้านแผดเผาสักเพียงใดก็ไม่ย่อท้อ อดทนทำไปโดยไม่เห็นแก่เหนื่อยหรือโดยการสร้างขึ้นมาอย่าง

ราตรี นามวงศ์ (2549 : 27) ได้ให้ความหมายของ ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง ความขยันขันแข็ง มุ่งทำด้วยความพยายาม ไม่ย่อท้อ ลักษณะของความเพียรที่กล่าวคือ เสียสละ ละความชั่วทุกอย่าง เพียรหาความรู้ ทหาริมทรัพย์ เพียรกระทำแต่ความดี เพียรรักษาความดี รักษาทรัพย์ เพียรระวังระมัดระวังมิให้เกิดความบกพร่องและผิดพลาด

สรุปได้ว่า ความขยัน หมายถึง ความตั้งใจ เพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกที่ควร ใฝ่งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รักรงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง

3. ความเมตตากรุณา

สมเด็จพระญาณสังวร (2522 : 193 - 194) กล่าวว่า เมตตา คือความคิดปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข หรือเรียกว่า ไมตรีจิตหรือมิตรจิต ก็คือจิตใจที่ประกอบด้วยเมตตา คนที่มีมิตรจิต เรียกว่า มิตร ตรงข้ามกับศัตรู หรือไฟริ ซึ่งมีจิตที่พยายามมุ่งร้าย เมตตาจึงตรงข้ามกับโทสะ พยาบาท เมตตาเป็นเครื่องอุปถัมภ์ ฉะนั้น เมื่อมีเมตตาต่อกัน ย่อมคิดจะเกื้อกูลกันให้มีสุข คิดจะประพฤติดีดี พลังพลาดต่อกันบ้างก็ให้อภัยกัน ไม่ถือโทษ ส่วนกรุณา คือ ความคิดปรารถนาให้ผู้อื่น สัตว์อื่น ปราศจากทุกข์ เมื่อเห็นทุกข์เกิดแก่ผู้อื่นก็พลอยหวนใจสงสาร เป็นเหตุให้คิดช่วยทุกข์ภัยของกันและกัน

พระราชวรมนี (ป.อ.ประยุตโต. 2538 : 92) ได้ให้ความหมายของความเมตตากรุณาไว้ทั้งในภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ดังนี้

เมตตา คือ ความรักใคร่ปรารถนาที่จะให้เป็นสุข มีจิตใจอันแผ่ไมตรี และประโยชน์แก่มนุษยสัตว์ทั่วหน้า (loving - kindness)

กรุณา คือ ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจอันปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์ (compassion)

พกา สัตยธรรม (2544 : 184) ให้ความหมายว่า เมตตา คือ ความคิดปรารถนาที่ดี ต้องการให้ผู้อื่นเป็นสุข มีความเจริญ ได้รับแต่สิ่งที่ดี การมีความรัก ผู้อื่นพ้นจากความทุกข์ และมีความสุข ส่วนกรุณา คือ ความสงสาร และช่วยให้พ้นจากความทุกข์ ความเดือดร้อน ลงมือปฏิบัติ ช่วยเหลือในสิ่งที่ทำได้เพื่อปลดเปลื้องความทุกข์ให้หมดไป

พระธรรมปิฎก (2545 : 20) ความเมตตา (ความรัก) คือ ความปรารถนาดี ความมีไมตรีต่อกัน ต้องการช่วยเหลือให้ทุกคนประสบประโยชน์และความสุข คำว่า กรุณา คือ ความสงสาร กล่าวคือ อยากจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ใฝ่ใจที่จะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของคนและสัตว์ทั้งปวง จากความหมายทั้งหมดที่ได้กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า ความเมตตา คือ ความปรารถนาดีที่จะช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์และมีความสุข ส่วนกรุณา คือ ความสงสาร ความคิดจะช่วยให้ผู้อื่นได้พ้นทุกข์

4. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

มีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไว้ ดังนี้

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2541 : 22) กล่าวว่า การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หมายถึง การเอาใจใส่ต่อความทุกข์ส่วนตัว และในด้านการทำงานของบุคคลอื่น ร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วย เมื่อมีทุกข์ก็ให้การช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางและวิธีแก้ไขปัญหาก็กำลังประสบเท่าที่จะทำได้ อย่างเห็นใจ จริงใจ และเสมอต้นเสมอปลาย

ประทุม อังกูโรหิต (2543 : 9) กล่าวว่า การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หมายถึง การมีน้ำใจชอบช่วยเหลือทุกคนด้วยความเต็มใจและอัตโนมัติ การรู้จักแบ่งปันผู้อื่น การรู้จักการให้ ให้เพื่อส่วนรวมและเพื่อผู้อื่น การกระทำด้วยความยินดีและเต็มใจ

วิทวัส รุ่งเรืองผล (2544 : 24) กล่าวว่า ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือผู้อื่นทั้งกาย วาจา สติปัญญา และใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน

สรุปได้ว่า การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หมายถึง พฤติกรรมของการมีน้ำใจชอบช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง โดยมุ่งประโยชน์เพื่อส่วนรวมและผู้อื่น ซึ่งเป็นการกระทำด้วยความเต็มใจและอัตโนมัติ การรู้จักแบ่งปันผู้อื่นซึ่งการกระทำด้วยความยินดีและเต็มใจ

5. ความซื่อสัตย์สุจริต

ชุตินา สัจจนันท์ (2540 : 84 - 89) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนอย่างซื่อตรงทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งต่อหน้าและลับหลัง และยังกล่าวอีกว่า ซื่อสัตย์ยังหมายรวมถึง ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ความสุจริตต่ออาชีพ ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลัง รวมทั้งซื่อตรงต่อผู้อื่น จักเป็นที่เชื่อถือ เคารพนับถือในสังคม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 138) ได้บันทึกความหมายของความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติของวินัยในหลักธรรมะวินัยปาติโมก และจริงใจ ไม่คิดคดโกง และหลอกลวง

ประกาศี สีหอำไพ (2550 : 67) กล่าวว่า ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเอง และต่อผู้อื่น ยึดหลักแห่งความยุติธรรม ซื่อตรงต่อตนเอง หน้าที่การงาน คำมั่นสัญญา แบบแผนกฎหมายที่ถูกต้องดีงาม และยังคงดำรงลักษณะของคนที่มีความซื่อสัตย์ไว้ดังนี้ 1. ซื่อตรงต่อเวลา 2. ทำตามคำพูด 3. ไม่หลีกเลียงงานในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ 4. ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบอย่างเคร่งครัด 5. ซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น 6. ไม่ลึกลับโมย ไม่คดโกง ไม่น้อราษฎร์บังหลวง

รัตนะ บัวสนธ์ (2550) ความซื่อสัตย์เป็นคุณธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน ซึ่งมีสิ่งยั่วยุต่าง ๆ มากมาย สิ่งเหล่านี้จะสั่นคลอนความจริงใจ และความตั้งใจมั่นที่บุคคลมีกับตัวเอง และพันธะหน้าที่ โดยเฉพาะในยุคสมัยที่เด็กและเยาวชนไทยอาจพบเห็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่ซื่อสัตย์ได้ โดยทั่วไปจากสื่อต่าง ๆ อาทิ เช่น การฉ้อโกง การคอร์รัปชัน

สรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อเวลา ต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ มีความจริงใจ ปลอดจากความรู้สึกเอนเอียง หรืออคติ ไม่ใช่เล่น่กคดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม

6. ความกตัญญูทเวที

ความกตัญญูมีความหมายอยู่หลายนัย ตามความคิดเห็นของนักการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ประยุตโต 2543 : 2) ได้ให้ความหมายของคำว่ากตัญญูทเวทีตา ในหนังสือพจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลคำศัพท์ หมายถึง ผู้รู้อุปการะที่ท่านทำแล้วและตอบแทน แยกออกเป็นสองส่วนคือ กตัญญูรู้คุณท่าน กตเวทีตอบแทนสนองคุณท่าน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน 2539 : 5) ได้ให้ความหมายของคำว่ากตัญญูทเวที หมายถึง กตัญญู รู้อุปการะที่ท่านทำให้ (ผู้) รู้คุณ เป็นคำคู่กับกตเวที และได้ให้ความหมายคำว่า กตเวที ว่า ผู้สนองคุณท่าน เป็นคำคู่กันกับ กตัญญู

พระวิสุทธีเมธี (ปัญญานันทภิกขุ 2536 : 6 - 7) กล่าวถึงความกตัญญูทเวที เป็นคำที่มาด้วยกัน เมื่อกล่าวถึงกตัญญู ก็ต้องกล่าวถึงกตเวทีโดยปริยาย เพราะคุณธรรมสองข้อนี้ไม่สามารถแยกจากกันได้ เมื่อกล่าวโดยสรุป กตัญญู คือความรู้ และการยอมรับในบุญคุณของบุคคล สัตว์ สิ่งของ ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่มีต่อเราทั้งทางตรงและทางอ้อม กตเวที หมายถึง พยายามทำตอบด้วย

การทดแทนพระองค์ ช่วยเหลือ อุปการะ ขกย่อง บำรุง รักษาให้อยู่ในสภาพที่ดีงาม เพื่อความสุขของสังคม และความสมดุลของธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

พระพุทธทาสภิกขุ (2536 : 2) ได้ให้ความหมายของคำว่ากตัญญู กตเวทียุ่ว่า ความรู้และการยอมรับในบุญคุณของผู้อื่นที่มีอยู่เหนือตน เรียกว่า กตัญญูตา กตัญญู การพยายามทดแทนบุญคุณนั้น ๆ เรียกว่า กตเวทิตา กตเวทีกตัญญูกตเวทียุ หมายถึง การรู้บุญคุณท่านแล้วทำตอบให้ปรากฏนี้ เป็นธรรมประกอบโลกให้อยู่ได้ อยู่ได้ด้วยมีความสุข

โดยสรุปความกตัญญู คือ ความรู้บุญคุณและการยอมรับในบุญคุณของบุคคล เช่น พ่อ แม่ ลูก เป็นต้น สัตว์ สิ่งของ ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่มีต่อเราทั้งทางตรงและทางอ้อม กตเวทียุ คือ การกระทำตอบเพื่อทดแทนบุญคุณช่วยเหลือ อุปการะ ขกย่อง บำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดีงาม เพื่อความสุขของสังคม และความสมดุลของธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

7. ความรับผิดชอบ

วัชรวิ สุวธรรม (2539 : 38 - 43) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความรับผิดชอบ คือ การยอมรับตน ได้แก่ การรู้จักคุณค่า ความชาญฉลาด การรู้จักนำตน ได้แก่ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่ชอบมกง่าย การรู้จักยอมรับความคิดผู้อื่น ไม่ตัดสินวิจารณ์ผู้อื่น และทำงานสำเร็จตามเป้าหมาย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539 : 83 - 95) กล่าวว่า คนที่มีความรับผิดชอบมีลักษณะ ดังนี้ คือ ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด และสุดกำลังความสามารถ ไม่ว่าจะต้องเผชิญอุปสรรคมากมายเพียงใด เสร็จและทันเวลาที่กำหนดโดยไม่มีการควบคุม กล้ายอมรับในส่วนที่เป็นความรับผิดชอบของตน เอาจริงเอาจังและขยันขันแข็ง ไม่ทิ้งงานไปกลางคัน ถึงแม้ว่าจะเป็นงานที่ตนไม่ชอบ ไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง หรือทิ้งปัญหาไว้ ไม่โทษผู้อื่น หากงานนั้นไม่สำเร็จหรือเกิดความเสียหาย และตรงต่อเวลาในการทำงานหรือนัดหมาย

ธงชัย สันติวงษ์ (2540 : 76) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ คือ ความรู้สึกผูกพันของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งบุคคลนั้นต้องถือเป็นหน้าที่ต้องทำงานนั้นให้สำเร็จ

เกษม วัฒนชัย (2546 : 24) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ คือ การได้รับมอบหมายหรือได้รับการคาดหวังว่าจะกระทำหรือดูแลสิ่งนั้น

ปราโมท กัลยา (2551 : 53) ให้ความหมายของความรับผิดชอบ คือ ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน เชื่อมั่นในตนเอง พากเพียร ไม่ย่อท้อ เพื่อให้งานได้ผลดี ประสพความสำเร็จ ยอมรับในการกระทำด้วยความเต็มใจ ไม่ว่าจะเป็ผลดีหรือผลเสีย และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัตินั้นให้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ความรับผิดชอบตามหน้าที่ของบุคคลที่แสดงออกถึงหน้าที่ของตนเอง และทำงานที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความเอาใจใส่ มีความละเอียดรอบคอบ มีการ

วางแผน มีความขยันหมั่นเพียร อดทน และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตรงต่อเวลา ไม่ละเลย ทอดทิ้งงาน ยอมรับผลการกระทำ ไม่ว่าจะเป็ผลดีหรือผลเสีย พยายามทำหน้าที่ต่าง ๆ อย่างเต็ม ความสามารถ

สรุปคุณธรรม หมายถึง ความดีงามที่ถูกปลูกฝังขึ้นในจิตใจ มีความกตัญญู ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ สามัคคี มีวินัย มีน้ำใจ และเป็นสุภาพชน เป็นต้น จนเกิดจิตสำนึกที่ดี รู้สึกรับผิดชอบชั่วดี จะเกรงกลัวต่อการทำความชั่วโดยประการต่าง ๆ เมื่อจิตเกิดคุณธรรมขึ้นแล้ว จะทำให้เป็นผู้มี จิตใจดี และคิดแต่สิ่งที่ดี จึงได้ชื่อว่า “เป็นผู้มีคุณธรรม”

4. กระบวนการ QPAR

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 3) ทักษะการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ “QPAR” หมายถึง การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

Q - Question = ขึ้นตั้งคำถาม หมายถึง การกำหนดประเด็นปัญหาที่นำไปสู่การค้นหาคำตอบ การตั้งคำถามครูจะต้องกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้ในเรื่องที่เรียน ให้นักเรียนตั้งคำถามกับตนเองในหลายลักษณะ เช่น เรื่องนี้คืออะไร มีกระบวนการอย่างไร นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร ฯลฯ แล้วแต่เรื่องที่เรียน ซึ่งคำถามจะเปลี่ยนแปลงไปตามความอยากรู้ของนักเรียน ซึ่งคำถามควรเป็นคำถามที่นักเรียนต้องใช้เวลา และใช้กระบวนการค้นหาความรู้ที่ซับซ้อนบ้าง เมื่อนักเรียนมีคำถามกับตนเองแล้ว

P - Plan = ขึ้นวางแผนค้นหาคำตอบ หมายถึง การกำหนดวิธีดำเนินการหาคำตอบ ครูต้องซักถามนักเรียน หรือให้เพื่อนนักเรียนช่วยกันซักถามว่าเรื่องดังกล่าว (คำถามของนักเรียน) เจ้าของเรื่องมีกระบวนการ / ขั้นตอนการทำงาน / กระบวนการหาคำตอบอย่างไร เพื่อจะได้ช่วยกันให้ข้อเสนอแนะให้เจ้าของเรื่องค้นหาคำตอบได้อย่างถูกต้อง เพียงพอ และครบถ้วน เมื่อนักเรียนได้วิธีค้นหาคำตอบที่ดีแล้ว ครูจึงให้นักเรียนดำเนินการค้นหาคำตอบตามวิธีที่นำเสนอ

A - Activity = ขึ้นดำเนินการค้นหาคำตอบ หมายถึง การดำเนินงานเพื่อหาคำตอบตามวิธีที่กำหนด ครูควรย้ำให้นักเรียนทำการตรวจสอบคำตอบ / ข้อมูลที่ค้นคว้ามาได้ว่ามีความถูกต้องตามหลักวิชาการหรือไม่ มีความเพียงพอ ครบถ้วนหรือยังที่จะเป็นคำตอบที่ต้องการ และครูควรสอบถามนักเรียนเป็นระยะ ๆ หรือให้นักเรียนนำเสนองานเป็นระยะ ๆ กรณีที่งานต้องใช้เวลาานในการค้นหาคำตอบ เมื่อนักเรียนค้นคว้าหาคำตอบและตรวจสอบข้อมูลเป็นอย่างดี ครบถ้วนแล้ว จึงให้นักเรียนดำเนินการขั้นตอนที่ 4

R - Report = ขึ้นสรุปและนำเสนอผลการค้นคว้า หมายถึง การสรุปผลการดำเนินการค้นคว้า ครูควรหารือกับนักเรียนว่าจะสรุปและนำเสนอผลการค้นหาคำตอบในลักษณะใด รูปแบบ

ใด ที่จะทำให้ผู้อื่นได้เห็นแล้วมีความเข้าใจได้โดยง่าย บางครั้งครูอาจจะมีตัวอย่างให้นักเรียนดูการ นำเสนอข้อมูลของผู้อื่น อาจจะเป็นวีซีดี หรือภาพนิ่ง แล้วแต่ความเหมาะสม การจัดการเรียนรู้ ดังกล่าว ครูต้องไม่เป็นผู้บอกความรู้ให้กับนักเรียน แต่ครูต้องตั้งคำถามชี้แนะให้นักเรียนเดินตามทาง ที่ควรจะเป็นดังกล่าว และครูต้องเป็นผู้รอบรู้มาก ๆ พอสมควร

5. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วานิดา ดีแป้น (2553 : 24) ได้กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลการเรียน คือ กระบวนการ ตรวจสอบผู้เรียนว่า ได้พัฒนาไปถึงจุดหมายปลายทางของหลักสูตร และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่ รวมทั้งเป็นสิ่งที่ทำให้ทราบว่าผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก น้อยเพียงใด โดยการวัดและการประเมินผลการเรียนมีจุดประสงค์ คือ การจัดตำแหน่งเพื่อเป็นการ วัดว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้หรือทักษะเพียงพอหรือไม่ ซึ่งจะช่วยให้ทราบจุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียน เป็นการประเมินพัฒนาการของเด็ก แล้วนำไปทำนายเพื่อเป็นการแนะแนวทางในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อ นำไปประเมินค่า ซึ่งจะกระทำเมื่อการสอนสิ้นสุดลง

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2545 : 95) ได้กล่าวถึง เครื่องมือที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement test) ซึ่งนักวัดผลและนักการศึกษามีการเรียกชื่อแตกต่างกัน เช่น แบบทดสอบความสัมฤทธิ์ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ หรือแบบสอบผลสัมฤทธิ์ โดยแบบวัด ผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะและความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ มาแล้วว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด ซึ่งได้แบ่งประเภทของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะ กลุ่มที่สอน เป็นแบบทดสอบที่ผู้สอนสร้างขึ้นใช้กันโดยทั่วไปในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบ ทดสอบข้อเขียน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้ แล้วให้ผู้ตอบ เขียน โดยแสดงความรู้ ความคิด เจตคติ ได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัยหรือแบบให้ตอบสั้น ๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียน ตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิด ได้อย่าง กว้างขวางเหมือนแบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ แบบทดสอบ ถูก - ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ และแบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่ว ๆ ไป ซึ่ง สร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพและได้มาตรฐาน

ไพศาล หวังพานิช (2546 อ้างถึงใน ขนิษฐา บุญภักดี, 2552 : 9) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถหรือความสำเร็จในการเรียนของแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอบ ดังนี้

1. ทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าว ในรูปการกระทำ จริงให้ออกมาเป็นผลงานได้ โดยใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา อันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ข้อสอบสำหรับวัดผลสัมฤทธิ์

ขนิษฐา บุญภักดี (2552 : 10) นอกจากนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้มาจากกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบที่เรียกว่า Non testing Procedures เช่น การสังเกต หรือตรวจการบ้าน หรืออาจอยู่ในรูปของการที่ได้มาจากการเรียนหรืออีกวิธีหนึ่ง อาจวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป ซึ่งมักอยู่ในรูปแบบของเกรดที่ได้จากการเรียน เนื่องจากได้ผลที่เชื่อถือได้มากกว่า อย่างน้อยก่อนที่จะทำการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน ผู้สอนจะต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ จึงคิดว่าการแสดงขนาดความสำเร็จหรือความล้มเหลวจากการทดสอบนักเรียนด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไปเพียงครั้งเดียว

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดเพื่อทดสอบความรู้ ความสามารถของนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ หลังจากนักเรียนผ่านกระบวนการเรียนการสอนมาแล้ว อาจใช้แบบทดสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้จากการแสดงออกของนักเรียน หรืออาจพิจารณาจากผลการเรียนที่ได้จากการเรียนในรายวิชานั้น ๆ

5.1 ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เขาวดี วิบูลย์ศรี (2548 : 16) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ว่าเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดผลการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชาและทักษะต่าง ๆ ของแต่ละสาขาวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาวิชาทั้งหลายที่ได้จัดสอนในระดับชั้นต่าง ๆ ของแต่ละโรงเรียน

พิชิต ฤทธิจรรยา (2549 : 96) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ว่าเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะและความสามารถที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่า บรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

อรนุช ศรีสะอาด และคณะ (2550 : 38) ให้ความหมายว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพทางสมองด้านต่าง ๆ ของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้มาแล้ว

สมนึก ภัททิยธนิ (2549 : 73 - 98) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า เป็นแบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้ว คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทที่ครูสร้าง บุญชม ศรีสะอาดและคณะ (2552 : 62) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดสมรรถภาพทางสมองด้านต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้มาแล้ว มีอยู่เท่าใด

สรุปได้ว่า ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือใช้วัดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาของนักเรียนหลังจากการผ่านการเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ มาแล้ว

5.2 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมนึก ภัททิยธนิ (2551 : 49) ได้กล่าวไว้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้ว นอกจากนี้ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 2 ชนิด ดังนี้

1. แบบทดสอบที่ครูสร้าง (Teacher Made Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่ม ที่ครูสอนจะไม่นำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มอื่น เป็นแบบทดสอบที่ใช้กันทั่วไปในโรงเรียน

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์เช่นเดียวกับแบบทดสอบที่ครูสร้าง แต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพต่าง ๆ ของ 27 นักเรียนที่ต่างกลุ่มกัน เช่น เปรียบเทียบคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่งกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ทั่วประเทศ (แบบทดสอบมาตรฐานระดับชาติ) หรือกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ทั่วจังหวัด (แบบทดสอบมาตรฐานระดับจังหวัด) เป็นต้น

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2552 : 62) แบ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็น 2 ชนิด ดังนี้

1. แบบทดสอบที่ครูสร้าง (Teacher Made Test) หมายถึง ข้อคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งจะเป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับความรู้สึที่นักเรียนในห้องเรียน ว่านักเรียนมีความรู้มากน้อยแค่ไหน บกพร่องที่ตรงไหน จะได้สอนซ่อมเสริมหรือวัดความพร้อมที่จะขึ้นบทเรียนใหม่ ฯลฯ ตามที่ครูปรารถนา

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทั่วไป แบบทดสอบชนิดนี้ต้องผ่านการวิเคราะห์แล้วว่ามีคุณภาพดี มีมาตรฐาน (ในการดำเนินการสอบและมาตรฐานในวิธีการแปลความหมายคะแนน)

สรุปได้ว่า ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบที่ครูผู้สอนสร้างขึ้น ใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉพาะกลุ่มที่

ครูผู้สอนรับผิดชอบ และแบบทดสอบมาตรฐานที่สร้างขึ้นเพื่อเปรียบเทียบนักเรียนที่ต่างกลุ่มต่างโรงเรียน ซึ่ง จะสามารถนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาเปรียบเทียบคุณภาพของนักเรียนในแต่ละแห่งได้

5.3 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญศรี พรหมมาพันธุ์ (2553 : 66) กล่าวว่า แบบทดสอบเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้มากในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบที่ดีควรมีความตรง ความเที่ยง ความเป็นปรนัย ความยากและอำนาจจำแนก การเขียนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ครูควรวางแผนการสร้างข้อสอบดำเนินการเขียนข้อสอบ ตรวจสอบคุณภาพข้อสอบก่อนนำไปใช้จัดพิมพ์ข้อสอบและจัดทำคู่มือการใช้แบบทดสอบ อย่างไรก็ตามการเขียนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้นครูต้องมีความเข้าใจเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี ต้องรู้เทคนิคการออกข้อสอบและมีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนข้อคำถามด้วย

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2548 : 178 - 179) ได้กล่าวถึงการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า การสร้างแบบทดสอบจะต้องมีวิธีการเตรียมตัว การวางแผนเพื่อให้แบบทดสอบดังกล่าวมีกลุ่มตัวอย่างของพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้อย่างเด่นชัด ซึ่งจะต้องอาศัยกลวิธีในการสร้างแบบทดสอบ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปของการสอบ อยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยระบุเป็นข้อ ๆ และให้วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเหล่านั้นสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ ทั้งหมดที่จะทำการทดสอบด้วย

ขั้นที่ 2 กำหนดโครงเรื่องของเนื้อหาสาระที่จะทำการทดสอบให้ครบถ้วน

ขั้นที่ 3 เตรียมตารางเฉพาะหรือผังของแบบทดสอบ เพื่อแสดงถึงน้ำหนักของเนื้อหาวิชาแต่ละส่วน และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการทดสอบให้เด่นชัด สั้น กระชับและมีความชัดเจน

ขั้นที่ 4 สร้างข้อทดสอบทั้งหมดที่ต้องการจะทดสอบให้เป็นไปตามสัดส่วนของน้ำหนักที่ระบุไว้ในตารางเฉพาะ

อรนุช ศรีสะอาด และคณะ (2550 : 38 - 39) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการสอบให้ชัดเจนว่าจะสอบใคร อยู่ระดับชั้นใด เพื่ออะไร
2. วิเคราะห์หลักสูตรและทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร
3. กำหนดชนิดของแบบทดสอบและศึกษาวิธีเขียน
4. เขียนข้อสอบตามชนิดของแบบทดสอบ โดยให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและตารางวิเคราะห์หลักสูตร

5. ตรวจสอบข้อสอบโดยพิจารณาถึงความถูกต้องตามหลักวิชา มุ่งวัดเนื้อหาและพฤติกรรม ตรงตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรหรือไม่ ภาษาที่ใช้ชัดเจนถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งอาจตรวจสอบข้อสอบโดยผู้ออกข้อสอบควรจะได้พักสมองระยะหนึ่ง เพื่อไม่ให้หมกมุ่นหรือให้มีจิตใจและสมองที่ปลอดโปร่ง และการตรวจสอบข้อสอบอีกกรณีหนึ่ง คือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไข

6. ทดลองและวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อพัฒนาข้อสอบให้มีคุณภาพ

7. พิมพ์แบบทดสอบ ควรเรียงข้อสอบจากง่ายไปหายากหรือเรียงตามเนื้อหา สมนึก ภัททิยชนี (2549 : 82 - 97) กล่าวไว้ว่า หลักในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ ดังนี้

1. เขียนตอนนำให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์แล้วใส่เครื่องหมายปริศน์ ไม่ควรสร้างตอนนำให้เป็นแบบอ่านต่อความ เพราะทำให้คำถามไม่กระชับ เกิดปัญหาสองแง่หรือข้อความไม่ต่อกัน หรือเกิดความสับสนในการคิดหาคำตอบ

2. เน้นเรื่องจะถามให้ชัดเจนและตรงจุด ไม่คลุมเครือ เพื่อว่าผู้อ่านจะไม่เข้าใจไขว่เขว สามารถมุ่งความคิดในการหาคำตอบไปให้ถูกทิศทาง

3. ควรถามในเรื่องที่มีคุณค่าต่อการวัด หรือตั้งคำถามในสิ่งที่ดีงาม มีประโยชน์ คำถามแบบเลือกตอบสามารถถามพฤติกรรมทางด้านสมองได้หลาย ๆ ด้าน ไม่ใช่ถามเฉพาะความจำหรือความจริงตามตำรา แต่ต้องถามให้คิดหรือนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

4. หลีกเลี่ยงคำถามปฏิเสธ ถ้าจำเป็นต้องใช้ควรขีดเส้นใต้คำปฏิเสธ แต่คำปฏิเสธซ้อนไม่ควรใช้อย่างยิ่ง เพราะปกติผู้เรียนจะยุ่งยากต่อการแปลความหมายของคำถามและตอบคำถามที่ถามกลับหรือปฏิเสธซ้อนผิดมากกว่าถูก

5. ไม่ใช่คำฟุ่มเฟือย ควรถามปัญหาโดยตรง สิ่งใดไม่เกี่ยวข้องหรือไม่ได้ใช้เป็นเงื่อนไขในการคิด ก็ไม่ต้องนำมาเขียนไว้ในคำถาม จะช่วยให้คำถามรัดกุมและชัดเจนขึ้น

6. เขียนตัวเลือกให้เป็นเอกพจน์ หมายถึง การเขียนตัวเลือกทุกตัวให้มีลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือมีทิศทางเดียวกัน หรือมีโครงสร้างสอดคล้องเป็นทำนองเดียวกัน

7. เรียงลำดับตัวเลขในตัวเลือกต่าง ๆ ได้แก่ คำตอบเป็นตัวเลข นิยมเรียงจากน้อยไปหา มาก เพื่อช่วยให้ผู้ตอบพิจารณาหาคำตอบได้สะดวก ไม่หลงและป้องกันการเดาตัวเลือกที่มีค่ามาก

8. ข้อเดียวต้องมีคำตอบ แต่บางครั้งผู้ออกข้อสอบคาดไม่ถึงว่าจะมีปัญหาก็อาจเกิดจากการตั้งตัวดวงไม่รัดกุม จึงมองตัวดวงเหล่านั้นได้อีกแง่มุมหนึ่ง ทำให้ปัญหาสองแง่สองมุมได้

9. เขียนทั้งตัวถูกและตัวผิดให้ถูกหรือผิดตามหลักวิชา คือ จะกำหนดตัวถูกหรือผิดเพราะต้องสอดคล้องกับความเชื่อของสังคม หรือกับคำพังเพยทั่ว ๆ ไปไม่ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากการเรียนการ

สอนมุ่งให้ผู้เรียนทราบถึงความเป็นจริงตามหลักวิชาเป็นสำคัญ จะนำความเชื่อ โศกกลางหรือขนบธรรมเนียมประเพณี เฉพาะท้องถิ่นมาอ้างไม่ได้

10. เขียนตัวเลือกให้อิสระจากกัน พยายามไม่ให้ตัวเลือกตัวใดตัวหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งหรือส่วนประกอบของตัวเลือกอื่น ต้องให้แต่ละตัวเป็นอิสระจากกันอย่างแท้จริง

11. ควรมีตัวเลือก 4 - 5 ตัว ข้อสอบแบบเลือกตอบนี้ ถ้าเขียนตัวเลือกเพียง 2 ตัว ก็เป็นข้อสอบแบบกาถูก - ผิด และเพื่อป้องกันไม่ให้เดาได้ง่าย ๆ จึงควรมีตัวเลือกมาก ๆ ตัวที่นิยมใช้หากเป็นข้อสอบระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 ควรใช้ 3 ตัวเลือก ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 - 6 ควรใช้ 4 ตัวเลือก และตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ควรใช้ 5 ตัวเลือก

12. ไม่แนะนำคำตอบ ซึ่งการแนะนำคำตอบมีหลายกรณี ดังนี้

12.1 คำถามข้อหลัง ๆ แนะนำคำตอบข้อแรก ๆ

12.2 ถามเรื่องให้ผู้เรียนคล่องปากอยู่แล้ว

12.3 ใช้ข้อความของคำตอบถูกซ้ำกับคำถาม หรือเกี่ยวข้องกันอย่างเห็นได้ชัด

เพราะนักเรียนที่ไม่มีความรู้ก็อาจจะเดาได้ถูก

12.4 ข้อความของตัวถูกบางส่วนเป็นส่วนหนึ่งของทุกตัวเลือก

12.5 เขียนตัวถูกหรือตัวลวง ถูกหรือผิดเด่นชัดเกินไป

12.6 คำตอบไม่กระจาย

13. ข้อดีของข้อสอบแบบเลือกตอบ

13.1 มีความเที่ยงตรงสูง

13.2 ตรวจสอบให้คะแนนได้ง่าย

13.3 สามารถนำมาวิเคราะห์ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นเป็นมาตรฐานได้

13.4 ตัดปัญหาเรื่องการอ่าน เนื่องจากลายมือผู้ตอบอ่านยาก

13.5 สามารถวินิจฉัยข้อบกพร่องหรือความไม่เข้าใจในเนื้อหาได้

14. ข้อจำกัดของข้อสอบแบบเลือกตอบ

14.1 สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายสูง

14.2 ใช้เวลาในการสร้างมาก ในการเขียนตัวลวงให้มีคุณภาพ

14.3 ไม่เหมาะที่จะวัดความคิดสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรียบเรียงเป็นขั้นตอนได้ ดังนี้ เริ่มจากการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งหวังจะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง โดยต้องพิจารณาเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเหมาะสมกับวัยของ

ผู้เรียน จึงทำการลงมือเขียนข้อสอบ และตรวจทานให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบและนำไปทดลองใช้ นำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อปรับปรุงข้อสอบให้มีความถูกต้องและจัดทำแบบทดสอบฉบับจริง

5.4 ลักษณะที่ดีของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมนึก ภัททิยธนิ (2549 : 67 - 71) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีไว้ 10 ประการ คือ

1. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณภาพของแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ ต้องตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการ หรือวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ ความเที่ยงตรงจึงเปรียบเสมือนหัวใจของการทดสอบ

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบทั้งฉบับที่สามารถวัดได้คงที่ ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะทำการสอบใหม่กี่ครั้งก็ตาม

3. ความยุติธรรม (Fair) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบที่ไม่เปิดโอกาสให้มีการได้เปรียบเสียเปรียบในกลุ่มผู้เข้าสอบด้วยกัน ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนทำข้อสอบได้โดยการเดา ไม่ให้นักเรียนขี้เกียจ หรือไม่สนใจในการเรียนทำข้อสอบได้ดี

4. ความลึกของคำถาม (Searching) หมายถึง ข้อสอบแต่ละข้อนั้นจะต้องไม่ถามผิวเผินหรือถามประเภทความรู้ความจำ แต่ต้องถามให้นักเรียนนำความรู้ ความเข้าใจไปคิดค้นเปลี่ยนแปลงแก้ปัญหาแล้วจึงตอบได้

5. ความช่วย (Exemplary) หมายถึง แบบทดสอบที่นักเรียนทำด้วยความสนุก เพลิดเพลินไม่ควรใช้คำถามซ้ำซาก ซึ่งน่าเบื่อหน่าย วิธีการที่จะให้แบบทดสอบมีความช่วยขุอยากตอบ โดยเรียงจากข้อง่ายไปหาข้อยาก ใช้ข้อสอบแบบรูปภาพบ้าง ถามข้อละปัญหาบ้าง รูปแบบของข้อสอบน่าสนใจ ถ้าเป็นข้อสอบแบบอัตนัยก็ให้บรรยายมีความยาวพอเหมาะ และไม่ถามหลายประเด็นในข้อเดียวกัน

6. ความจำเพาะเจาะจง (Definition) หมายถึง ข้อทดสอบที่มีแนวทาง หรือทิศทางคำถามตอบชัดเจน ไม่คลุมเครือ ไม่แฝงกลเม็ดให้นักเรียนงง

7. ความเป็นปรนัย (Objectivity) ต้องมีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ

7.1 ตั้งคำถามให้ชัดเจน ผู้เข้าสอบทุกคนเข้าใจความหมายตรงกัน

7.2 ตรวจให้คะแนนได้ตรงกัน แม้ว่าจะตรวจหลายครั้งหรือตรวจหลายคนก็ตาม

7.3 แปลความหมายของคะแนนได้เหมือนกัน

8. ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง แบบทดสอบที่มีจำนวนข้อมากพอประมาณ ใช้เวลาสอบพอเหมาะ ประหยัดค่าใช้จ่าย จัดทำแบบทดสอบด้วยความประณีต ตรวจให้คะแนนได้

รวดเร็วนอกจากนี้ หากสร้างแบบทดสอบได้เป็นอย่างดี และสามารถนำไปใช้ได้หลาย ๆ ครั้งอย่างเหมาะสม โดยไม่เกิดความเสียหายใด ๆ ถือว่าแบบทดสอบนั้นมีประสิทธิภาพ

9. อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ความสามารถของข้อสอบในการจำแนกผู้สอบที่มีคุณลักษณะหรือความสามารถแตกต่างกันออกจากกัน ข้อสอบที่ดีจะต้องมีอำนาจจำแนกสูง ตามทฤษฎีการวัดผลแบบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Measurement) อำนาจจำแนกของข้อสอบ หมายถึง ความสามารถของข้อสอบที่จำแนกผู้เข้าสอบออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่งกับกลุ่มอ่อน ถ้าข้อสอบมีอำนาจจำแนกสูง แสดงว่าคนกลุ่มเก่งทำข้อสอบข้อนั้นถูก แต่คนกลุ่มอ่อนทำไม่ถูก ส่วนทฤษฎีการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Measurement) หมายถึง ความสามารถของข้อสอบนั้นในการจำแนกผู้สอบออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มรอบรู้กับกลุ่มไม่รอบรู้ ถ้าข้อสอบที่มีอำนาจจำแนกสูง แสดงว่าคนกลุ่มรอบรู้ทำข้อสอบข้อนั้นถูกแต่คนกลุ่มไม่รอบรู้ทำไม่ถูก

10. ความยาก (Difficulty) หมายถึง จำนวนคนตอบข้อสอบได้ถูกต้องมากน้อยเพียงใด หรืออัตราส่วนของจำนวนคนตอบถูก กับจำนวนคนทั้งหมดที่เข้าสอบ ตามทฤษฎีการวัดผลแบบอิงกลุ่ม ข้อสอบที่ดี คือ ข้อสอบที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไป เรียกว่ามีความยากพอเหมาะ เพราะคุณค่าของข้อสอบดังกล่าวจะช่วยจำแนกผู้สอบได้ว่าใครเก่ง ใครอ่อน ข้อสอบข้อใดที่ไม่มีใครทำได้ถูก หรือข้อสอบที่ทุกคนทำถูก ต่างก็ไม่สามารถจำแนกผู้สอบได้ว่าใครเก่ง ใครอ่อน จึงไม่มีคุณค่าในการจำแนก ส่วนทฤษฎีการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ ถือว่าข้อสอบที่ดีคือสามารถวัดผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์หรือไม่ การที่ทุกคนทำข้อสอบได้ถูกแสดงว่าเขาบรรลุตามจุดประสงค์ตามที่ต้องการ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีนั้นกล่าวได้ว่า แบบทดสอบต้องมีความเที่ยงตรง สามารถวัดได้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการ และวัดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะทำการทดสอบใหม่กี่ครั้งก็ตาม เป็นแบบทดสอบที่ไม่เปิดโอกาสให้มีการได้เปรียบเสียเปรียบในกลุ่มผู้เข้าสอบด้วยกัน เป็นคำถามที่ต้องนำความรู้ความเข้าใจไปคิดค้นแปลงแก้ปัญหา ก่อนจะตอบได้ และข้อสอบที่ดีต้องสามารถวัดผลผู้เรียนได้ตามบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

ดังนั้น บทสรุปที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ผ่านมาทั้งหมด นักเรียนจะแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจ หรือทักษะที่เกิดขึ้นจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 2 แบบ คือแบบทดสอบที่ครูได้สร้างขึ้น และแบบทดสอบมาตรฐาน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

ชมนาด วิเชียรสาร (2550 : บทคัดย่อ) ได้รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนหนองทุ่มสงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 6 คน และ 30 คน เพื่อส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เครื่องมือที่ใช้ คือ 1) แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเพื่อใช้ในการประเมินพฤติกรรมนักเรียนก่อนและหลังการศึกษาค้นคว้า สำหรับครูผู้สอน 2) แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเพื่อใช้ประเมินพฤติกรรมนักเรียนก่อนและหลังการศึกษาค้นคว้าสำหรับผู้ปกครองนักเรียน 3) แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเพื่อเก็บข้อมูลขณะดำเนินการศึกษาค้นคว้า และ 4) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลขณะดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมนักเรียน เรื่อง คุณธรรมนำความรู้ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในค่าคะแนนอยู่ในระดับดี คือ 1) ความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ย 3.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 มีค่าในระดับดี 2) ความสามัคคี มีค่าเฉลี่ย 3.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44 มีค่าในระดับดี 3) ความมีวินัย มีค่าเฉลี่ย 3.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 มีค่าในระดับดี 4) การประหยัด มีค่าเฉลี่ย 3.20 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 มีค่าในระดับดี 5) มีน้ำใจ มีค่าเฉลี่ย 3.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 มีค่าในระดับดี 6) ขยัน มีค่าเฉลี่ย 3.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 มีค่าในระดับดี 7) ความสะอาด มีค่าเฉลี่ย 3.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 มีค่าในระดับดี 8) สุภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 มีค่าในระดับดี ดังนั้น จึงเห็นว่านักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 ที่เรียนโดยการใช้เอกสารประกอบการเรียนส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สร้างขึ้น มีพฤติกรรมที่เป็นผู้มีความรู้ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข

ยุพิน มีไหว (2550 : บทคัดย่อ) รายงานผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนส่งเสริมประสบการณ์เด็กปฐมวัย ชุดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อเสริมสร้างความมีวินัยในตนเอง สำหรับนักเรียนระดับอนุบาล 2 กับนักเรียนระดับอนุบาล 2 โรงเรียนบ้านทุ่งหินปูน อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2550 จำนวน 25 คน มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อสร้างหนังสือนิทานประกอบภาพประเภทหนังสือเสริมประสบการณ์เด็กปฐมวัย ชุดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองสำหรับนักเรียนระดับอนุบาล 2 2) เพื่อทดลองใช้หนังสือนิทาน

ประกอบภาพประเภทหนังสือเสริมประสบการณ์เด็กปฐมวัยชุดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองสำหรับนักเรียนระดับอนุบาล 2 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความเหมาะสมของเอกสารประกอบการเรียนส่งเสริมประสบการณ์เด็กปฐมวัยชุดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเอง สำหรับนักเรียนระดับอนุบาล 2 โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ หนังสือนิทานประกอบภาพ หนังสือเสริมประสบการณ์เด็กปฐมวัยชุดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเอง แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความเหมาะสมของเอกสารประกอบการเรียนส่งเสริมประสบการณ์เด็กปฐมวัยชุดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเอง ระดับอนุบาล 2 พบว่า 1) เอกสารประกอบการเรียนส่งเสริมประสบการณ์เด็กปฐมวัยชุดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองสำหรับนักเรียนระดับอนุบาล 2 มีประสิทธิภาพ 80/80 ซึ่งผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) การทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนส่งเสริมประสบการณ์เด็กปฐมวัย ชุดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองสำหรับนักเรียนระดับอนุบาล 2 พบว่า ความมีวินัยในตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือนิทานประกอบภาพ ประเภทหนังสือเอกสารประกอบการเรียนส่งเสริมประสบการณ์เด็กปฐมวัยชุดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองสำหรับนักเรียนระดับมาก

กุศล ทรงชน (2550 : บทคัดย่อ) รายงานผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนวัดช่องลม สังกัดสำนักงานเขตยานนาวา จำนวน 36 คน มีจุดมุ่งหมายเพื่อรายงานผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ มีเอกสารประกอบการเรียนเพื่อพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ จำนวน 8 เรื่อง แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ การวิเคราะห์ข้อมูล การหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ตามเกณฑ์ 80/80 การหาความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t-test พบว่า ผลการศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามสมมติฐาน ดังนี้ 1) เอกสารประกอบการเรียนเพื่อพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.58 / 83.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 2) นักเรียนที่เรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเชื่อมั่นได้ร้อยละ 95 โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3) ผลการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในภาพรวมเป็นไปในทางบวก อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.53

พุททชาติ อุ่นอกพันธ์ (2552 : บทคัดย่อ) รายงานผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดส่งเสริมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนชุดส่งเสริมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และประเมินผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดส่งเสริมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบุงคล้า ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ เอกสารประกอบการเรียนชุดส่งเสริมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจำนวน 8 เล่ม หากค่าดัชนีความสอดคล้องจากแบบการประเมินความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญ นำไปทดลองกับกลุ่มประชากร จนได้ค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.9622 และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดส่งเสริมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษา พบว่า 1) เอกสารประกอบการเรียนชุดส่งเสริมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สร้างและพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 83.43 / 85.46$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ $E_1/E_2 = 80/80$ 2) นักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดส่งเสริมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดส่งเสริมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 4.74 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ธนัชพร สีทะแก้ว (2551 : บทคัดย่อ) รายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้สำนึกรักบ้านเกิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้สำนึกรักบ้านเกิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เพื่อ

ศึกษาประสิทธิภาพผลเอกสารประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วย การเรียนรู้ สำนักirkบ้านเกิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยสำนักirkบ้านเกิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้ สำนักirkบ้านเกิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านห้วยแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 จำนวน 13 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นนักเรียนที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนและเป็นครูประจำชั้น เครื่องมือประกอบด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้ สำนักirkบ้านเกิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น จำนวน 8 เรื่อง คือ ห้วยแก้วบ้านเราสันติสุข “ดินแดนแห่งความสงบ” เรียนรู้ถิ่นแผ่นดินเกิด “จังหวัดน่าน” บันทึกของก้อง จดหมายถึงเพื่อน จดหมายจากสุโขทัย พระครูพิทักษ์นันทคุณ เรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้ สำนักirkบ้านเกิด จำนวน 16 ชั่วโมง แบบทดสอบย่อยท้ายบทเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้ สำนักirkบ้านเกิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้ สำนักirkบ้านเกิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้ สำนักirkบ้านเกิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า 1. เอกสารประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้ สำนักirkบ้านเกิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนระหว่างเรียนของนักเรียนจำนวน 13 คน เท่ากับ 69.62 คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 87.02 และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนจำนวน 13 คน เท่ากับ 25.46 คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 84.87 แสดงให้เห็นว่าเอกสารประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยสำนึกกรบ้านเกิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้าง ขึ้น มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 87.02 / 84.87 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ E_1/E_2 เท่ากับ 80/80

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้ สำนึกกรบ้านเกิด ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้ สำนึกกรบ้านเกิด ชั้นประถม ศึกษปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.7035 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.7035 หรือคิดเป็นร้อยละ 70.35

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนการ สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการ เรียนรู้ สำนึกกรบ้านเกิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ค่าเฉลี่ยและค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ เอกสารประกอบการเรียนการสอน กลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้ สำนึกกร บ้านเกิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านการนำไปใช้ รองลงมา มีความพึงพอใจอยู่ ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความสอดคล้องของเอกสารประกอบการเรียนการสอน และต่ำสุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการใช้ภาษา

นภีลี ศรีวัฒนทรัพย์ (2551 : บทคัดย่อ) การศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านคุณธรรม และจริยธรรม ด้วยหนังสือภาพประกอบการ์ตูนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดศรี มหาโพธิ์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาหนังสือภาพประกอบการ์ตูน ด้านคุณธรรม จริยธรรมให้มีประสิทธิภาพ 2) เพื่อศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนก่อนและหลังการอ่าน ภาพประกอบการ์ตูน คุณธรรม จริยธรรม 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหนังสือภาพ ประกอบการ์ตูน คุณธรรม จริยธรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดศรีมหาโพธิ์ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ที่กำลัง เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 คัดเลือกโดยสุ่มห้องเรียน ด้วยวิธีการสุ่มขกลุ่ม (Cluster Sampling) จำนวน 1ห้องเรียน จากจำนวน 2 ห้องเรียน โดยให้เป็นกลุ่มทดลองได้อ่านหนังสือ ประกอบภาพการ์ตูนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ผู้เชี่ยวชาญแบ่งออกเป็น 2.1 ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพหนังสือประกอบภาพการ์ตูนด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพการ์ตูน จำนวน 3 ท่าน 2.2 ผู้เชี่ยวชาญในการสังเกตการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

นักเรียนก่อนและหลังอ่านหนังสือประกอบภาพการ์ตูนด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 ท่าน ครูผู้รับผิดชอบด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 1 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้ 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีข้อคำถามสองด้าน คือ ด้านเนื้อหาและด้านภาพประกอบการ์ตูน 2) หนังสือภาพประกอบการ์ตูนด้านคุณธรรม และจริยธรรม ที่ผ่านการประเมินความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ระดับ 3.5 ขึ้นไป 3) แบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหนังสือภาพการ์ตูนด้านคุณธรรม จริยธรรม 4) แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนก่อนและหลังการอ่านหนังสือภาพประกอบการ์ตูนด้านคุณธรรม จริยธรรม 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสือประกอบภาพการ์ตูนด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า 1) ประสิทธิภาพของหนังสือประกอบภาพการ์ตูนด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระดับ 3.5 2) พฤติกรรมนักเรียนหลังการใช้หนังสือประกอบภาพการ์ตูนด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าสูงกว่าก่อนการใช้หนังสือประกอบภาพการ์ตูนด้านคุณธรรม จริยธรรม 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการอ่านหนังสือประกอบภาพการ์ตูนด้านคุณธรรม จริยธรรมในระดับมาก

อัญชลี เจริญสุข (2557 : บทคัดย่อ) การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนวัดป่าสะแก อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 23 คน ซึ่งได้โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้เวลาในการศึกษา 20 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ศึกษา ได้แก่ เอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน ด้วยเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าเฉลี่ย, S.D. และ t – test ผลการศึกษาพบว่า 1. ประสิทธิภาพของเอกสาร

ประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ 81.93/82.05 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อน
เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการ
เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

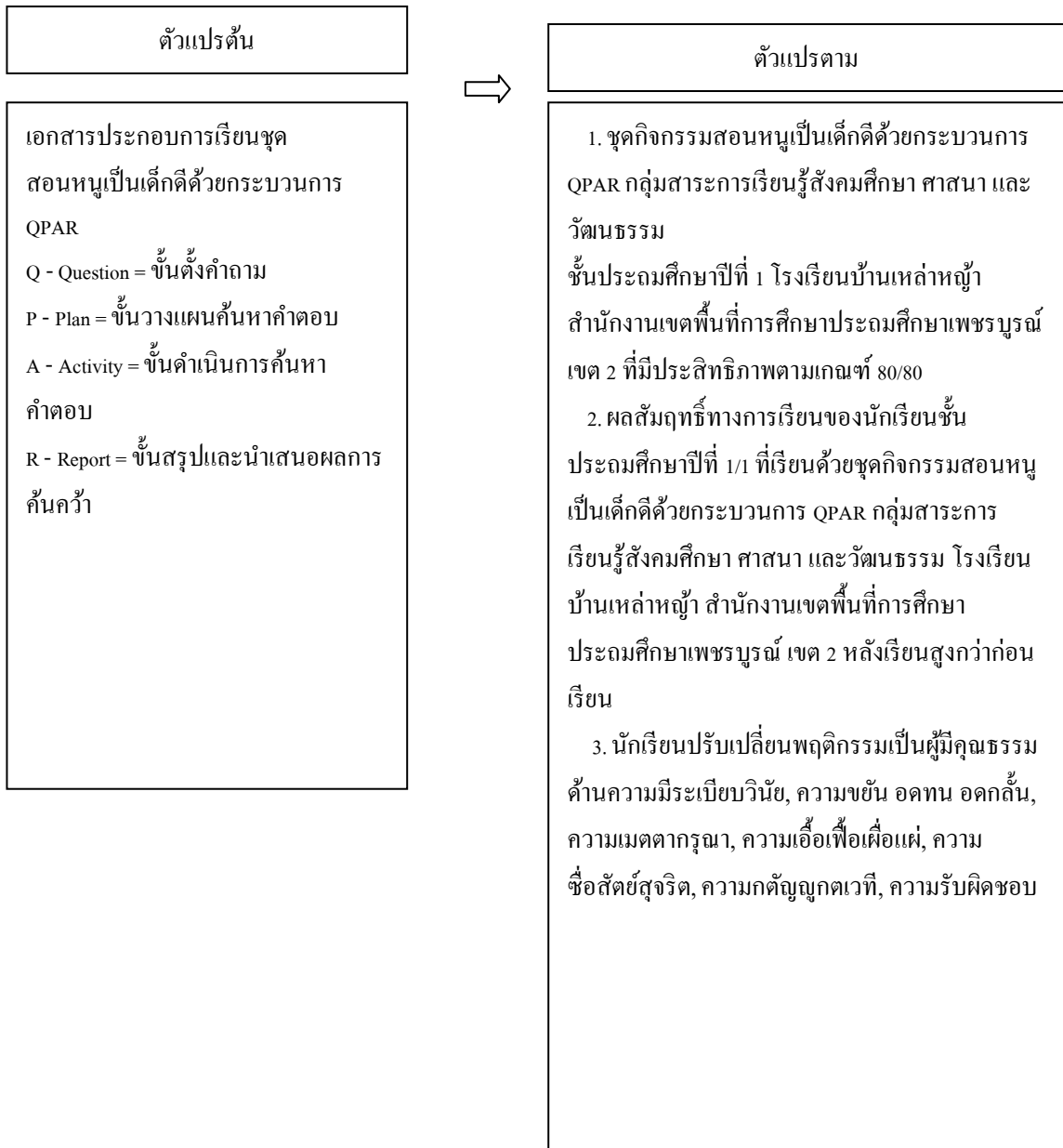
7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เพอร์สัน และ โฮแมน (Person and Homan, 1988 อ้างถึงในสุภาพ ติ๋จ. 2547 : 34 –
35) ได้ศึกษาเรื่องผลที่เกิดจากการใช้เอกสารประกอบการสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษาที่เรียนวิชาชีพรู นำเสนอที่การประชุมประจำปีของสมาคมวิจัยการศึกษา ครั้งที่ 16 กลุ่ม
ตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนวิชาชีพรูที่ได้รับการสอนเสริม โดยเอกสารประกอบการสอนที่ผู้วิจัย
จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียน ได้รับการเรียนรู้ทั้งด้านพุทธิวิสัย จิตวิสัย และทักษะด้านการปฏิบัติโดยเน้น
การเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนในชั้นเรียน และการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ส่วน
อีกกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบเดิม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่ม
ที่ได้รับการสอนแบบเดิม

จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่กล่าวมา สรุปได้ว่า เอกสารประกอบการเรียนที่มีผู้วิจัย
สร้างขึ้น จะช่วยทำให้ผู้เรียนหรือผู้ใช้เอกสารประกอบการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
กว่าเดิม ด้านประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนที่มีผู้ศึกษาสร้างขึ้นมา โดยส่วนใหญ่จะมี
ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และการศึกษาด้านความคิดเห็นที่มีต่อเอกสาร
ประกอบการเรียนหรือหนังสืออ่านเพิ่มเติม พบว่า ผู้ที่ใช้เอกสารประกอบการสอนส่วนมากมีความ
พึงพอใจในระดับมากขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการตามรูปแบบการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐานและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2) ศึกษาเนื้อหาด้านคุณธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4) ศึกษาการสร้างเครื่องมือด้านคุณธรรม

5) ศึกษาทักษะการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ “QPAR”

6) ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 130 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 31 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

เครื่องมือ และการหาคุณภาพ

เครื่องมือ

1) แผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR จำนวน 7 แผน เวลา 14 ชั่วโมง

2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบ 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

3) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรม 7 ด้าน ได้แก่ 1) ความมีระเบียบวินัย 2) ความขยัน
อดทน อดกลั้น 3) ความเมตตากรุณา 4) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 5) ความซื่อสัตย์สุจริต 6) ความกตัญญู
กตเวทิต 7) ความรับผิดชอบ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วย

กระบวนการ “QPAR”

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ “QPAR” มีขั้นตอนในการสร้างและหา
คุณภาพดังนี้

1.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐาน
และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2) ศึกษาเนื้อหาด้านคุณธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด

3) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4) ศึกษาองค์ประกอบและรูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

5) ศึกษาองค์ประกอบและรูปแบบการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ “QPAR”

6) ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี จำนวน 7 เล่ม ดังต่อไปนี้

เล่มที่ 1 ความมีระเบียบวินัย เรื่อง เด็กชายเก่งกลับใจ

เล่มที่ 2 ความขยัน อดทน อดกลั้น เรื่อง ผีเสื้อช่างฝัน

เล่มที่ 3 ความเมตตากรุณา เรื่อง แพะกับแกะในฤดูแล้ง

เล่มที่ 4 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เรื่อง กระท่ายกับลิง

เล่มที่ 5 ความซื่อสัตย์สุจริต เรื่อง เด็กหญิงหนูดี

เล่มที่ 6 ความกตัญญูกตเวทิต เรื่อง พรานกับหมาป่า

เล่มที่ 7 ความรับผิดชอบ เรื่อง กระท่ายสองพี่น้อง

มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐาน และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2) ศึกษาเนื้อหาด้านคุณธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด

3) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4) ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับรูปแบบ องค์ประกอบของการสร้างเอกสาร ประกอบการเรียน

1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ของสาระการเรียนรู้กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อแหล่งเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล รวมทั้งความถูกต้องด้านภาษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1.3.1 นางพิชญ์อนงค์ ผดุงศิลป์ไพโรจน์ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

1.3.2 นางรุจิเรข เหมลา ข้าราชการบำนาญ ครูชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

1.3.3 นางกชนันท์ โนรินทร์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

1.3.4 นางเบญจมาศ รัตนประภา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเหล่าใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

1.3.5 นางอารีย์ ทองคำ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านวังรุ (เฉลิมรัฐวิทยาคาร) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

โดยผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะเพิ่มเติม ให้ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ความถูกต้องของเนื้อหา และภาษา ความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด การใช้คำถามที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงแก้ไขเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำผลการประเมิน (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ ได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 (ภาคผนวก ข : หน้า 86)

4. ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปหาประสิทธิภาพกับนักเรียน (กลุ่ม Try out) ที่ไม่ใช่

กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 เป็นชั้นทดสอบกับนักเรียนรายบุคคล (Individual Testing) 1 : 1 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ชั้นทดสอบกับกลุ่มขนาดเล็ก (Small Group Testing) 1 : 10 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 และชั้นทดลองภาคสนาม (Field Testing) ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวน 30 คน มีลำดับขั้นตอนในการหาประสิทธิภาพ ดังนี้

4.1 ชั้นทดสอบกับนักเรียนรายบุคคล (Individual Testing) 1 : 1 โดยคัดเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 3 คน โดยใช้วิธีคัดเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อนอย่างละ 1 คน ให้ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ในขณะที่นักเรียนทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ครูจดบันทึกข้อผิดพลาด สิ่งที่ต้องแก้ไข แล้วนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข เช่น การวัดผลประเมินในแผนการจัดการเรียนรู้ยังไม่สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ ปรับเนื้อหาให้น่าสนใจ ปรับขนาดตัวอักษร แก้ไขจำนวนแบบฝึกกิจกรรมระหว่างเรียนในแต่ละเล่ม เพื่อให้เหมาะสมกับเวลาและกิจกรรมที่ทำ นำผลการทดลองมาหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีได้ค่า $E_1/E_2 = 75.56 / 76.67$ (ภาคผนวก ค : หน้า 105)

4.2 ชั้นทดสอบกับกลุ่มขนาดเล็ก (Small Group Testing) ใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1/2 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 10 คน โดยแผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ที่ได้ปรับปรุงและแก้ไขแล้วจากการทดลองกับนักเรียน 3 คน แล้วนำมาทดลองสอนกับนักเรียนกลุ่มเล็ก ซึ่งไม่ใช่ นักเรียนคนเดิมโดยการสุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับเก่งจำนวน 3 คน ผลการเรียนระดับปานกลางจำนวน 4 คน ผลการเรียนระดับอ่อนจำนวน 3 คน โดยให้นักเรียนได้ใช้แผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ครบทุกเล่มแล้วนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไข แล้วหาข้อบกพร่องในเรื่องรูปเล่ม ลำดับหน้า ส่วนประกอบของเอกสารประกอบ การเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ให้ชัดเจน ปรับกิจกรรม ปรับเนื้อหาและคำถาม และรูปภาพประกอบแบบฝึกให้มีความหลากหลาย เพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนรู้รวดเร็วและคงทนมากขึ้น นำผลจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” กลุ่มขนาดเล็ก (Small Group Testing) คำนวณหาประสิทธิภาพ ได้ค่า $E_1/E_2 = 81.43 / 81.50$ (ภาคผนวก ค : 107)

4.3 ขั้นทดลองภาคสนาม (Field Testing) ผู้ศึกษานำแผนการจัดการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาทดลองภาคสนาม (กลุ่ม Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวน 30 คน โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 และพื้นฐานความรู้ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยให้นักเรียนได้ทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ครบทั้ง 7 เล่ม นำผลจากการทดลองของกลุ่มทดลองภาคสนาม มาคำนวณหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป ได้ค่า $E_1 / E_2 = 81.43 / 81.50$ (ภาคผนวก ค : 109 - 110)

4.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ที่ผ่านการหาประสิทธิภาพกับนักเรียนรายบุคคล (Individual Testing) กับกลุ่มขนาดเล็ก (Small Group Testing) และขั้นทดลองภาคสนาม (Field Testing) ที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว พิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในการทดลองคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 13 ข้อ และแบบจับคู่รูปภาพกับข้อความที่มีความสัมพันธ์กัน จำนวน 7 ข้อ รวมจำนวน 20 ข้อ มีวิธีดำเนินการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ โดยศึกษาจากเอกสารงานวิจัยและหนังสือของนักวิชาการต่าง ๆ

2.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปรนัยชนิดเลือกตอบแบบ 3 ตัวเลือก โดยให้สอดคล้องและครอบคลุมกับสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด จำนวน 20 ข้อ

2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมที่ตรวจเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชาการ และความเหมาะสม พิจารณาความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด (IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 60 - 61) ซึ่งมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน + 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

คะแนน - 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.5 นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้ว นำมาวิเคราะห์ความสอดคล้องและคัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.0 นำผลการประเมิน (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ผล ได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 (ภาคผนวก ค : หน้า 96 - 98)

2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 20 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า จำนวน 30 คน ที่เคยเรียนเนื้อหาแล้ว เพื่อตรวจสอบหาค่าความยากง่าย (p) อำนาจจำแนก (r) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มาตรวจให้คะแนน ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป พบว่ามีแบบทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์การคัดเลือกดังกล่าว 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.43 - 0.87 ค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.57 - 0.80 (ภาคผนวก ค : หน้า 104)

2.7 นำแบบทดสอบที่เข้าเกณฑ์มาตรฐานจำนวน 20 ข้อ หาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR - 20 ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) นำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ เลือกได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9815 (ภาคผนวก ค : หน้า 99 - 103) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2538 : 210 - 211)

3. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรม

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรม 7 ด้าน ได้แก่ 1) ความมีระเบียบวินัย 2) ความขยันอดทน อดกลั้น 3) ความเมตตากรุณา 4) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 5) ความซื่อสัตย์สุจริต 6) ความกตัญญู กตเวทิต 7) ความรับผิดชอบ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ในการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านคุณธรรม

2. สร้างข้อสังเกตคุณธรรมด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสม

3. ออกแบบตารางการบันทึกและเก็บข้อมูล

4. นำแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเสนอผู้เชี่ยวชาญ และนำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 (ภาคผนวก ง : หน้า 124)

5. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีครอนบาค (Cronbach) ด้วยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.81 (ภาคผนวก ง :

หน้า 125 - 127)

7. จัดทำแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บข้อมูล/การทดลอง

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบแผนการทดลองกลุ่มเดียว คือ วัดผลก่อนเรียนและหลังการเรียน จากเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” (One group pretest - posttest design) ดำเนินการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเอง ใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ทั้งหมด 7 เล่ม ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ชี้แจงวิธีการเรียน วิธีปฏิบัติให้นักเรียนเข้าใจ พร้อมทั้งแจ้งมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของแต่ละเล่มให้นักเรียนรับทราบ เมื่อนักเรียนเข้าใจแล้วดำเนินการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ที่สร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนน

2. ดำเนินการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง ใช้ระยะเวลาทดลองตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2561 - มีนาคม 2562 ในขณะที่นักเรียนศึกษาและปฏิบัติการใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ผู้วิจัยตรวจแบบฝึกกิจกรรมระหว่างเรียน บันทึกคะแนนภาคปฏิบัติให้คะแนนพร้อมเฉลยให้นักเรียนได้ทราบผลการเรียนรู้

3. หลังจากผู้วิจัยทดลองสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ครบทั้ง 7 เล่มแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับก่อนเรียน แต่สลับข้อกันแล้วนำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน

4. บันทึกคะแนนการทำแบบฝึกกิจกรรมระหว่างเรียนของนักเรียนในแต่ละเล่ม บันทึกผลคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของแต่ละเล่ม แล้วนำผลคะแนนแบบฝึกกิจกรรมระหว่างเรียนคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบสมมติฐานและสรุปผลการทดลอง

5. ในระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมนักเรียนตามแบบสังเกตพฤติกรรม เพื่อนำผลการสังเกตมาตรวจสอบสมมติฐานและสรุปผลการทดลอง

6. ในระหว่างการจัดการเรียนรู้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ผู้วิจัยได้ตรวจชิ้นงานตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดเพื่อสรุปกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 มีคุณธรรม 7 ด้าน ได้แก่ ความมีระเบียบวินัย ความขยัน อดทน อดกลั้น ความเมตตากรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูกตเวที และความรับผิดชอบ จากการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” โดยคำนวณจากผลรวมของคะแนนที่นักเรียนทำได้จากแบบฝึกกิจกรรมระหว่างเรียน และคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนในเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ในแต่ละเล่ม ต่อคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (E_1/E_2) โดยนำผลรวมของคะแนนจากการทำแบบฝึกกิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนทุกเล่มของนักเรียนทุกคนในกลุ่มตัวอย่าง มารวบรวมคะแนน นำคะแนนมาหาค่าเพื่อหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) นำคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมาหาค่า เพื่อหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) นำประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ มาเปรียบเทียบอัตราส่วน (E_1/E_2) และในระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมนักเรียนตามแบบสังเกตพฤติกรรม เพื่อนำผลการสังเกตมาตรวจสอบและสรุปผลการทดลอง นำมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยร้อยละ ตรวจสอบตามวัตถุประสงค์

2. ประเมินทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยกระบวนการ “QPAR” โดยการตรวจชิ้นงานเป็นระดับคุณภาพ ได้แก่ พอใช้ ดี ดีเยี่ยม

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี ด้วยกระบวนการ “QPAR” ก่อนที่จะทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เมื่อทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” เสร็จแล้วทำการทดสอบวัดผลโดยใช้แบบทดสอบหลังเรียนนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความแตกต่าง ระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t - test dependent

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 101 - 105)

1.1 ร้อยละ (Percentage)

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน คะแนนแต่ละตัว

n-1 แทน จำนวนตัวแปรอิสระ

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 สถิติในการวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตร (สมนึก กัททิษณี, 2544 : 221)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 ΣR แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) (บุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 154 - 155)

$$E_1 = \frac{\frac{\Sigma X}{n}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 ΣX แทน คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรือของแบบทดสอบย่อยทุกชุดของผู้เรียนทั้งหมด
A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้นรวมกัน
n แทน จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \frac{\frac{\Sigma X}{n}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 ΣX แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด
B แทน คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
n แทน จำนวนผู้เรียน

3.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ คำนวณจากสูตร KR - 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (เกษม สาหรัยทิพย์, 2540 : 188 - 189)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right\}$$

r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
k แทน จำนวนข้อทั้งหมดของแบบทดสอบ

p แทน สัดส่วนของคนที่ตอบถูกในแต่ละข้อ

q แทน สัดส่วนของผู้ที่ทำผิดในแต่ละข้อ

S² แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบ

3.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ “QPAR” ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบที่กรณีตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (t - test Dependent) แบบ Difference Score (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 193)

โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของแต่ละคู่
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในแต่ละคู่ยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าในการสร้าง การพัฒนา และขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ขอเสนอสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในเอกสารประกอบการเรียน
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน
n	แทน	จำนวนนักเรียน
IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x	แทน	คะแนนจากแบบฝึกหัดหรือทำกิจกรรม
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 เทียบกับเกณฑ์ กำหนด 80/80

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตอนที่ 3 ประเมินพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย, ความขยัน อดทน อดกลั้น, ความเมตตา กรุณา, ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, ความซื่อสัตย์ สุจริต, ความกตัญญู กตเวทิต และ ความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วย กระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียน บ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 เทียบกับเกณฑ์กำหนด 80/80

การทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 31 คน โดยการทำแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วเรียนรู้ด้วยเอกสาร ประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 จำนวน 7 เล่ม ทำแบบฝึกกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนภายในเล่ม รวม คะแนนทั้ง 7 เล่ม 210 คะแนน บันทึกผลคะแนน เมื่อเรียนรู้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนู เป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 7 เล่มแล้ว ทำแบบ ทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 20 คะแนน ได้ผลการหาประสิทธิภาพของ เอกสารประกอบการเรียนดังตาราง 4.1 ดังนี้

ตาราง 4.1 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2 จำนวน 31 คน

เล่มที่	เรื่อง	E ₁	E ₂
1	ความมีระเบียบวินัย เรื่อง เด็กชายเก่งกลับใจ	81.51	85.81
2	ความขยันอดทนอดกลั้น เรื่อง ฝึเสื้อข้างฝัน	83.23	
3	ความเมตตากรุณา เรื่อง แพะกับแกะในฤดูแล้ง	83.12	
4	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เรื่อง กระจ่ากับลิง	83.01	
5	ความซื่อสัตย์สุจริต เรื่อง เด็กหญิงหนูดี	82.90	
6	ความกตัญญูกตเวที เรื่อง นายพรานกับหมาป่า	83.01	
7	ความรับผิดชอบ เรื่อง กระจ่าสองพี่น้อง	84.41	
รวม		E ₁ = 83.03	
$E_1 / E_2 = 83.03 / 85.81$			

จากตาราง 4.1 พบว่า นักเรียนสามารถทำแบบฝึกกิจกรรมระหว่างเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 7 เล่ม มีค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ E₁ เท่ากับ 83.03 และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ E₂ เท่ากับ 85.81 ดังนั้น $E_1 / E_2 = 83.03 / 85.81$ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ คือ $E_1 / E_2 = 80 / 80$

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษเพชรบูรณ์ เขต 2 ดังตาราง 4.2

ตาราง 4.2 แสดงผลคะแนนเปรียบเทียบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน การใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 31 คน

คนที่	คะแนนก่อนเรียน X_1	คะแนนหลังเรียน X_2	ความก้าวหน้า D	D^2
1	13	17	4	16
2	8	18	10	100
3	9	16	7	49
4	13	20	7	49
5	13	19	6	36
6	10	18	8	64
7	11	17	6	36
8	8	17	9	81
9	9	18	9	81
10	12	18	6	36
11	13	20	7	49
12	5	15	10	100
13	8	17	9	81
14	9	16	7	49
15	10	18	8	64
16	11	17	6	36
17	9	16	7	49
18	11	16	6	36
19	6	16	10	100
20	10	17	7	49
21	9	15	6	36

ตาราง 4.2 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน X_1	คะแนนหลังเรียน X_2	ความก้าวหน้า D	D^2
22	4	14	10	100
23	9	18	9	81
24	8	16	8	64
25	10	17	7	49
26	8	16	8	64
27	9	17	8	64
28	13	19	6	36
29	9	17	8	64
30	8	16	8	64
31	9	16	7	49
ΣX	294	527	233	1821
\bar{X}	9.48	17.00		
<i>S.D</i>	2.26	1.39		
ร้อยละ	47.40	85.00		$t = 27.45^*$

จากตาราง 4.2 พบว่า คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 โดยการใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.48 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 47.40 ของคะแนนรวม และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.00 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 85.00 ของคะแนนรวม

ตาราง 4.3 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 31 คน โดยใช้ t - test (Dependent Simple)

คะแนนผลสัมฤทธิ์	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D ²
\bar{X}	9.48	17.00	7.52	58.74
<i>S.D</i>	2.26	1.39	t = 27.45*	

จากตาราง 4.3 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ที่เรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 9.48 คะแนน เฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 17.00 เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ประเมินพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย, ความขยัน อดทน อดกลั้น, ความเมตตากรุณา, ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, ความซื่อสัตย์สุจริต, ความกตัญญูกตเวที ความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังตาราง 4.4

ตาราง 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย, ความขยัน อดทน อดกลั้น, ความเมตตากรุณา, ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, ความซื่อสัตย์สุจริต, ความกตัญญูกตเวที และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

ตาราง 4.4 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
คุณธรรม			
1. ความมีระเบียบวินัย	4.93	0.25	มากที่สุด
2. ความขยัน อดทน อดกลั้น	4.70	0.47	มากที่สุด
3. ความเมตตากรุณา	4.93	0.25	มากที่สุด
4. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4.83	0.38	มากที่สุด
5. ความซื่อสัตย์สุจริต	4.77	0.43	มากที่สุด
6. ความกตัญญูกตเวที	4.73	0.45	มากที่สุด
7. ความรับผิดชอบ	4.70	0.47	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.80	0.39	มากที่สุด

จากตาราง 4.4 การประเมินพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย, ความขยัน อดทน อดกลั้น, ความเมตตากรุณา, ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, ความซื่อสัตย์สุจริต, ความกตัญญูกตเวที และ ความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ในครั้งนี้ เพื่อหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน และเพื่อปลูกฝังพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย, ความขยัน อดทน อดกลั้น, ความเมตตา กรุณา, ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, ความซื่อสัตย์ สุจริต, ความกตัญญู กตเวที และความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งสามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อประเมินพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย, ความขยัน อดทน อดกลั้น, ความเมตตา กรุณา, ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, ความซื่อสัตย์ สุจริต, ความกตัญญู กตเวที และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขอบเขตประชากร

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 130 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 31 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

3. เนื้อหา คุณธรรม 7 ด้าน ได้แก่

3.1 ความมีระเบียบวินัย

3.2 ความขยัน อดทน อดกลั้น

3.3 ความเมตตา กรุณา

3.4 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

3.5 ความซื่อสัตย์ สุจริต

3.6 ความกตัญญู กตเวทิต

3.7 ความรับผิดชอบ

4. ระยะเวลา ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการทำวิจัย ตั้งแต่กุมภาพันธ์ 2561 ถึงเมษายน 2562

5. สถานที่ โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ และเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ

3. แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณธรรม 7 ด้าน ได้แก่ 1) ความมีระเบียบวินัย 2) ความขยัน อดทน อดกลั้น 3) ความเมตตา กรุณา 4) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 5) ความซื่อสัตย์ สุจริต 6) ความกตัญญู กตเวทิต 7) ความรับผิดชอบ

ผลการดำเนินการทดลอง

จากการดำเนินการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการทดลองดังต่อไปนี้

1. เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ $E_1 / E_2 = 83.03/85.81$

2. เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ มีคะแนนก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 9.48 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 47.40 ของคะแนนรวม และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.00 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 85.00 ของคะแนนรวม มีค่า $t - test = 27.45$

3. การประเมินพฤติกรรมคุณธรรมด้านความมีระเบียบวินัย, ความขยัน อดทน อดกลั้น, ความเมตตา กรุณา, ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, ความซื่อสัตย์ สุจริต, ความกตัญญู กตเวทิตะ และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ทุกคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับ $\bar{X} = 4.80$ และ $S.D. = 0.39$

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลจากการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ เนื่องจากเอกสารประกอบการเรียนทั้ง 7 เล่ม ที่สร้างและพัฒนาขึ้นได้ผ่านกระบวนการ ขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ และวิธีการที่เหมาะสม คือ ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา คู่มือครู วิธีการกระบวนการ ทฤษฎี และหลักการสร้างเอกสารประกอบการเรียน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหา วัยของผู้เรียน สภาพของผู้เรียน ทั้งนี้ เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น มีจุดประสงค์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นอกจากนี้ เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR ที่สร้างขึ้นนี้ ได้ผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาค่าประสิทธิภาพตามขั้นตอน ทำการปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำจนสมบูรณ์ และยังได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง (Try out) ทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ เมื่อนำมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จึงทำให้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ คือ $E_1/E_2 = 83.03/85.81$ สอดคล้องกับงานวิจัยของขมมาด วิเชียรสาร (2550 : บทคัดย่อ) ได้รายงานการใช้หนังสือส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

โรงเรียนหนองทุ่มสงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2550 ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมนักเรียน เรื่อง คุณธรรมนำความรู้ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ค่าคะแนนอยู่ในระดับดี ดังนั้น จึงเห็นว่านักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 ที่เรียน โดยการใช้หนังสือส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สร้างขึ้น มีพฤติกรรมที่เป็นผู้มีความรู้ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคุณครู และพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน มีไหว (2550 : บทคัดย่อ) รายงานผลการใช้หนังสือนิทานประกอบภาพ ประเภทหนังสือส่งเสริมประสบการณ์เด็กปฐมวัย ชุดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเอง สำหรับนักเรียนระดับอนุบาล 2 กับนักเรียนระดับอนุบาล 2 โรงเรียนบ้านทุ่งหินปูน อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2550 พบว่า หนังสือนิทานประกอบภาพประเภทหนังสือส่งเสริมประสบการณ์เด็กปฐมวัย ชุดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเอง สำหรับนักเรียนระดับอนุบาล 2 มีประสิทธิภาพ 80/80 ซึ่งผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และสอดคล้องกับการศึกษาของกุศล ทรงชน (2550 : บทคัดย่อ) รายงานผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนวัดช่องลม พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.58/83.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของพุทธชาติ อุ่นอกพันธุ์ (2552 : บทคัดย่อ) รายงานผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดส่งเสริมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า เอกสารประกอบการเรียนชุดส่งเสริมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สร้างและพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 83.43/85.46$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ $E_1 / E_2 = 80/80$ สอดคล้องกับงานวิจัยของธนัชพร สีทะแก้ว (2551 : บทคัดย่อ) รายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้ ตำนานกรีกบ้านเกิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า เอกสารประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้ ตำนานกรีกบ้านเกิดชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนระหว่างเรียนของนักเรียนจำนวน 13 คน เท่ากับ 69.62 คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 87.02 และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนจำนวน 13 คนเท่ากับ 25.46 คิดเป็นร้อยละ 84.87 แสดงให้เห็นว่าเอกสารประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วย ตำนานกรีกบ้านเกิด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 87.02/84.87 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่

กำหนดไว้ คือ E_1/E_2 เท่ากับ 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยของนักสถิติ ศรีวัฒนทรัพย์ (2551 : บทคัดย่อ) การศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้วยหนังสือภาพประกอบการ์ตูนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดศรีมหาโพธิ์ พบว่า ประสิทธิภาพของหนังสือประกอบภาพการ์ตูนด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระดับ 3.5

2. จากผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี ด้วยกระบวนการ QPAR สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้ เนื่องจากเอกสารประกอบการเรียนที่สร้างขึ้น เป็นเอกสารประกอบการเรียนที่ได้วิเคราะห์หลักสูตร กำหนดเนื้อหา และประพันธ์เป็นบทร้อยกรองให้เหมาะสมกับวัย นักเรียนได้เรียนรู้จากง่ายไปหายาก เอกสารประกอบการเรียนที่พัฒนาขึ้นได้นำมาจากโครงสร้างหลักสูตร และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดีและมีความคงทนในการเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของคะแนนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของยุพิน มีไหว (2550: บทคัดย่อ) รายงานผลการใช้หนังสือนิทานประกอบภาพ ประเภทหนังสือส่งเสริมประสบการณ์เด็กปฐมวัยชุดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ พบว่า การทดลองใช้หนังสือนิทานประกอบภาพประเภทหนังสือเสริมประสบการณ์เด็กปฐมวัย ชุดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเอง สำหรับนักเรียนระดับอนุบาล 2 พบว่า ความมีวินัยในตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 สอดคล้องกับงานวิจัยของกุศล ทรงชน (2550 : บทคัดย่อ) รายงานผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนวัดช่องลม สังกัดสำนักงานเขตยานนาวาจำนวน 36 คน พบว่า นักเรียนที่เรียน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับพุทธชาติ อุ่อกพันธุ์ (2552 : บทคัดย่อ) รายงานผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดส่งเสริมคุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนที่เรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดส่งเสริมคุณธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนัพร สีทะแก้ว (2551 : บทคัดย่อ) รายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้ ตำนานกรีกบ้านเกิดชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนภีลี ศรีวัฒนทรัพย์ (2551 : บทคัดย่อ) การศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมด้วยหนังสือภาพประกอบ การ์ตูนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดศรีมหาโพธิ์ พบว่า พฤติกรรมนักเรียนหลัง การใช้หนังสือประกอบภาพการ์ตูนด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าสูงกว่าก่อนการใช้หนังสือประกอบ ภาพการ์ตูนด้านคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี เจริญสุข (2557 : บทคัดย่อ) รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเอกสารประกอบการ เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพอร์สัน และ โฮแมน (Person and Homan, 1988 อ้างถึงในสุภาพ ติ๊ะใจ, 2547 : 34 - 35) ได้ศึกษาเรื่องผลที่เกิดจากการใช้เอกสารประกอบการสอนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชาชีพครู นำเสนอที่การประชุมประจำปีของสมาคมวิจัยการศึกษา ครั้งที่ 16 ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอน แบบ เดิม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การปลูกฝังคุณธรรมเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ครูผู้สอนควรประสานกับผู้ปกครองในการ ปลูกฝังคุณธรรมอย่างสม่ำเสมอ เป็นประจำ และต่อเนื่อง นอกจากนี้ครูและผู้ปกครองต้องปฏิบัติ เป็นตัวอย่างที่ดีให้เด็กเห็นเป็นประจำ เด็กจะค่อย ๆ ซึมซับจนกลายเป็นนิสัยและพฤติกรรมที่ถาวร

1.2 ครูควรเขียนคำพังเพยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมติดบอร์ดหน้าห้องเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้อ่านและท่องจำ

1.3 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม โดยเน้นความพึงพอใจในการ เข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

1.4 โรงเรียนควรเน้นให้ครูเอาใจใส่ให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนอย่าง เคร่งครัด

1.5 โรงเรียนควรดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมใน โรงเรียน เพื่อให้เหมาะกับการพิจารณา คุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในหลาย ๆ ด้าน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรส่งเสริมให้มีการสร้างเอกสารประกอบการเรียนในเนื้อหาหรือวิชาอื่น ๆ ครูผู้สอนที่ไม่มีเอกสารที่จะสอนให้นักเรียนได้ผ่านตามที่หลักสูตรกำหนด

2.2 ควรมีการศึกษาผลการสอน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ระดับสติปัญญา เจตคติ ความคงทนในการเรียน ความสนใจ เป็นต้น

2.3 ควรมีการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในเนื้อหาอื่นๆ

2.4 ควรมีการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนให้สามารถใช้เป็นบทเรียนเครือข่าย เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต

2.5 ควรทำการศึกษา เรื่อง บทบาทของครูในการสอดแทรกการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

2.6 ควรทำวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของนักเรียนทั้ง โรงเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติศักดิ์ สมอเขียว. (2555). การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนบ้านเขาคันทรง อำเภอศรีราชาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาลัษบุรพา.
- กุศล ทรงชน. (2550). รายงานผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงเรียนวัดช่องลม สังกัดสำนักงานเขตยานนาวา.
- เกษม สาหร่ายทิพย์. (2540). ระเบียบวิธีวิจัย. นครสวรรค์ : โรงพิมพ์นิวเสรินคร.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- จรัส แก้วเป็ง. (2547). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนด้านคารวะธรรม โรงเรียนเชียงคำวิทยาคม อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- จินตนา ไบกาซูยี. (2542). หลักเกณฑ์ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ในเอกสารประกอบการประชุมการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8 - 15. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชุตินา สัจจนันท์. (2540). การพัฒนาคุณธรรมสำหรับผู้เรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ขมนาด วิเชียรสาร. (2550). การใช้หนังสือส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กापสินธุ์ : โรงเรียนหนองทุ่มสงเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาพสินธุ์ เขต 1.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2544). **ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม : การวิจัยและการพัฒนาบุคคล**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการ โรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- ชนัชพร สีทะแก้ว.(2551). **รายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม (สาระประวัติศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้ตำนานกรีกบ้านเกิด**
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. โรงเรียนบ้านห้วยแก้ว อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1.
- ทิสนา แยมมณี. (2546). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : เมธิทิสส์.
- ชานินทร์ กรัยวิเชียร. (2548). **คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร. โครงการปริญญาโททางการบัญชีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธีรรัตน์ กิจจารักษ์. (2542). **การบริหารการศึกษา**. เพชรบูรณ์ : สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ คณะครุศาสตร์.
- นภีลี ศรีวัฒนทรัพย์. (2551). **การศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมด้วยหนังสือภาพประกอบการ์ตูน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดศรีมหาโพธิ์**. สาขาเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิรมล ศตวุฒิ และศักดิ์ศรี ปาณะกุล. (2546). **การเขียนเอกสารทางวิชาการ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นวลศิริ เป่าวัลโหิต. (2550). **จิตวิทยาชีวิตครอบครัวทำอย่างไรให้พ่อแม่ ลูก และทุกคนในครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เข้าใจ และเห็นใจซึ่งกันและกัน**. กรุงเทพฯ : 108 สุขยอดไอเดีย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2546). **การวิจัยสำหรับครู**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประภาศรี สีอำไพ. (2550). **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนา และจริยธรรม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พระมหาลิขิต รตนรสี. (2550). **คุณธรรมกับการพัฒนานักเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา.**
สารนิพนธ์ พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.
- พิสนุ ฟองศรี. (2551). **วิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. บริษัทพรอพเพอร์ตี้พรินท์ จำกัด.**
- พุทธชาติ อุ่อกพันธุ์. (2552). **รายงานผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนชุดส่งเสริมคุณธรรมตาม
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. โรงเรียนบ้านบึงคล้า, เพชรบูรณ์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2.**
- ยุพิน มีไหว. (2550). **รายงานผลการใช้หนังสือนิทานประกอบภาพประเภทหนังสือส่งเสริม
ประสบการณ์เด็กปฐมวัย ชุดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยใน
ตนเองสำหรับนักเรียนระดับอนุบาล 2. เพชรบูรณ์ : โรงเรียนบ้านทุ่งหินปูน อำเภอเมือง
เพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์.**
- รัชนิกร ทองสุคดี. (2545). **เอกสารประกอบการสอน วิชาสารสนเทศเพื่อการสอนสังคมศึกษา.
เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**
- รัตนะ บัวสนธ์. (2550). **คอร์ปชั่นในวงการศึกษาไทย. วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร, 11(2), 75 - 92.**
- ราตรี งามวงศ์. (2549). **ศึกษาจริยธรรมนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัดบางสมัคร
อำเภอบางประกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมไทย. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.**
- โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า. **รายการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2560.
(อัตถำเนา).**
- วินัย พัฒนรัฐ. (2541). **การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.**
- วีระพงษ์ ถิ่นแสนดี. (2550). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสิงห์สะอาด
อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. ปรินญาณิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม**

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วาโร เฟ็งส์วี่ดี. (2546). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวีริยาสาสน์.
- สนม ครุฑเมืองกุล. (2549). การเขียนเชิงวิชาการ. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2550). เอกสารประกอบการอบรมเตรียมรับการประเมินการดำรง
วิทยฐานะและการเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์ปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนา
ความก้าวหน้า.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (2555). คู่มือครูสังคมนตรีศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1. สำนักพิมพ์ บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.
- ไสว มาลาทอง. (2542). การศึกษาจริยธรรมสำหรับนักเรียน นักศึกษานักบริหาร นักปกครองและ
ประชาชนทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา.
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2550). "วิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ" ในประมวลสาระชุดวิชา
วิทยาการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 5. นนทบุรี : บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุคนธา ชินศิริ. (2554). ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียน
ชลราษฎรอำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี เขต 18. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- สุชาติ ศิริสุขไพบุลย์. (2550). "เอกสารประกอบการฝึก กอบรม การเลื่อนวิทยฐานะ." กรุงเทพฯ :
สาขาวิชาเครื่องกล ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ, (อัดสำเนา).
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2549). การผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอน การสร้างแบบฝึก. ชัยนาท :
ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- _____. (2547). การสร้างเอกสารการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้อุ้การพัฒนาผู้เรียน.
กรุงเทพฯ : ราชบุรีธรรมรักษ์การพิมพ์.
- สุพัตรา สุภาพ. (2525). สังคมและวัฒนธรรม : ค่านิยม : ครอบครัว : ศาสนา : ประเพณี. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุภาพร ดิ่งหทัยทอง. (2550). การสร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้วิชางานเกษตร (ง 40141) เรื่องไม้ดอก ไม้ประดับ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. กภาพสินธุ์ : โรงเรียนท่าคันโทวิทยาการ.
- สุภาพ ต๊ะใจ. (2547). การสร้างเอกสารประกอบการสอนเรื่อง เมืองยาว : เวียงโบราณแห่งหุบเขาของโรงเรียนแม่สันวิทยา อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง. ปรินญาณิพนธ์ปรินญาณมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). การพัฒนาผลงานทางวิชาการสู่การเลื่อนวิทยฐานะ. กรุงเทพฯ : อี เค บุ๊คส์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). แนวปฏิบัติงานจัดการศึกษาของสถานศึกษานิติบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2554). แนวการจัดการเรียนรู้โดยนักเรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ : 28 มี.ค. - 1 เม.ย. 54. กรุงเทพฯ : โรงแรมนิวเวลด์ ซิตี้. (อัดสำเนา)
- สมนึก กัททิษธนิน. (2544). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สมบัติ กาญจนารักษ์วงศ์. (2548). เคล็ดลับ : วิธีคิดและสร้างนวัตกรรมสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- สมศักดิ์ ประชุมชนะ. (2542). การสร้างเอกสารประกอบการสอนรายวิชา ส 031 การปกครองของไทย รัฐธรรมนูญไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนคลองจนวนวิทยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). นนทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อัญชลี เจริญสุข. (2557). รายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. โรงเรียนวัดป่าสะแก อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.

บรรณานุกรม (ต่อ)

อิสรา ชัยพันธ์วิริยาพร. (2542). ผลการสอนโดยเอกสารประกอบการเรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ด้านมโนทัศน์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณลาดกระบัง, ถ่ายเอกสาร.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ประกอบด้วย

1. นางพิชญ์อนงค์ ผดุงศิลป์ไพโรจน์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2
2. นางรุจิเรข เหมลา ข้าราชการบำนาญ ครูชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2
3. นางกชนันท์ โนรินทร์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2
4. นางเบญจมาศ รัตนประภา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2
5. นางอารีย์ ทองคำ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านวังรัฐ (เฉลิมรัฐวิทยาคาร)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

ภาคผนวก ข

- แบบตรวจสอบคุณภาพของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี (ผู้เชี่ยวชาญ)
- แบบตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR
- แบบตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (ผู้เชี่ยวชาญ)

แบบตรวจสอบคุณภาพของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

.....

คำแนะนำ ให้ท่านใช้ดุลยพินิจตรวจสอบคุณภาพของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีโดยใช้ดุลยพินิจ ดังนี้

- +1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง
- 0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง
- 1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้น ไม่มีความถูกต้อง

รายการตรวจสอบคุณภาพ	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป
	1	2	3	4	5	
1. เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด / จุดประสงค์การเรียนรู้						
2. เนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย เหมาะสมและทันกับ สถานการณ์ปัจจุบัน						
3. ภาษาที่ใช้เหมาะสม ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ การใช้ภาษา และสละสลวย เหมาะสมกับเนื้อหา						
4. จำนวนภาษาที่ใช้ถูกต้อง เหมาะสม สัมพันธ์กัน ทุกขั้นตอนเข้าใจง่าย						
5. ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัย						
6. บทร้อยกรองเหมาะสมกับวัย						
7. แบบฝึกทำขบทเรียนเหมาะสมกับวัย						
8. ภาพประกอบเนื้อเรื่องเหมาะสม สอดคล้อง กับเนื้อหา						
9. ภาพประกอบเนื้อหา สวยงาม เหมาะสมกับวัย						
10. รูปเล่มสวยงาม พอเหมาะแก่การนำไปใช้ อย่างประหยัด และคุ้มค่า						

จุดเด่น

.....
.....
.....

จุดควรพัฒนา

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

...../...../.....

ตาราง 1 ผลการประเมินเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี เล่มที่ 1 - 7 ของผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 5 ท่าน

รายการตรวจสอบคุณภาพ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ							สรุป
	1	2	3	4	5	ΣR	IOC	
1. เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด / จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
2. เนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย เหมาะสม และทันสมัยกับสถานการณ์ปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
3. ภาษาที่ใช้เหมาะสม ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์การใช้ภาษา และสละสลวย เหมาะสมกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4. ส่วนวนภาษาที่ใช้ถูกต้อง เหมาะสม สัมพันธ์กัน ทุกขั้นตอนเข้าใจง่าย	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
5. ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6. บทร้อยกรองเหมาะสมกับวัย	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
7. แบบฝึกทำขยบทเรียนเหมาะสมกับวัย	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
8. ภาพประกอบเนื้อเรื่องเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
9. ภาพประกอบเนื้อหาสวยงาม เหมาะสมกับวัย	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
10. รูปเล่มสวยงาม พอเหมาะแก่การ นำไปใช้อย่างประหยัด และคุ้มค่า	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง

จากตาราง 1 ผลการพิจารณาความเหมาะสมของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนู
เป็นเด็กดี ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเอกสารประกอบ
การเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสม ในแต่ละด้านมีค่าดัชนีความสอดคล้อง
0.80 - 1.00 ทุก ๆ ด้าน แสดงว่าเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีมีดัชนีความ
สอดคล้อง เหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้

**แบบตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบเอกสารประกอบการเรียนชุด
สอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)**

คำแนะนำ ให้ท่านใช้คู่มือพิจารณาตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบ
เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR โดยใช้คู่มือพิจารณา ดังนี้

- +1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง
- 0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง
- 1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นไม่มีความถูกต้อง

รายการตรวจสอบคุณภาพ	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป
	1	2	3	4	5	
1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน ได้แก่ มาตรฐาน / สาระสำคัญ / ตัวชี้วัด / จุดประสงค์การเรียนรู้ / สาระการเรียนรู้						
2. กิจกรรมการเรียนรู้ / ขั้นนำ / ขั้นสอน / ขั้นสรุป เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของเด็ก						
3. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐาน / ตัวชี้วัด / เนื้อหา / สามารถวัดและประเมินผลได้						
4. สื่อการเรียนรู้หลากหลาย และเหมาะสม กับเนื้อหา และวัยของเด็ก						
5. การวัดและประเมินผลครอบคลุมตัวชี้วัด / จุดประสงค์การเรียนรู้						
6. เครื่องมือวัดและประเมินผลหลากหลาย / เหมาะสม						
7. เกณฑ์การประเมินบ่งบอกระดับคุณภาพชัดเจน						
8. ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ “QPAR” ครบถ้วน / ชัดเจน						
9. เป็นแผนการจัดการเรียนที่ผู้อื่นสามารถนำไป ปรับใช้ได้ตามบริบท						
10. ชิ้นงานเด็กเหมาะกับเนื้อหา / เหมาะสมกับวัย						

จุดเด่น

.....
.....
.....

จุดควรพัฒนา

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

...../...../.....

ตาราง 2 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็น
เด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ) จำนวน 5 ท่าน

รายการตรวจสอบคุณภาพ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ							สรุป
	1	2	3	4	5	ΣR	IOC	
1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนได้แก่ มาตรฐาน / สาระสำคัญ / ตัวชี้วัด / จุดประสงค์การเรียนรู้ / สาระการเรียนรู้	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
2. กิจกรรมการเรียนรู้ / ขั้นนำ / ขั้นสอน / ขั้นสรุป เหมาะสมกับเนื้อหา และวัยของเด็ก	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
3. จุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐาน / ตัวชี้วัด / เนื้อหา / สามารถวัดและประเมินผลได้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
4. สื่อการเรียนรู้ หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของเด็ก	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
5. การวัดและประเมินผลครอบคลุมตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
6. เครื่องมือวัดและประเมินผลหลากหลาย / เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7. เกณฑ์การประเมินบ่งบอกระดับคุณภาพชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
8. ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ “QPAR” ครบถ้วน / ชัดเจน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
9. เป็นแผนการจัดการเรียนที่ผู้อื่นสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามบริบท	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
10. ชิ้นงานเด็กเหมาะกับเนื้อหา / เหมาะสมกับวัย	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง

จากตาราง 2 ผลการพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบ เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR ที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมในแต่ละด้านมี ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.80 - 1.00 ทุก ๆ ด้าน แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบเอกสาร ประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีด้วยกระบวนการ QPAR มีดัชนีความสอดคล้องเหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้

**แบบตรวจสอบคุณภาพแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนู
เป็นเด็กดี (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)**

.....

คำแนะนำ ให้ท่านใช้คู่มือพิจารณาตรวจสอบคุณภาพของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี โดยใช้คู่มือพิจารณา ดังนี้

- + 1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง
- 0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง
- 1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นไม่มีความถูกต้อง

รายการตรวจสอบคุณภาพ	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป
	1	2	3	4	5	
1. รูปแบบตารางบันทึกผลการสังเกตเหมาะสม						
2. เกณฑ์การให้คะแนนเหมาะสม						
3. พฤติกรรมการวัดในแต่ละคุณธรรมสอดคล้อง และเหมาะสม						
4. ภาษาเข้าใจง่ายและชัดเจน						
5. เนื้อหาข้อสังเกตพฤติกรรมในแต่ละคุณธรรม เหมาะสมและครอบคลุม						
6. พฤติกรรมการสังเกตในแต่ละคุณธรรม เหมาะสมกับวัยเด็ก						
7. เป็นพฤติกรรมที่เด็กสามารถแสดงออกได้						
8. พฤติกรรมการสังเกตสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้						
9. เป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ตลอดเวลา						
10. ผู้ที่สนใจสามารถนำไปใช้ได้						

จุดเด่น

.....
.....
.....

จุดควรพัฒนา

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

...../...../.....

ตาราง 3 ผลการประเมินแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

รายการตรวจสอบคุณภาพ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ							สรุป
	1	2	3	4	5	ΣR	IOC	
1. รูปแบบตารางบันทึกผลการสังเกตเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2. เกณฑ์การให้คะแนนเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
3. พฤติกรรมการวัดในแต่ละคุณธรรมสอดคล้องและเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4. ภาษาเข้าใจง่ายและชัดเจน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
5. เนื้อหาข้อสังเกตพฤติกรรมในแต่ละคุณธรรมเหมาะสมและครอบคลุม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6. พฤติกรรมการสังเกตในแต่ละคุณธรรมเหมาะสมกับวัยเด็ก	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
7. เป็นพฤติกรรมที่เด็กสามารถแสดงออกได้	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
8. พฤติกรรมการสังเกตสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
9. เป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ตลอดเวลา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
10. ผู้ที่สนใจสามารถนำไปใช้ได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

จากตาราง 3 ผลการพิจารณาความเหมาะสมของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสม ในแต่ละด้านมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.80 - 1.00 ทุก ๆ ด้าน แสดงว่าแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี มีดัชนีความสอดคล้อง เหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้

ภาคผนวก ค

- ผลวิเคราะห์ค่า IOC แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- บันทึกข้อมูลการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่ม 1 : 1
- การหาประสิทธิภาพกลุ่มรายบุคคล 1 : 1
- การหาประสิทธิภาพกลุ่มเล็ก
- การหาประสิทธิภาพกลุ่มใหญ่ (ภาคสนาม)
- การหาประสิทธิภาพกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง
- เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน - หลังเรียน
- หาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอกสารประกอบการเรียน ชุดสอนหนูเป็นเด็กดี (ของผู้เชี่ยวชาญ) จำนวน 30 ข้อ

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ							สรุป
	1	2	3	4	5	ΣR	IOC	
1	0	0	+1	0	0	1	0.20	คัดออก
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
5	0	0	+1	0	+1	1	0.20	คัดออก
6	0	0	+1	0	0	1	0.20	คัดออก
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
9	0	+1	0	0	0	1	0.20	คัดออก
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
11	0	0	+1	0	0	1	0.20	คัดออก
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
13	0	+1	0	0	0	1	0.20	คัดออก
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
15	0	0	+1	0	0	1	0.20	คัดออก
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
19	0	0	+1	0	0	1	0.20	คัดออก
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
21	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	เลือกไว้
22	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	เลือกไว้
23	0	0	+1	0	0	1	0.20	คัดออก
24	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	เลือกไว้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ							สรุป
	1	2	3	4	5	ΣR	IOC	
26	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	เลือกไว้
27	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	เลือกไว้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
29	0	0	+1	0	0	1	0.20	คัดออก
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี (ของผู้เชี่ยวชาญ) จำนวน 20 ข้อ

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ							สรุป
	1	2	3	4	5	ΣR	IOC	
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
21	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	เลือกไว้
22	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	เลือกไว้
24	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	เลือกไว้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
26	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	เลือกไว้
27	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	เลือกไว้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เลือกไว้

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของ กูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) ใช้สูตร KR - 20

$$r_{KR-20} = \left(\frac{K}{K - 1} \right) \left(1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right)$$

เมื่อ	r_{KR-20}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำถูกในข้อหนึ่ง ๆ เท่ากับจำนวนคนทำถูกหารด้วยจำนวนคนสอบทั้งหมด
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ที่ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ หรือคือ $1 - p$
	S^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบ

$$S^2 = \frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n}$$

(อนูวัติ ภูณแก้ว. 2545 : 78)

ตาราง 6 แสดงการหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR - 20 จากการนำแบบทดสอบ
 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า จำนวน 30 คน

คนที่	ข้อที่ 1 - 10									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1
2	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0
7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
9	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1
10	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1
11	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
16	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1
17	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
18	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1
19	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1
20	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1
21	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
22	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1
23	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
24	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1
25	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
26	0	1	0	1	0	1	1	0	1	0
27	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1
28	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
29	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1
30	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1
p	0.73	0.27	0.70	0.57	0.73	0.90	0.80	0.73	0.70	0.83
q	0.27	0.73	0.30	0.43	0.27	0.10	0.20	0.27	0.30	0.17
pq	0.20	0.20	0.21	0.25	0.20	0.09	0.16	0.20	0.21	0.14

ตาราง 6 (ต่อ)

คนที่	ข้อที่ 11 - 20									
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1
3	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0
4	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1
7	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0
10	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1
11	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
12	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1
13	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0
14	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0
15	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1
16	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1
17	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
19	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1
20	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0
21	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
22	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
23	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
24	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0
26	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1
27	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
28	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1
29	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1
30	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1
p	0.50	0.80	0.77	0.73	0.73	0.77	0.80	0.60	0.77	0.73
q	0.50	0.20	0.23	0.27	0.27	0.23	0.20	0.40	0.23	0.27
pq	0.25	0.16	0.18	0.20	0.20	0.18	0.16	0.24	0.18	0.20
	$\sum pq = 3.77$									

ตาราง 7 แสดงค่า X และ X^2 เพื่อนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า จำนวน 30 คน

คนที่	คะแนน	
	x	x^2
1	12	144
2	17	289
3	15	225
4	8	64
5	5	25
6	12	144
7	13	169
8	8	64
9	15	225
10	16	256
11	6	36
12	15	225
13	15	225
14	16	256
15	11	121
16	15	225
17	14	196
18	17	289
19	15	225
20	13	169
21	8	64
22	8	64
23	7	49

ตาราง 7 (ต่อ)

คนที่	คะแนน	
	X	X ²
24	14	196
25	12	144
26	13	169
27	13	169
28	17	289
29	16	256
30	13	169
รวม	379	5141

คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

$$\sum pq = 3.77$$

$$n = 30$$

$$S^2 = \frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n^2}$$

$$S^2 = \frac{30 \times 5141 - (379)^2}{30 \times 30}$$

$$S^2 = 11.7656$$

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร } r_{KR-20} &= \left(\frac{K}{K-1} \right) \left(1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right) \\ &= \frac{30}{29} \left[1 - \frac{3.77}{11.7656} \right] \\ &= [1.0344] [1 - 0.3243] \\ &= [1.0344] [0.67957] = 0.7029 \end{aligned}$$

ตาราง 8 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.80	0.80
2	0.70	0.82
3	0.77	0.63
4	0.57	0.43
5	0.73	0.87
6	0.80	0.70
7	0.80	0.55
8	0.73	0.50
9	0.70	0.53
10	0.70	0.75
11	0.50	0.57
12	0.80	0.42
13	0.77	0.49
14	0.73	0.47
15	0.73	0.57
16	0.77	0.48
17	0.80	0.49
18	0.60	0.65
19	0.77	0.40
20	0.73	0.47

ข้อสอบที่เลือกไว้มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.43 - 0.87 ค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.57 - 0.80 ค่าความเชื่อมั่น (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ 0.7029

**การหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี
กลุ่มทดลอง (Try out)**

ตาราง 9 คะแนนกิจกรรมแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และคะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเอกสารประกอบการเรียน ชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 (กลุ่มทดลองรายบุคคล 1 : 1 จำนวน 3 คน)

คนที่	เล่มที่ 1 - 7							รวม	ผลสัมฤทธิ์
	1	2	3	4	5	6	7		
	30	30	30	30	30	30	30	210	20
1	20	22	20	17	16	19	20	134	13
2	25	24	23	24	23	23	24	166	15
3	26	25	27	24	27	23	24	176	18
Σ	71	71	70	65	66	65	68	476	46
E_1	78.89	78.89	77.78	72.22	73.33	72.22	75.56	75.56	76.67

$E_1/E_2 = 75.56 / 76.67$

สมการ E_1 / E_2

$$E_1 = \frac{\Sigma x}{n} \times 100$$

ΣX แทน คะแนนรวมของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบย่อยทุกชุด
ของผู้เรียนทั้งหมด = 476

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบทุกชิ้นรวมกัน = 210

n แทน จำนวนผู้เรียน = 3

แทนค่า

$$E_1 = \frac{476}{210} \times 100 = 75.56$$

$$E_2 = \frac{\frac{\sum x}{n}}{B} \times 100$$

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด = 46

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การสอบหลังเรียน = 20

n แทน จำนวนผู้เรียน = 3

แทนค่า

$$E_2 = \frac{\frac{46}{3}}{20} \times 100 = 76.67$$

$$E_1/E_2 = 75.56 / 76.67$$

**บันทึกข้อมูลการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่ม Try out (กลุ่ม 1 : 1) โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561**

.....

จากการทดลองใช้นวัตกรรมเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่ม Try out (กลุ่ม 1 : 1) พบข้อบกพร่องของเอกสารประกอบการเรียน เล่มที่ 1 - 7 ที่ต้องดำเนินการปรับปรุงตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. คำถามไม่เหมาะสม เช่น คำถามลงท้าย “ใช่หรือไม่” คำถามควรขึ้นต้นหรือลงท้ายด้วยทำไม, เพราะเหตุใด, มีอะไรบ้าง, ถ้า.....แล้ว จะมีผลกระทบต่อ.....อย่างไร, เป็นต้น
2. รูปภาพประกอบไม่เหมาะสม มีภาพน้อยเกินไป
3. แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน ไม่สลับข้อ ไม่สลับตัวเลือก
4. ตัวหนังสือไม่เป็นรูปแบบเดียวกัน

ตาราง 10 คะแนนกิจกรรมแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561
กลุ่มทดลอง 10 คน

คนที่	เล่มที่ 1 - 7							รวม	ผลสัมฤทธิ์
	1	2	3	4	5	6	7		
	30	30	30	30	30	30	30	210	20
1	23	23	27	25	28	27	26	179	12
2	27	25	22	23	24	25	24	170	12
3	28	24	26	25	26	27	25	181	14
4	29	30	22	21	22	21	23	168	16
5	26	21	24	20	29	30	26	176	17
6	24	22	29	28	27	26	27	183	17
7	29	28	26	30	29	29	28	199	18
8	23	22	21	22	20	18	19	145	19
9	21	23	21	22	24	25	23	159	19
10	21	22	24	22	24	18	19	150	19
Σ	251	240	242	238	253	246	240	1710	163
E_1	83.67	80.00	80.67	79.33	84.33	82.00	80.00	81.43	81.50

$$E_1 / E_2 = 81.43 / 81.50$$

สมการ E_1 / E_2

$$E_1 = \frac{\frac{\Sigma x}{n}}{A} \times 100$$

ΣX แทน คะแนนรวมของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบย่อยทุกชุด
ของผู้เรียนทั้งหมด = 1710

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบทุกชิ้นรวมกัน = 210

n แทน จำนวนผู้เรียน = 10

แทนค่า

$$E_1 = \frac{\frac{1740}{10}}{210} \times 100 = 81.43$$

$$E_2 = \frac{\frac{\Sigma x}{n}}{B} \times 100$$

ΣX แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด = 163

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การสอบหลังเรียน = 20

n แทน จำนวนผู้เรียน = 10

แทนค่า

$$E_2 = \frac{\frac{163}{10}}{20} \times 100 = 81.50$$

$$E_1 / E_2 = 81.43 / 81.50$$

ตาราง 11 คะแนนกิจกรรมแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 2
 ปีการศึกษา 2561 การทดลองภาคสนาม จำนวน 30 คน

คนที่	เล่มที่ 1 - 7							รวม	ผลสัมฤทธิ์
	1	2	3	4	5	6	7		
	30	30	30	30	30	30	30		
1	22	21	25	26	26	24	25	169	14
2	27	25	22	23	24	25	24	170	12
3	28	24	26	25	26	27	25	181	15
4	29	30	22	21	22	21	23	168	17
5	26	21	24	20	29	30	26	176	17
6	24	22	29	28	27	26	27	183	18
7	29	28	26	30	29	29	28	199	19
8	23	22	21	22	20	18	19	145	15
9	21	23	21	22	24	25	23	159	14
10	21	22	24	22	24	18	19	150	14
11	23	23	27	25	28	27	26	179	16
12	27	25	22	23	24	25	24	170	15
13	28	24	26	25	26	27	25	181	16
14	29	30	22	21	22	21	23	168	17
15	26	21	24	20	29	30	26	176	17
16	24	22	29	28	27	26	27	183	18
17	29	28	26	30	29	29	28	199	19
18	23	24	25	22	20	18	19	151	15
19	22	23	25	22	24	25	23	164	15
20	23	26	24	22	24	20	22	161	15
21	20	24	26	22	26	25	26	169	16
22	25	25	25	24	23	27	24	173	15

ตาราง 11 (ต่อ)

คนที่	เล่มที่ 1 - 7							รวม	ผลสัมฤทธิ์
	1	2	3	4	5	6	7		
	30	30	30	30	30	30	30		
23	28	24	26	26	28	27	25	184	16
24	29	30	25	24	22	21	23	174	19
25	26	21	24	22	29	30	26	178	18
26	24	22	29	28	27	26	27	183	19
27	29	28	26	30	29	29	28	199	18
28	23	23	21	25	20	20	23	155	19
29	23	24	22	26	24	25	23	167	18
30	24	22	24	24	24	20	23	161	19
Σ	755	727	738	728	756	741	730	5175	495
E_1	83.89	80.78	82.00	80.89	84.00	82.33	81.11	82.14	82.50
$E_1/E_2 = 82.14 / 82.50$									

สมการ E_1 / E_2

$$E_1 = \frac{\frac{\Sigma x}{n}}{A} \times 100$$

Σx แทน คะแนนรวมของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบย่อยทุกชุด
ของผู้เรียนทั้งหมด = 5175

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบทุกชิ้นรวมกัน = 210

n แทน จำนวนผู้เรียน = 30

แทนค่า

$$E_1 = \frac{\frac{5175}{30}}{210} \times 100 = 82.14$$

$$E_2 = \frac{\frac{\Sigma x}{n}}{B} \times 100$$

ΣX แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด = 495

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การสอบหลังเรียน = 20

n แทน จำนวนผู้เรียน = 30

แทนค่า

$$E_2 = \frac{\frac{743}{30}}{20} \times 100 = 82.50$$

$$E_1/E_2 = 82.14 / 82.50$$

ตาราง 12 คะแนนกิจกรรมแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา
 2561 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 31 คน

คนที่	เล่มที่ 1 - 7							รวม	ผลสัมฤทธิ์
	1	2	3	4	5	6	7		
	30	30	30	30	30	30	30		
1	24	26	24	25	24	25	24	172	16
2	24	23	24	23	24	25	26	169	17
3	25	24	24	25	26	27	24	175	15
4	25	26	25	27	26	27	28	184	20
5	25	22	24	24	28	23	26	172	20
6	23	22	26	23	24	25	24	167	17
7	25	24	29	26	24	24	26	178	15
8	24	29	28	29	24	29	29	192	16
9	23	26	26	25	26	26	26	178	17
10	25	26	26	28	26	26	26	183	20
11	22	24	26	20	24	24	23	163	16
12	25	24	24	24	26	25	26	174	17
13	25	26	28	28	26	28	29	190	20
14	19	24	24	26	24	26	26	169	20
15	25	24	24	23	24	22	22	164	16
16	23	26	26	25	21	24	26	171	15
17	25	24	22	25	22	24	23	165	15
18	26	26	24	22	24	22	26	170	17
19	25	24	24	23	21	22	24	163	15
20	25	26	26	26	26	26	27	182	15
21	26	26	26	25	29	26	29	187	18
22	26	24	24	25	24	26	24	173	15

ตาราง 12 (ต่อ)

คนที่	เล่มที่ 1 - 7							รวม	ผลสัมฤทธิ์
	1	2	3	4	5	6	7		
	30	30	30	30	30	30	30		
23	27	26	26	25	27	24	24	179	16
24	23	29	26	25	29	26	29	187	17
25	25	24	24	23	23	22	24	165	16
26	23	24	26	26	24	26	26	175	18
27	26	26	22	25	25	23	24	171	17
28	24	24	23	25	23	25	24	168	20
29	25	26	26	27	27	25	22	178	20
30	26	25	24	26	26	26	26	179	18
31	24	24	22	23	24	23	22	162	18
Σ	758	774	773	772	771	772	785	5405	532
E_1	81.51	83.23	83.12	83.01	82.90	83.01	84.41	83.03	85.81

$$E_1 / E_2 = 83.03 / 85.81$$

สมการ E_1 / E_2

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{n}}{A} \times 100$$

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบย่อยทุกชุด
ของผู้เรียนทั้งหมด = 5,405

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบทุกชิ้นรวมกัน = 210

n แทน จำนวนผู้เรียน = 31

แทนค่า

$$E_1 = \frac{\frac{5405}{31}}{210} \times 100 = 83.03$$

$$E_2 = \frac{\frac{\sum x}{n}}{B} \times 100$$

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด = 532

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การสอบหลังเรียน = 20

n แทน จำนวนผู้เรียน = 31

แทนค่า

$$E_2 = \frac{\frac{532}{31}}{20} \times 100 = 85.81$$

$$E_1 / E_2 = 83.03 / 85.81$$

การเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
ของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเอกสารประกอบการเรียน ชุดสอนหนูเป็นเด็กสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบที่กรณีตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (t - test Dependent) แบบ Difference Score (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 193) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

- เมื่อ
- t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
 - $\sum D$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของแต่ละคู่
 - $\sum D^2$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในแต่ละคู่ยกกำลังสอง
 - n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มประชากร

แทนค่า

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

ตาราง 13 เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 31 คน

คนที่	คะแนนก่อนเรียน x_1	คะแนนหลังเรียน x_2	ความก้าวหน้า D	D^2
1	13	17	4	16
2	8	18	10	100
3	9	16	7	49
4	13	20	7	49
5	13	19	6	36
6	10	18	8	64
7	11	17	6	36
8	8	17	9	81
9	9	18	9	81
10	12	18	6	36
11	13	20	7	49
12	5	15	10	100
13	8	17	9	81
14	9	16	7	49
15	10	18	8	64
16	11	17	6	36
17	9	16	7	49
18	11	16	6	36
19	6	16	10	100
20	10	17	7	49
21	9	15	6	36
22	4	14	10	100

ตาราง 13 (ต่อ)

คนที่	คะแนนก่อนเรียน x_1	คะแนนหลังเรียน x_2	ความก้าวหน้า D	D^2
23	9	18	9	81
24	8	16	8	64
25	10	17	7	49
26	8	16	8	64
27	9	17	8	64
28	13	19	6	36
29	9	17	8	64
30	8	16	8	64
31	9	16	7	49
ΣX	294	527	233	1821
\bar{X}	9.48	17.00	7.52	58.74
<i>S.D</i>	2.26	1.39		
ร้อยละ	47.40	85.00		t=27.45*

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

- เมื่อ
- t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
 - $\sum D$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของแต่ละคู่ = 233
 - $\sum D^2$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในแต่ละคู่ยกกำลังสอง = 1821
 - n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มประชากร = 31

แทนค่า

$$t = \frac{233}{\sqrt{\frac{31(1821) - 54756}{30}}}$$

$$t = \frac{233}{\sqrt{\frac{56451 - 54289}{30}}}$$

$$t = \frac{233}{\sqrt{\frac{2162}{30}}}$$

$$t = \frac{233}{\sqrt{72.0666}}$$

$$t = \frac{233}{8.4892}$$

$$t = 27.45$$

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบ เปรียบเทียบคะแนนสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561

คะแนน ผลสัมฤทธิ์	ก่อนเรียน	หลังเรียน	D	D ²
\bar{X}	9.48	17.00	233	1821
<i>S.D</i>	2.26	1.38	t = 27.45*	

จากตาราง 14 พบว่า คะแนนสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 9.48 คะแนน และ 17.00 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาคผนวก ง

แบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

- แบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (ค่า IOC) แบบตรวจสอบคุณภาพแบบสังเกตพฤติกรรม
นักเรียน ของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

- ผลการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรม 7 ด้านของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธีครอนบาค (Cronbach) ด้วยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α
Coefficient)

แบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญ (ค่า IOC)

**แบบตรวจสอบคุณภาพแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ของเอกสารประกอบการเรียน
ชุดสอนหนูเป็นเด็กดีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)**

.....

คำแนะนำ ให้ท่านใช้คู่มือพิจารณาตรวจสอบคุณภาพแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้คู่มือพิจารณาดังนี้

- +1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง
- 0 ถ้าไม่แน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นมีความถูกต้อง
- 1 ถ้าแน่ใจว่ารายการตรวจสอบคุณภาพนั้นไม่มีความถูกต้อง

รายการตรวจสอบคุณภาพ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					สรุป
	1	2	3	4	5	
1. เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด / จุดประสงค์การเรียนรู้						
2. เนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย เหมาะสม และทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน						
3. ภาษาที่ใช้เหมาะสม ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้ภาษา และสละสลวย เหมาะสมกับเนื้อหา						
4. เนื้อหาพฤติกรรมที่ต้องการวัดในแต่ละคุณธรรมที่เหมาะสมกับวัย						
5. ขนาดตัวอักษรตัวอักษรเหมาะสมกับวัย						
6. เป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ชัดเจนและตลอดเวลา						
7. เป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตร่วมกันได้หลายฝ่าย เช่น ครู เพื่อน ผู้ปกครอง						
8. เป็นความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน						

จุดเด่น

.....
.....
.....

จุดควรพัฒนา

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

...../...../.....

ตาราง 15 ผลการประเมินแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนู
เป็นเด็กดีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

รายการตรวจสอบคุณภาพ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ							สรุป
	1	2	3	4	5	ΣR	IOC	
1. เนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด / จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
2. เนื้อหาอ่านเข้าใจง่ายเหมาะสม และทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
3. ภาษาที่ใช้เหมาะสมถูกต้องตาม หลักเกณฑ์การใช้ภาษา และสละสลวย เหมาะสมกับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4. เนื้อหาพฤติกรรมที่ต้องการวัด ในแต่ละคุณธรรมที่เหมาะสมกับวัย	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
5. ขนาดตัวอักษรตัวอักษรเหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6. เป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ชัดเจน และตลอดเวลา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
7. เป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตร่วมกัน ได้หลายฝ่าย เช่น ครู เพื่อน ผู้ปกครอง	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
8. เป็นความร่วมมือระหว่างบ้านกับ โรงเรียน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง

จากตาราง 15 ผลการพิจารณาความเหมาะสมแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ของเอกสาร
ประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 5 ท่าน พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเอกสารประกอบการเรียนที่สร้างขึ้น มี
ความเหมาะสม ในแต่ละด้านมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.80 - 1.00 ทุก ๆ ด้าน แสดงว่าแบบสังเกต
พฤติกรรมนักเรียนของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 1 มีดัชนีความสอดคล้องเหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้

คนที่	เล่มที่ 1 - 7							X	X ²
	1	2	3	4	5	6	7		
20	5	5	5	5	5	5	5	35	1225
21	5	5	5	5	5	5	5	35	1225
22	5	5	5	5	5	5	5	35	1225
23	5	5	5	5	5	5	4	34	1156
24	5	5	5	5	5	5	5	35	1225
25	5	5	5	5	5	5	5	35	1225
26	5	5	5	5	5	5	5	35	1225
27	5	5	5	5	5	5	5	35	1225
28	4	5	5	5	5	5	5	34	1156
29	4	4	5	5	5	5	5	33	1089
30	4	4	4	4	4	4	4	28	784
ΣX	145	147	147	148	148	148	148	1031	35487
ΣX^2	705	723	723	732	732	732	732		
s_i^2	0.14	0.09	0.09	0.06	0.03	0.06	0.09	0.56	

$$\Sigma X = 1031 \quad \Sigma X^2 = 35487$$

$$\text{แทนค่า} \quad s_t^2 = \frac{n \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{n^2}$$

$$s_t^2 = \frac{(30 \times 35487) - (1031)^2}{30 \times 30}$$

$$s_t^2 = \frac{1064610 - 1062961}{900}$$

$$s_t^2 = 1.83$$

$$\Sigma s_i^2 = 0.14 + 0.09 + 0.09 + 0.06 + 0.03 + 0.06 + 0.09 = 0.56$$

คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน

$$\alpha = \left(\frac{K}{K-1}\right)\left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right)$$

เมื่อ α เป็นสัมประสิทธิ์แอลฟา

k เป็นจำนวนข้อคำถามหรือข้อสอบ = 7

S_i^2 เป็นความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ $i = 0.56$

S_t^2 เป็นความแปรปรวนของคะแนนรวม = 1.83

แทนค่า

$$\alpha = \left(\frac{7}{7-1}\right)\left(1 - \frac{0.56}{1.83}\right)$$

$$= 1.17 \times 0.69$$

$$= 0.81$$

ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน = 0.81

ตาราง 16 แสดงค่าประเมินการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนของเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนู
เป็นเด็กดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561

คนที่	คุณธรรม 7 ประการ							รวม
	1	2	3	4	5	6	7	
1	5	4	4	4	4	4	4	29
2	5	4	5	4	5	4	4	31
3	4	4	4	4	4	4	4	28
4	5	4	5	4	5	4	5	32
5	4	4	4	5	4	4	4	29
6	5	4	5	4	5	4	4	31
7	5	4	4	5	5	4	4	31
8	5	5	5	5	5	5	5	35
9	4	5	4	5	5	5	5	33
10	5	4	4	5	4	4	4	30
11	4	4	5	4	5	4	4	30
12	4	5	5	4	5	5	5	33
13	5	5	5	4	5	4	4	32
14	5	5	5	5	5	5	5	35
15	5	4	4	5	4	4	4	30
16	5	5	5	5	5	5	5	35
17	5	5	5	5	5	5	5	35
18	5	5	5	5	5	5	5	35
19	5	5	5	5	5	5	5	35
20	5	5	5	5	5	5	5	35
21	5	4	5	5	5	5	5	34

คนที่	คุณธรรม 7 ประการ							รวม
	1	2	3	4	5	6	7	
22	5	5	5	5	5	5	5	35
23	5	5	5	5	5	5	5	35
24	5	5	5	5	5	5	5	35
25	5	5	5	5	5	5	5	35
26	5	5	5	5	5	5	5	35
27	5	5	5	5	5	5	5	35
28	5	5	5	5	5	5	5	35
29	4	5	5	5	5	5	5	34
30	4	5	5	5	5	5	5	34
31	4	5	5	5	5	5	5	34
$\sum x$	147	144	148	147	150	144	145	1025
\bar{x}	4.93	4.70	4.93	4.83	4.77	4.73	4.70	4.80
<i>S.D.</i>	0.25	0.47	0.25	0.38	0.43	0.45	0.47	0.39

ตาราง 17 แสดงค่าประเมินพฤติกรรมนักเรียนด้านคุณธรรมของเอกสารประกอบการเรียน
 ชุดสอนหนูเป็นเด็กดี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา
 2561 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

รายการ	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
ความมีระเบียบวินัย	4.93	0.25	มากที่สุด
ความขยัน อดทน อดกลั้น	4.70	0.47	มากที่สุด
ความเมตตา กรุณา	4.93	0.25	มากที่สุด
ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4.83	0.38	มากที่สุด
ความซื่อสัตย์ สุจริต	4.77	0.43	มากที่สุด
ความกตัญญู กตเวทิตี	4.73	0.45	มากที่สุด
ความรับผิดชอบ	4.70	0.47	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.80	0.39	มากที่สุด

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระหน้าที่พลเมือง ศาสนา และการดำรงชีวิตในสังคม

ความมีระเบียบวินัย เรื่อง เด็กชายเก่งกล้าใจ

สอนวันที่ 15, 21 - 22, 28 พฤษภาคม 2561

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เวลา 4 ชั่วโมง

.....
มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองมีค่านิยมที่ดีงามและซำรงรักษา
วัฒนธรรมประเพณีไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่าง
สันติสุข

สาระสำคัญ

เด็กชายเก่งกล้าใจ (ความมีระเบียบวินัย) คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนในขอบเขต กฎ ระเบียบของ
สถานศึกษา สถาบัน องค์กร และประเทศ โดยที่ตนยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจยึดมั่น
ในระเบียบแบบแผนข้อบังคับและข้อปฏิบัติ รวมถึงการมีวินัยทั้งต่อตนเองและสังคม

ตัวชี้วัด

- ป 1/1 : บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน
ป 1/2 : ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่นและบอกผลจากการ
กระทำนั้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกประโยชน์ของการมีระเบียบวินัยได้
2. นักเรียนมีความประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้มีระเบียบวินัยได้เหมาะสม

สาระการเรียนรู้

ความมีระเบียบวินัย

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 - 2

ขั้นนำ

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 - 6 คน และทำแบบทดสอบก่อนเรียน

10 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที (โดยครูอ่านคำถาม และคำตอบให้นักเรียนฟังแล้วนักเรียนตัดสินใจเลือกคำตอบเอง)

2. ครูเล่าสถานการณ์ให้นักเรียนฟังเรื่อง “ชมพูนอนตื่นสาย” ดังนี้ “ชมพูนอนตื่นสายจึงไม่ได้รับประทานอาหารเช้าก่อนมาโรงเรียน และชั่วโมงก่อนเที่ยงครูปล่อยให้ชมพู่ไป 5 นาที เมื่อชมพู่เดินมาถึงโรงอาหาร ปรากฏว่ามีเพื่อน ๆ เข้าแถวรอรับอาหารยาวมาก และชมพู่ก็หิวมากด้วย บังเอิญชมพู่มองเห็นมะพร้าว เพื่อนสนิทยืนอยู่ในแถวใกล้จะถึงแล้วด้วย ชมพู่จึงขอยืนเข้าแถวหน้ามะพร้าว” ครูให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันว่า

- ถ้านักเรียนเป็นชมพู่จะทำอย่างไร (เข้าแถวต่อเพื่อน / คอยจนกว่าจะถึงคิว / ฝากให้เพื่อนหยิบมาเพื่อเพราะหิวมาก)

- ชมพู่ต้องปรับตัวอย่างไร (ตื่นแต่เช้า)

- ชมพู่ขาดคุณธรรมในด้านใด (ขาดวินัย)

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นสอน กระบวนการ “QPAR”

Q = Question ขั้นตั้งคำถาม

1. ครูพูดคุยกับนักเรียนที่บอกว่า ชมพู่ขาดคุณธรรม “การมีระเบียบวินัย” ครูถามนักเรียน เช่น นักเรียนรู้จักคำว่า “ระเบียบวินัย” ไหม และใครอยากทราบบ้างว่า “ระเบียบวินัย” เป็นอย่างไร เราลองมาตั้งคำถามเกี่ยวกับคำว่า “ระเบียบวินัย” กัน

2. นักเรียนอาจตั้งคำถามที่หลากหลาย โดยครูรวบรวมคำถามของนักเรียนเขียนไว้ที่กระดาน ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปคำถามต่าง ๆ ให้เป็นแนวเดียวกัน เพื่อนำไปสู่การค้นหาคำตอบ

- ระเบียบวินัยคืออะไร

- ระเบียบวินัยสำคัญอย่างไร

- ทำไมจึงต้องมีระเบียบวินัย

- ถ้าไม่มีระเบียบวินัยแล้วจะเป็นอย่างไร

- เราจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีระเบียบวินัย

P = Plan การวางแผนค้นหาคำตอบ

1. ครูสนทนากับนักเรียนว่า เมื่อเราได้คำถามแล้ว เราจะวางแผนช่วยกันค้นหาคำตอบ และเราจะไปค้นหาคำตอบที่ไหนกันดี สมาชิกในกลุ่มจะช่วยกันได้อย่างไร

2. ครูแนะนำนักเรียนว่า แต่ละคนในกลุ่มควรแบ่งหน้าที่กัน เช่น ใครวาดรูปเก่ง ใครอ่านเก่ง ใครพูดหรือเล่าเก่ง ใครระบายสีสวย ใครลายมือสวย

3. เมื่อแบ่งหน้าที่เสร็จแล้วครูซักถามนักเรียน เราจะไปหาคำตอบที่ไหนดี ให้นักเรียนช่วยกันออกความคิดเห็น เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ถามผู้ปกครอง ถามครู เป็นต้น

4. ครูเสนอแนะนักเรียนว่า นอกจากสิ่งที่นักเรียนได้เสนอมาแล้วนั้น ครูมีแหล่งค้นคว้าอีกอย่างที่อยากให้นักเรียนได้ลองอ่าน น่าจะได้คำตอบจากคำถามที่นักเรียนที่ตั้งไว้

ชั่วโมงที่ 3

A = Activity การค้นหาคำตอบ

1. ครูแจกเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี “เรื่องเด็กชายเก่งกลับใจ” เท่ากับจำนวนสมาชิกในกลุ่ม

2. ครูแนะนำการศึกษาเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดีให้นักเรียนเข้าใจ

3. นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี โดยครูพาอ่านพร้อมกัน 1 เทียบจบ และให้แต่ละกลุ่มฝึกอ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหา

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหา และตัวละครในเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี “เรื่องเด็กชายเก่งกลับใจ”

5. นักเรียนทำแบบฝึกกิจกรรมระหว่างเรียน ครูแจกแบบฝึกกิจกรรมให้นักเรียนทำไปพร้อมกัน

- แบบฝึกที่ 1 จำนวน 10 ข้อ

- แบบฝึกที่ 2 จำนวน 10 ข้อ

โดยครูคอยสังเกตและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

6. ครูเฉลยแบบฝึกท้ายบทเรียนและให้คะแนนตามเกณฑ์

ชั่วโมงที่ 4

R = Report สรุปผลการค้นหาคำตอบและรายงาน

ทบทวนเนื้อหาในเอกสารประกอบการเรียน “เรื่องเด็กชายเก่งกลับใจ”

1. ครูสนทนา ซักถามนักเรียนเกี่ยวกับคำถามที่ตั้งไว้ ได้แก่

- ระเบียบวินัยคืออะไร

- ระเบียบวินัยสำคัญอย่างไร

- ทำไมจึงต้องมีระเบียบวินัย

- ถ้าไม่มีระเบียบวินัยแล้วจะเป็นอย่างไร

- เราจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีระเบียบวินัย

โดยครูและนักเรียนช่วยกันสรุปและตอบคำถามที่ตั้งไว้ เช่น

- ระเบียบวินัย คือ กฎ ระเบียบ และข้อปฏิบัติร่วมกันของสังคม

- ระเบียบวินัยเป็นสิ่งสำคัญ ทำให้สังคมสงบสุข
- ทำไมจึงต้องมีระเบียบวินัย เพื่อไม่ให้เกิดความวุ่นวาย
- ถ้าไม่มีระเบียบวินัยแล้วจะเป็นอย่างไร สังคมจะไม่สงบสุข
- เราจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีระเบียบวินัย

โดยให้นักเรียนช่วยกันเสนอและยกตัวอย่าง (ส่งการบ้านตรงเวลา / มาโรงเรียนทันเวลา / รับประทานอาหารตรงเวลา / นัดหมายตรงเวลา / ดูแลสวนหย่อมในโรงเรียน / ทิ้งขยะให้ถูกที่ / รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย / ปฏิบัติตามข้อตกลง / ของบ้าน / โรงเรียน)

2. ครูให้นักเรียนร้องเพลง “ตรงต่อเวลา” ดังนี้ “ตรงต่อเวลา พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา ตรงตรงตรงเวลา พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา เราเกิดมาเป็นคน ต้องหมั่นฝึกตนให้ตรงเวลา วันคืนไม่คอยท่า วันเวลาไม่เคยคอยใคร วันเวลาไม่เคยคอยใคร” ครูย้ำว่านักเรียนต้องทำอะไรให้ตรงเวลาและเป็นคนมีระเบียบวินัย

3. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 10 ข้อ

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำชิ้นงาน ได้แก่ ระบายสีภาพที่แสดงถึงการมีระเบียบวินัย เขียนบันทึกความดี เกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยลงในสมุดบันทึกความดีที่ครูแจกให้

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารชุดกิจกรรมสอนหนูเป็นเด็กดี เรื่องเด็กชายเก่งกลับใจ
2. แบบฝึกกิจกรรมระหว่างเรียน
3. สถานการณ์จำลอง เรื่อง ชมพูนอนตื่นสาย
4. เพลง ตรงต่อเวลา
5. แผ่นภาพเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย
6. สมุดบันทึกความดี

การวัดผลและประเมินผล

1. การวัดผล

- ทดสอบก่อน - หลังเรียน
- จากการฝึกปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน
- ตรวจสอบผลงานชิ้นงาน

2. การประเมินผล

- ประเมินจากการปฏิบัติกิจกรรม

3. เครื่องมือการวัดและประเมินผล

- แบบทดสอบก่อน - หลังเรียน
- แบบฝึกกิจกรรมระหว่างเรียน
- แบบสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบวินัย
- ชิ้นงาน ระบายสีภาพความมีระเบียบวินัย

4. เกณฑ์การประเมิน

4.1 แบบทดสอบก่อน - หลังเรียน ตอบถูก ข้อละ 1 คะแนน

ตอบถูก 1 - 4 ข้อ ปรับปรุง

ตอบถูก 5 - 7 ข้อ พอใช้

ตอบถูก 8 - 10 ข้อ ดี

การตัดสิน ได้ระดับ พอใช้ (5 - 7 คะแนน) ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

4.2 แบบฝึกกิจกรรมระหว่างเรียน

- 1) แบบฝึกที่ 1 กาเครื่องหมาย ✓ หน้ารูปภาพที่เห็นว่า เป็น การมีระเบียบวินัย
กาเครื่องหมาย X หน้ารูปภาพที่เห็นว่า ไม่เป็น การมีระเบียบวินัย

เกณฑ์การให้คะแนน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวมเป็น 10 คะแนน

การตัดสิน ได้ 8 คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

- 2) แบบฝึกที่ 2 ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่เห็นว่า เป็น การมีระเบียบวินัย
ทำเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่เห็นว่า ไม่เป็น การมีระเบียบวินัย

เกณฑ์การให้คะแนน 10 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวมเป็น 10 คะแนน

การตัดสิน ได้ 8 คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

4.3 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านความมีระเบียบวินัย

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง 20 - 30 คะแนน และ ไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 2 คะแนน
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง 14 - 19 คะแนน และ ไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 8 - 13 คะแนน และ ไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวม ระหว่าง 0 - 7 คะแนน

4.4 ระบายสีภาพความมีระเบียบวินัย

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม (8 - 10 คะแนน)	ระบายสีได้สวยงามเหมาะสมกับภาพ
ดี (4 - 7 คะแนน)	ระบายสีได้เหมาะสมกับภาพแต่ไม่สวยงาม
พอใช้ (1 - 3 คะแนน)	ระบายสีเลอะเทอะ

ความคิดเห็นของผู้บริหาร

จุดประสงค์และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัด ประเมินผลมีความสอดคล้องกัน สามารถพัฒนาผู้เรียนด้านความมีระเบียบวินัยได้เป็นอย่างดี สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้

ลงชื่อ

(นายบำรุง ค้างโต)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า

บันทึกหลังสอน

1. ผลการจัดการเรียนรู้

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องเด็กชายเก่งกล้าใจ (ความมีระเบียบวินัย) พบว่า นักเรียนสนใจการปฏิบัติกิจกรรมดีมาก โดยเฉพาะช่วงนำเข้าสู่บทเรียนนักเรียนตั้งใจฟังสถานการณ์ที่ครูนำมาเล่าให้ฟังและช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างสนุกสนาน เพราะสถานการณ์ที่ครูเล่าโดยการนำมาจากเรื่องจริงของนักเรียนบางคนในห้องเรียนที่เป็นอยู่จึงเป็นที่สนใจของนักเรียน ผลสำเร็จของงานออกมาเป็นที่น่าพอใจอย่างยิ่ง และผลคะแนนการปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนได้คะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 100

2. ปัญหา/อุปสรรค

ไม่มี

3. ข้อเสนอแนะ

ครูควรเตรียมคำถามอย่างหลากหลายเกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาการคิด

ลงชื่อ

ผู้สอน

(นางวิไลพร ยิ้มเยาะ)

28 พฤษภาคม 2561

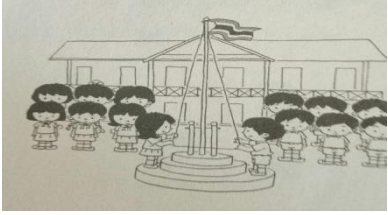
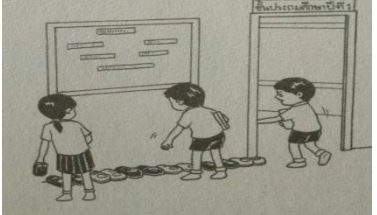

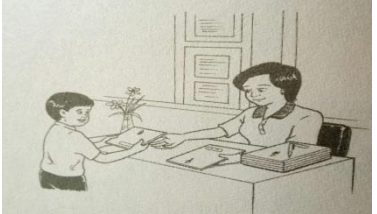

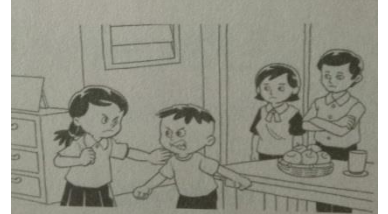

แบบฝึกที่ 1 แบบฝึกทำยบทเรียน เรื่อง เด็กชายเก่งกล้าใจ (ความมีระเบียบวินัย)

ชื่อ.....เลขที่.....

คำชี้แจง นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ หน้ารูปภาพที่เห็นว่า เป็น การมีระเบียบวินัย
และกาเครื่องหมาย X หน้ารูปภาพที่เห็นว่า ไม่เป็น การมีระเบียบวินัย

.....

...

1		6	
2		7	
3		8	
4		9	
5		10	

เกณฑ์การให้คะแนน ทำถูกต้องละ 1 คะแนน (คะแนน 10 คะแนน)

เกณฑ์การตัดสิน ทำได้ 8 คะแนน ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แบบฝึกที่ 2 แบบฝึกท้ายบทเรียน เรื่อง เด็กชายเก่งกลับใจ (ความมีระเบียบวินัย)

ชื่อ.....เลขที่.....

คำชี้แจง นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่เห็นว่า เป็น การมีระเบียบวินัย
และกาเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่เห็นว่า ไม่เป็น การมีระเบียบวินัย

	1. นรา แต่งชุดนักเรียนเสื้อเข้าในกางเกงแต่สวมรองเท้าแตะมาโรงเรียน
	2. ไม่เล่น ไม่คุย ขณะเข้าแถว / เรียนหนังสือ / อยู่ในห้องประชุม
	3. มานี นำถังขยะในห้องเรียนไปเททิ้งที่ร่องถนนหน้าโรงอาหาร
	4. มานะ ปวดปัสสาวะขออนุญาตครูไปเข้าห้องน้ำแล้วกลับเข้าห้องเรียน
	5. เมื่อถึงเวลารับประทานอาหาร จ๊ับแจง มักวิ่งมาแทรกแถวเพื่อน ๆ
	6. ชมพู่ ทำการบ้านส่งครูในตอนเช้าทุกครั้ง คุณครูชมเชยเป็นเด็กดี
	7. แดงโม มาโรงเรียนสายและไม่ได้รับประทานอาหารเช้ามาโรงเรียน
	8. ฤดี เข้าแถวรอคิวรับอาหารถึงแม้จะหิวมาก
	9. สุขกิจ เล่นฟุตบอล ลูกบอลไปถูกกระถางต้นไม้แตกแล้ววิ่งหนีไป
	10. เย็นวันอาทิตย์ นารีตรวจกระเป๋าหนังสือและจัดตารางเรียนเตรียมอุปกรณ์เพื่อไปเรียนในวันจันทร์

เกณฑ์การให้คะแนน

ทำถูกข้อละ 1 คะแนน (คะแนน 10 คะแนน)

เกณฑ์การตัดสิน

ทำได้ 8 คะแนน ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง เด็กชายเก่งกลับใจ (ความมีระเบียบวินัย)

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในช่องตัวอักษร ก ข ค เลือกคำตอบข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

ลงในกระดาษคำตอบ เวลา 10 นาที (คะแนน 10 คะแนน)

.....

1. ใครปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน
 - ก. แจ้ว มาไม่ทันเข้าแถวเคารพธงชาติ
 - ข. สมชาย สวมเสื้ออยู่ในกางเกงทั้งวัน
 - ค. ปู เดินออกจากโรงเรียนไปซื้อขนม
2. ทำไมนักเรียนจึงควรสวมใส่ชุดนักเรียนมาโรงเรียน
 - ก. ทำให้ทราบว่าเป็นนักเรียน
 - ข. ทำให้รู้ว่าอยู่โรงเรียนอะไร
 - ค. ทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย
3. ในขณะที่นักเรียนได้ยินเพลงชาติดังขึ้นและธงชาติกำลังขึ้นสู่ยอดเสา นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร
 - ก. ยืนตรง
 - ข. เดินเฉย ๆ
 - ค. รีบเดินหลบไปให้พ้น
4. ถ้านักเรียนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนจะทำให้เกิดผลตามข้อใด
 - ก. ความสงบสุข
 - ข. ความวุ่นวาย
 - ค. ความสนุกสนาน
5. ถ้านักเรียนเก็บเงินที่เหลือไว้ได้เป็นประจำทุกวัน แสดงว่าเป็นคนอย่างไร
 - ก. มีวินัย
 - ข. มีเมตตา
 - ค. มีความรับผิดชอบ
6. ทำไมโรงเรียนจึงต้องมีกฎข้อบังคับ
 - ก. เพื่อจะได้เป็นโรงเรียนดีเด่น
 - ข. เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
 - ค. เพื่อให้ผู้ปกครองส่งลูกมาเรียน

7. เมื่ออยู่ในห้องเรียน เราควรปฏิบัติตนอย่างไร
- ก. ทำตามกฎของห้องเรียน
 - ข. อ่านการ์ตูน
 - ค. กินขนม
8. ใครปฏิบัติตนไม่เหมาะสมในห้องสมุด
- ก. มู่ลี่ เดินหาหนังสือที่ต้องการอ่าน
 - ข. ต้องตา หยิบหนังสือไปอ่านหลายเล่ม
 - ค. พงษ์ ถามเพื่อนเสียงดังเมื่อไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน
9. ใครเป็นผู้มีระเบียบวินัย
- ก. พ่อเดือน ป้อม ให้ทำการบ้าน
 - ข. แม่เรียก อ้อม มากินข้าว
 - ค. นรี ตื่นแต่เช้าทุกวัน
10. ใครปฏิบัติตนไม่เหมาะสม
- ก. อ้วน ทิ้งขยะลงในถังขยะ
 - ข. ตู่กตา นั่งหลับขณะเรียน
 - ค. ก้อย ขออนุญาตครูออกนอกห้อง

ผลคะแนน แบบฝึกและแบบทดสอบหลังเรียน เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561
 จำนวน 31 คน เล่มที่ 1 เรื่องเด็กชายเก่งกล้าใจ (ความมีระเบียบวินัย)

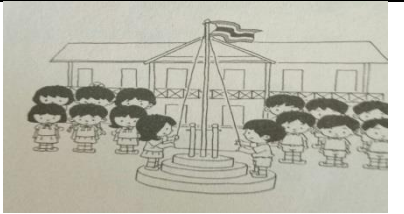
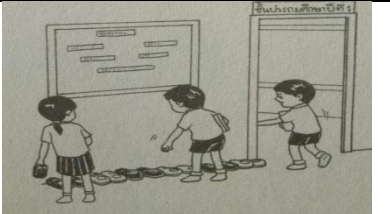

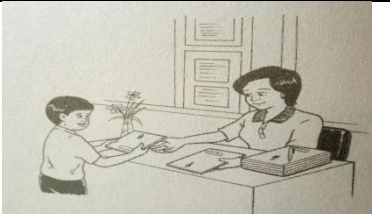

เลขที่	แบบฝึกที่ 1 (10)	แบบฝึกที่ 2 (10)	คะแนนหลังเรียน (10)	รวม (30)
1	8	8	8	24
2	8	9	7	24
3	9	9	7	25
4	9	10	6	25
5	8	8	9	25
6	7	8	8	23
7	8	8	9	25
8	8	9	7	24
9	8	8	7	23
10	8	9	8	25
11	6	7	9	22
12	7	8	10	25
13	8	9	8	25
14	5	5	9	19
15	8	8	9	25
16	8	8	7	23
17	8	9	8	25
18	9	10	7	26
19	8	9	8	25
20	8	8	9	25
21	9	9	8	26
22	9	9	8	26
23	9	9	9	27
24	7	8	8	23
25	7	8	10	25
26	8	8	7	23
27	8	8	10	26
28	8	8	8	24
29	8	9	8	25
30	8	9	9	26
31	8	8	8	24
			รวม	758
				81.51

เฉลย แบบฝึกที่ 1 แบบฝึกท้ายบทเรียน เรื่อง เด็กชายเก่งกล้าใจ (ความมีระเบียบวินัย)

ชื่อ.....เลขที่.....

คำชี้แจง นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ หน้ารูปภาพที่เห็นว่า เป็น การมีระเบียบวินัย
และกาเครื่องหมาย X หน้ารูปภาพที่เห็นว่า ไม่เป็น การมีระเบียบวินัย

1 ✓		6 ✓	
2 X		7 ✓	
3 ✓		8 X	
4 X		9 ✓	
5 X		10 ✓	

เกณฑ์การให้คะแนน

ทำถูกข้อละ 1 คะแนน (คะแนน 10 คะแนน)

เกณฑ์การตัดสิน

ทำได้ 8 คะแนน ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

เฉลย แบบฝึกที่ 2 แบบฝึกท้ายบทเรียน เรื่อง เด็กชายเก่งกลับใจ (ความมีระเบียบวินัย)

ชื่อ.....เลขที่.....

คำชี้แจง นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่เห็นว่า เป็น การมีระเบียบวินัย
และกาเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่เห็นว่า ไม่เป็น การมีระเบียบวินัย

X	1. นรา แต่งชุดนักเรียนเสื้อเข้าในกางเกงแต่สวมรองเท้าแตะมาโรงเรียน
✓	2. ไม่เล่น ไม่คุย ขณะเข้าแถว / เรียนหนังสือ / อยู่ในห้องประชุม
X	3. มานี นำถังขยะในห้องเรียนไปเททิ้งที่ร่องถนนหน้าโรงอาหาร
✓	4. มานะ ปวดปัสสาวะขออนุญาตครูไปเข้าห้องน้ำแล้วกลับเข้าห้องเรียน
X	5. เมื่อถึงเวลารับประทานอาหาร จู้บแจง มักวิ่งมาแทรกแถวเพื่อน ๆ
✓	6. ชมพู่ ทำการบ้านส่งครูในตอนเช้าทุกครั้ง คุณครูชมเชยเป็นเด็กดี
X	7. แดงโม มาโรงเรียนสายและไม่ได้รับประทานอาหารเข้ามาโรงเรียน
✓	8. ฤดี เข้าแถวรอคิวรับอาหารถึงแม้จะหิวมาก
X	9. สุกิจ เล่นฟุตบอล ลูกบอลไปถูกกระถางต้นไม้แตกแล้ววิ่งหนีไป
✓	10. เย็นวันอาทิตย์ นารีตรวจกระเป๋าหนังสือและจัดตารางเรียนเตรียมอุปกรณ์เพื่อไปเรียนในวันจันทร์

เกณฑ์การให้คะแนน

ทำถูกข้อละ 1 คะแนน (คะแนน 10 คะแนน)

เกณฑ์การตัดสิน

ทำได้ 8 คะแนน ขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

เฉลย แบบทดสอบหลังเรียน
เล่มที่ 1 เรื่อง เด็กชายเก่งกลับใจ (ความมีระเบียบวินัย)

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	ข	6	ข
2	ค	7	ก
3	ก	8	ค
4	ข	9	ค
5	ก	10	ค

ภาพประกอบกิจกรรม

นักเรียนมีระเบียบวินัย

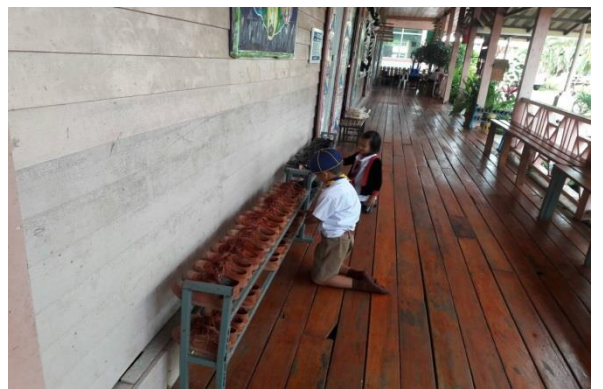
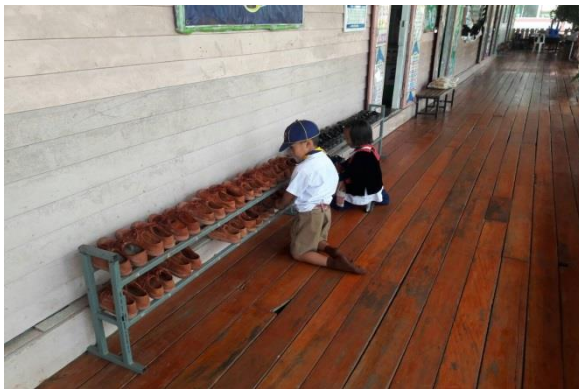
นักเรียนเดินแถวเข้าห้องเรียนอย่างมีระเบียบ

นักเรียนเข้าแถวรับอาหารตามลำดับก่อนหลัง

นั่งรับประทานอาหารเช้าอย่างมีระเบียบ

ถอดรองเท้าแล้ววางเป็นระเบียบ

เข้าแถวรอรับนมในตอนเช้าก่อนเข้าห้องเรียน

เข้าแถวรอรับของจากคุณครู

ภาคผนวก ฉ

ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : ความมีระเบียบวินัย

นักเรียนที่ถูกสังเกตชั้น.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

ชี้แจง การบันทึกให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ (คะแนน)			
		เป็นประจำ (3)	บางครั้ง (2)	น้อยครั้ง (1)	ไม่ทำเลย/ ไม่ชัดเจน (0)
1	จัดเก็บสิ่งของเป็นที่เป็นทาง				
2	แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน / เหมาะสมตามกาลเทศะ				
3	เข้าแถวรับอาหาร - กินข้าวไม่หก				
4	ทิ้งขยะในที่ที่จัดเตรียมไว้				
5	ทำกิจวัตรของตนตามเวลา				
6	ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด				
7	ทำตามกฎระเบียบของห้องเรียน / ครอบครั				
8	ไปโรงเรียนทันเวลา หรือเข้าร่วมกิจกรรม ตามเวลาที่นัดหมาย				
9	มีความอ่อนน้อม กิริยานุ่มนวล และมีน้ำใจ				
10	เดินแถว / วางรองเท้าเป็นระเบียบ				
รวมคะแนน / ระดับคุณภาพ					

บันทึกเพิ่มเติม.....

ผู้ประเมิน ครู พ่อแม่ / ผู้ปกครอง นักเรียนประเมินตนเอง เพื่อน

ลงชื่อผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม = 5	ได้คะแนนรวมระหว่าง 20 - 30 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 2 คะแนน
ดี = 4	ได้คะแนนรวมระหว่าง 14 - 19 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
ผ่าน = 3	ได้คะแนนรวมระหว่าง 8 - 13 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
ไม่ผ่าน = 2	ได้คะแนนรวม ระหว่าง 0 - 7 คะแนน

2. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : ความขยัน อดทน อดกลั้น

นักเรียนที่ถูกสังเกตชั้น.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง การบันทึกให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ (คะแนน)			
		บางครั้ง (2)	บางครั้ง (2)	บางครั้ง (2)	ไม่ทำเลย/ ไม่ชัดเจน (0)
1	ตั้งใจ เอาใจใส่ และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ด้านต่าง ๆ ได้แก่ ขยันอ่าน ขยันเขียน ขยันเรียน				
2	สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ				
3	ควบคุมอารมณ์ โกรธ / เกลียด/ เสียใจ / ดีใจ ได้ดี				
4	มีความอดทนต่อการทำงานให้สำเร็จ				
5	มีความอดทนในการรอคอย				
รวมคะแนน / ระดับคุณภาพ					

บันทึกเพิ่มเติม.....

ผู้ประเมิน ครู พ่อแม่/ ผู้ปกครอง ตนเอง เพื่อน

ลงชื่อผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม = 5	ได้คะแนนรวมระหว่าง 13 - 15 คะแนน และไม่มีผลการประเมิน ข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 2 คะแนน
ดี = 4	ได้คะแนนรวมระหว่าง 9 - 12 คะแนน และไม่มีผลการประเมิน ข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 0 คะแนน
ผ่าน = 3	ได้คะแนนรวมระหว่าง 5 - 8 คะแนน และไม่มีผลการประเมิน ข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 0 คะแนน
ไม่ผ่าน = 2	ได้คะแนนรวมระหว่าง 0 - 4 คะแนน

3. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : ความเมตตากรุณา

นักเรียนที่ถูกสังเกตชั้น.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง การบันทึกให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ (3)	บางครั้ง (2)	น้อยครั้ง (1)	ไม่ทำเลย/ ไม่ชัดเจน (0)
1	ไม่ทะเลาะเบาะแว้ง				
2	ไม่รังแกเพื่อน / ไม่รังแกสัตว์				
3	มีความรัก ความเมตตาต่อพี่น้อง ในครอบครัว				
4	ไม่เอาเปรียบเพื่อน				
5	เป็นคนมีเหตุผล				
6	เป็นผู้มีน้ำใจทุกครั้งที่พบเห็นผู้ที่ต้องการ ความช่วยเหลือ				
	รวมคะแนน / ระดับคุณภาพ				

บันทึกเพิ่มเติม.....

ผู้ประเมิน ครู พ่อแม่/ผู้ปกครอง ตนเอง เพื่อน

ลงชื่อผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม = 5	ได้คะแนนรวมระหว่าง 15 - 18 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใด ข้อหนึ่งต่ำกว่า 2 คะแนน
ดี = 4	ได้คะแนนรวมระหว่าง 11 - 14 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใด ข้อหนึ่งต่ำกว่า 0 คะแนน
ผ่าน = 3	ได้คะแนนรวมระหว่าง 6 - 10 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใด ข้อหนึ่งต่ำกว่า 0 คะแนน
ไม่ผ่าน = 2	ได้คะแนนรวมระหว่าง 0 - 5 คะแนน

4. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

นักเรียนที่ถูกสังเกตชั้น.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง การบันทึกให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ (3)	บางครั้ง (2)	น้อยครั้ง (1)	ไม่ทำเลย/ ไม่ชัดเจน (0)
1	มีน้ำใจต่อเพื่อน / รู้จักแบ่งปัน				
2	ช่วยอธิบายการบ้านให้เพื่อนฟัง				
3	ช่วยครูทำงาน / ถ้อยของช่วยครู				
4	ร่วมบริจาค / ร่วมทำบุญ				
5	ช่วยลุงคนแก่ / คนตาบอดข้ามถนน				
6	เสียสละที่นั่งให้กับคนชรา / ภิกษุ / เด็ก				
	รวมคะแนน / ระดับคุณภาพ				

บันทึกเพิ่มเติม.....

ผู้ประเมิน ครู พ่อแม่ / ผู้ปกครอง ตนเอง เพื่อน

ลงชื่อผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม = 5	ได้คะแนนรวมระหว่าง 15 - 18 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 2 คะแนน
ดี = 4	ได้คะแนนรวมระหว่าง 11 - 14 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 0 คะแนน
ผ่าน = 3	ได้คะแนนรวมระหว่าง 6 - 10 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 0 คะแนน
ไม่ผ่าน = 2	ได้คะแนนรวมระหว่าง 0 - 5 คะแนน

5. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : ความซื่อสัตย์สุจริต

นักเรียนที่ถูกสังเกต.....ชั้น.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง การบันทึกให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ (3)	บางครั้ง (2)	น้อยครั้ง (1)	ไม่ทำเลย/ ไม่ชัดเจน (0)
1	ไม่ยอกได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน				
2	พูดความจริง				
3	ไม่เอาของคนอื่น โดยไม่ได้รับอนุญาต				
4	ไม่หาผลประโยชน์ในทางที่ผิด				
5	เป็นคนมีเหตุผล				
6	เป็นผู้รักษาสัญญาต่อผู้อื่นเสมอ				
รวมคะแนน / ระดับคุณภาพ					

บันทึกเพิ่มเติม.....

ผู้ประเมิน ครู พ่อแม่/ ผู้ปกครอง ตนเอง เพื่อน

ลงชื่อผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม = 5	ได้คะแนนรวมระหว่าง 15 - 18 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 2 คะแนน
ดี = 4	ได้คะแนนรวมระหว่าง 11 - 14 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 0 คะแนน
ผ่าน = 3	ได้คะแนนรวมระหว่าง 6 - 10 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 0 คะแนน
ไม่ผ่าน = 2	ได้คะแนนรวมระหว่าง 0 - 5 คะแนน

6. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : ความกตัญญูทวดทวี่

นักเรียนที่ถูกสังเกตชั้น.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง การบันทึกให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ (3)	บางครั้ง (2)	น้อยครั้ง (1)	ไม่ทำเลย/ ไม่ชัดเจน (0)
1	ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูทำงานด้วยความเต็มใจ เช่น เลี้ยงน้อง / กวาดดูบ้าน / ล้างจาน / ซักผ้าตนเอง				
2	ดูแลพ่อแม่ ปู่ ย่า ตา ยาย เมื่อยามท่านเจ็บป่วย				
3	ช่วยเหลืองานคุณครู				
4	เชื่อฟังคำสั่งสอน ของ พ่อ แม่ ครู และญาติผู้ใหญ่				
5	กล่าวคำทักทาย สวัสดิ์คุณครู / คุณพ่อ - แม่ / ญาติผู้ใหญ่				
6	ปฏิบัติตนเป็นเด็กดี เพื่อให้พ่อแม่ภูมิใจ และมีความสุข				
	รวมคะแนน / ระดับคุณภาพ				

บันทึกเพิ่มเติม.....

ผู้ประเมิน ครู พ่อแม่ / ผู้ปกครอง ตนเอง เพื่อน

ลงชื่อผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม = 5	ได้คะแนนรวมระหว่าง 15 - 18 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 2 คะแนน
ดี = 4	ได้คะแนนรวมระหว่าง 11 - 14 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 0 คะแนน
ผ่าน = 3	ได้คะแนนรวมระหว่าง 6 - 11 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 0 คะแนน
ไม่ผ่าน = 2	ได้คะแนนรวมระหว่าง 0 - 5 คะแนน

7. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน : ความรับผิดชอบ

นักเรียนที่ถูกสังเกตชั้น.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง การบันทึกให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริง

ที่	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ (3)	บางครั้ง (2)	น้อยครั้ง (1)	ไม่ทำเลย/ ไม่ชัดเจน (0)
1	มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน				
2	ตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
3	ทำงานด้วยความเพียรพยายาม				
4	รู้จักแก้ปัญหาในการทำงานเมื่อมีอุปสรรค				
5	อดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย				
6	ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นด้วยตนเอง				
	รวม				
	รวมคะแนน / ระดับคุณภาพ				

บันทึกเพิ่มเติม.....

ผู้ประเมิน ครู พ่อแม่/ ผู้ปกครอง ตนเอง เพื่อน
 ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม = 5	ได้คะแนนรวมระหว่าง 15 - 18 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 2 คะแนน
ดี = 4	ได้คะแนนรวมระหว่าง 11 - 14 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 0 คะแนน
ผ่าน = 3	ได้คะแนนรวมระหว่าง 6 - 10 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 0 คะแนน
ไม่ผ่าน = 2	ได้คะแนนรวมระหว่าง 0 - 5 คะแนน

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างเอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี

เอกสารประกอบการเรียน

ชุดสอนหนูเป็นเด็กดี

เล่มที่ 1

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง เด็กชายเก่งกลับใจ (ความมีระเบียบวินัย)

วิไลพร ยิ้มเหาะ
โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารประกอบการเรียน

ชุดสอนหนูเป็นเด็กดี

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เล่มที่ 2

เรื่อง ผีเสื้อช่างฝัน (ความขยัน อดทน อดกลั้น)

วิไลพร อิ่มเอชะ
โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารประกอบการเรียน

ชุดสอนหนูเป็นเด็กดี

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เล่มที่ 3

เรื่อง แพะกับแกะในฤดูแล้ง (ความเมตตากรุณา)

วิไลพร อิ่มเอชะ
โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารประกอบการเรียน

ชุดสอนหนูเป็นเด็กดี

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เล่มที่ 4

เรื่อง กระจายกับลิง (ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่)

วิไลพร ยิ้มเภาะ
โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารประกอบการเรียน

ชุดสอนทบทวนเป็นเด็กดี

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เล่มที่ 5

เรื่อง เด็กหญิงหนูดี (ความซื่อสัตย์สุจริต)

วิไลพร อัมเมาะ
โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารประกอบการเรียน

ชุดสอนหนูเป็นเด็กดี

เล่มที่ 6

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง นายพราหมณ์กับหมาป่า (ความกตัญญูกตเวทีย์)

วิไลพร อัมเษะ
โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารประกอบการเรียน

ชุดสอนหนูเป็นเด็กดี

เล่มที่ 7

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง กระจ่างสองพี่น้อง (ความรับผิดชอบ)

วิไลพร อัมเษะ
โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ซ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

.....

ตอนที่ 1 แบบเลือกตอบ (ข้อ 1 - 13)

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมาย **X** ลงในช่องตัวอักษรหน้าคำตอบ

ข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว (ข้อละ 1.5 คะแนนรวม 19.5 คะแนน)

.....

1. ถ้านักเรียนต้องซื้ออาหารพร้อมกันควรทำอย่างไร
 - ก. แย่งกันซื้อ
 - ข. รอเป็นคนสุดท้าย
 - ค. เข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง
2. ใครเป็นผู้มีระเบียบวินัยมากที่สุด
 - ก. นัท เรียงรองเท้าให้เป็นระเบียบก่อนเข้าห้องเรียน
 - ข. โนรี รีบวิ่งไปเข้าแถวเพื่อรอรับอาหารจนหกหล่ม
 - ค. เจียบ มาโรงเรียนแต่เช้าเพื่อลอกการบ้านส่งครู
3. ศิริ ลายมือไม่สวย โคนครูตำหนิทุกวัน แต่วันนี้ ศิริเขียนหนังสือสวยมาก
แสดงว่า ศิริ มีนิสัยอย่างไร
 - ก. ซื่อสัตย์ ประหยัด อดออม
 - ข. ตั้งใจ ขยัน อดทน
 - ค. สามัคคี มีน้ำใจ

4. สมชาย ไม่โกรธเพื่อน ๆ เมื่อถูกล้อเลียนว่า “ขาเป๋” สมชายเป็นคนอย่างไร
- ก. เป็นคนมีระเบียบวินัย
 - ข. เป็นคนมีความอดกลั้น
 - ค. เป็นคนมีความกตัญญู
5. ใครเป็นผู้มีความเมตตากรุณา
- ก. โอ นำข้าวสารอาหารแห้งมาตักบาตรวันแม่
 - ข. ไข่ นำลูกสุนัขหลงแม่มาเลี้ยงที่บ้าน
 - ค. แป้ง ซื้ดอกมะลิไหว้แม่
6. ใครเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- ก. สมใจ พาแม่มาเลี้ยงอาหารเด็กที่โรงเรียนในวันเกิด
 - ข. สุชาดา นำหนังสือเรียนปีกลายมาคืนห้องสมุด
 - ค. สุมิตรา เก็บกระเป๋าสตางค์แล้วนำมามอบครู
7. นักเรียนจะแสดงความมีน้ำใจต่อผู้อื่นได้อย่างไร
- ก. ให้เพื่อแข่งกีฬารับอาหารเนื่องจากเพื่อบอกว่าหิวมาก
 - ข. บอกเพื่อนให้ช่วยทำความสะอาดห้องเรียน
 - ค. ช่วยพาคนแก่ข้ามถนน
8. ใครเป็นคนซื่อสัตย์
- ก. ป๋อ เล่นกีฬาเก่ง
 - ข. ปั่น ทำตามคำพูด
 - ค. เปา ร้องเพลงไพเราะ

9. ถ้าพบกระเป๋าเงินตกในบริเวณโรงเรียนนักเรียนควรทำอย่างไร
- ก. เก็บเอาไว้โดยไม่ให้ใครเห็น
 - ข. นำเงินในกระเป๋าไปทำบุญ
 - ค. นำส่งครูให้ประกาศหาเจ้าของ
10. คนที่คอยดูแลพ่อ แม่ ที่ไม่สบายแสดงว่ามีคุณธรรมข้อใด
- ก. เสียสละ
 - ข. มีความเมตตากรุณา
 - ค. มีความกตัญญูกตเวที
11. เมื่อพบผู้อำนวยการโรงเรียนเดินผ่านมา เราควรทำอะไร
- ก. รีบเดินหนี
 - ข. ทำความเคารพ
 - ค. ยืนหันหลังให้
12. ใครปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
- ก. อารี ทำการบ้านส่งครูทุกวัน
 - ข. มินา ยืนหันหลังให้ เมื่อครูเดินผ่าน
 - ค. หรรษา ไม่เก็บเก้าอี้เมื่อลุกจากที่นั่ง
13. ถ้านักเรียนทำน้ำหกในห้องเรียนเราควรทำอย่างไร
- ก. บอกให้หัวหน้าห้องรู้
 - ข. บอกให้เพื่อนเก็บ
 - ค. เช็ดให้สะอาด

ตอนที่ 2 คำชี้แจง นักเรียนลากเส้นโยงระหว่างภาพด้านซ้ายมือกับข้อความ
ด้านขวามือที่มีความสัมพันธ์กัน
(ข้อ 14 - 20 ข้อละ 1.5 คะแนน รวม 10.5 คะแนน)

ภาพด้านซ้ายมือ

ข้อความด้านขวามือ

14

ความกตัญญูคุณทวดเที

15.

ความซื่อสัตย์สุจริต

16

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

17

ความเมตตากรุณา

18

ความขยันอดทนอดกลั้น

19

ความร้บผิดชอบ

10

ความมีระเบียบวินัย

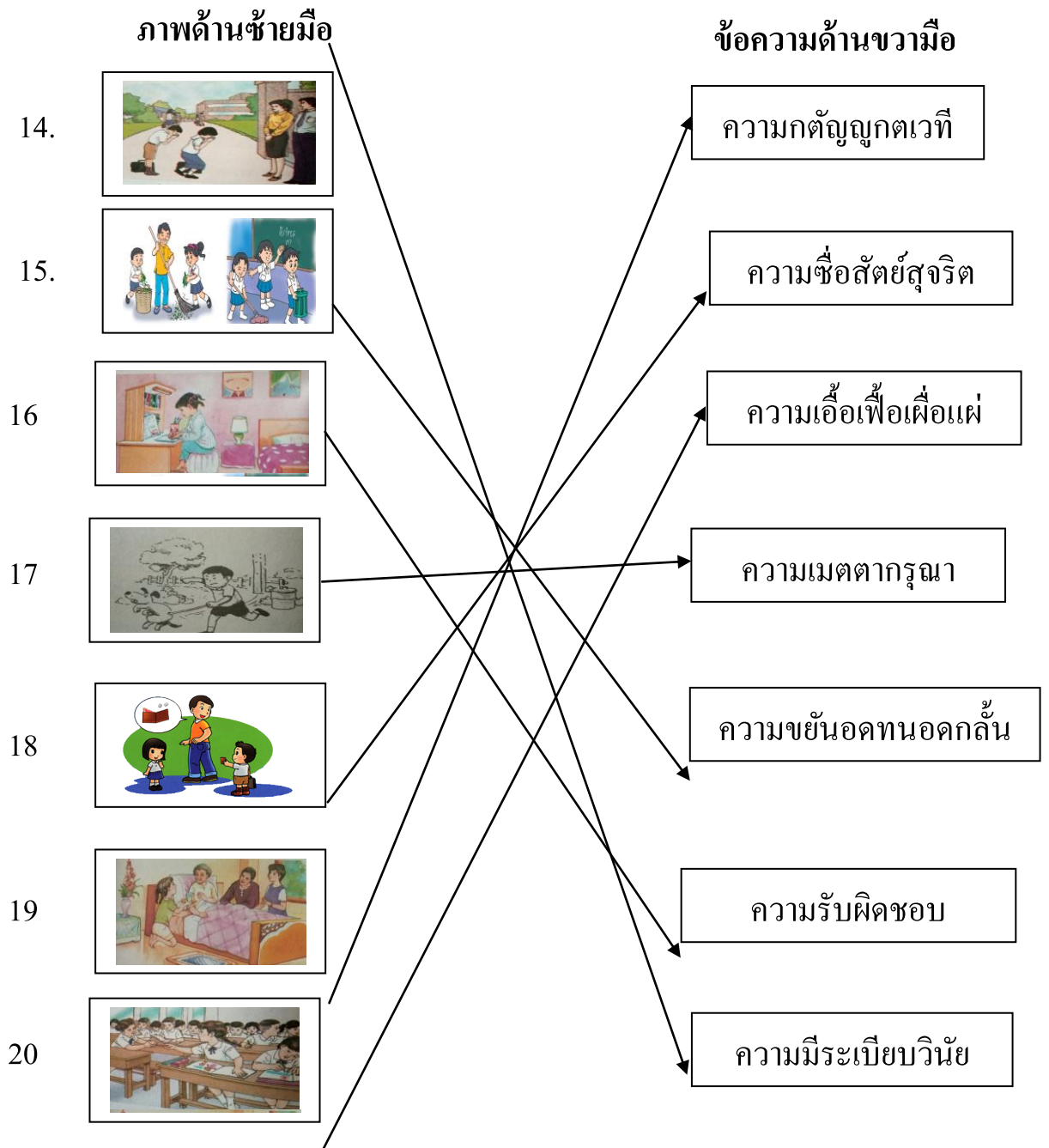
เฉลย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
เอกสารประกอบการเรียนชุดสอนหนูเป็นเด็กดี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

.....

ตอนที่ 1 เลือกตอบ ข้อที่ 1 - 13

ข้อ	คำตอบ
1	ค
2	ก
3	ข
4	ข
5	ข
6	ก
7	ค
8	ข
9	ค
10	ค
11	ข
12	ก
13	ค

ตอนที่ 2 (จับคู่ความสัมพันธ์) ข้อที่ 14 - 20

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางวิไลพร ยิ้มเยาะ
วัน เดือน ปีเกิด	12 เมษายน พ.ศ.2520
สถานที่เกิด	อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	194/1 หมู่ 1 ตำบลสักหลง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
ประวัติการศึกษา	2533 ประกาศนียบัตรประถมศึกษา โรงเรียนบ้านวังรุ (เฉลิมรัฐวิทยาคาร) อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ 2539 ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหล่มสักวิทยาคม อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ 2543 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) วิชาเอกภาษาไทย สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก 2545 ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู 1 ปี สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ 2556 การบริหารการศึกษา (กศ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านเหล่าหญ้า เลขที่ 193 หมู่ที่ 13 ตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 หมายเลขโทรศัพท์ที่ทำงาน 056 - 750435 โทรสาร 056 - 750436 โทรศัพท์มือถือ 082 - 4029828 e-mail Address : wilaiporn.yimyoh@gmail.com